

פתרון חלומות

להחכם ר' שלמה אמו"ל הנציב"ה

מוסר על פי הגמרא דמסכת ברכות פרק הוואה : ועל
 פי מאמרים מפורסמים בשאר מקומות בהלמוד ומאמרים
 מהזוהר שייכים לפתרון חלומות : ועל פי המפורסמים
 בשמות בעולם בהכנסת פתרון חלומות והם יוסף
 הצדיק דניאל רבינו האי גאון והכמו האומות
 עוד המצא בספר זה פירוש חלמא טבא הוא
 וכו' וכוונתו ההטבא וכל הנאמר בו
 אזהרות שובות שאלות ופסקי הדינים
 המתחברים והנחלים לחקירת
 חלום ותענית חלום בשבת

מין מספר ודעו והשייך א
 לוח :
 וד"ר הכסאנע כסלום * או נדר כסלום * או נדר
 כסלום * נאמר דברים ימים ונאמרים :

נרפס עתה מחדש במצורת החכם השלם ופלוסוף
 האלוף כה"ד יצחק מוטאלבו יצ"ו
 בו החכם המופלא הרב הבולל ופלוסוף האלףי במה"ד
 אליהו מוטאלבו יצ"ו קל יועץ ויופא המלך לזיוש השלשה
 עשר מזה השם מלך צופת ושל המלכה אמו יר"ה

באמשטירדם

בבית מנשה בן ישראל

שנת ה'ת"ס לז"ק

האלהים חושק תמיד לדעת אמתת כל הדברים וכל מה שהוא מסודר מהמערכה מהטוב והרע המתרגל לכא בעולם והאמת האדם קצרה להשיג כל זה מעצמו על השלמות לבן השגית השם עליו להודיעו זה על דרך השפעה ממנו יתברך וזה אם בכבואה ואם בשלום עד שאין דבר בא לעולם שאין מכריזין אותו מלמעלה כח"ס במדרש הזהר "ת"ס דלית לך מלה בעלמא דעד לא יתי בעלמא דלאו איהו תליא בעלמא או על ידא דכרואא והא איתמר דכל מלה ומלה עד לא יתי בעלמא מכרוי עליה ברקיעא ומתקן אתפאט בעלמא ואיתיהב על ידא דכרואא וכלא בתין דכתיב כי לא יגלה ה' אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים בזמנא דנביאים אשתכחו בעלמא ואם לאו אף על גב דכבואה לא שריא חכמין עד ימים נכביאים ואי לא מיתיהב בעלמא הא על ידי אינון כפירי שמי' משתכמי מלי' והא אוקמוה ואחר גליכו מארצכו וכתרחקכו מעל ארמיתכו פסקה ממנו כבואה ואוריס וקומיס כגבא אבא עם כל זה כשאר ביריכו שפע הסלמות הפאזיס אבהס מודיעים לנו כל אלו הדברים כמו שאמרו ו"ל פ"ק דמגיגה "אמר רבא אע"פ שאנכי הקתר אסתיר פני מהם ביום ההוא אמר הק"ה בשלום אדברבו כמו שיתבאר אבל כל זה לא שיה לנו כיון אדברי סלמות גברו מכו ואין איתנו יודע בהם דבר וזה מכמה טעמים אסמכתא דהבית הקדוש והדמויים שדרכן לבא ברשמים וריס ורמוקים בהיות בורה אחת רמו ומל' לנמשלים רבים כמו שיבא "ואם להשת רחוק להמנא אנשים חוקים בכס ההשגרה והכר האנשים בפרטי מעשיהם ועבדים הנכרך לזה כמו שיבא גם כן "וגם מעורב הדברים בטלים הבאים בהם "וגם שלהיות הדברים שאפשר איתלוס האולס בלתי בעל תכלית אין מקום לשום קמר והכמה לדבר בו אלא דרך כלל אבל הפרטים הם לעולם בעלמים מעיבי כל פותר "ואין דרך לדעתן אלא מסבירנו והשצרתו ואי אפשר כלל טענות ברוב השעמים וזהו נדק אבוממד שכתב בעצמות שפתרון הסלמות אי אפשר שידע אלא חכמין מהקברא ויגבר בו השבוע "והנה אף ע"ס שאין כילות למעלה למנוע ממנו השפעה כסדר ממנו להסרוביכו והתרחבותיכו לטרוח וללמוד ולהבין בעניינים וזה הענין פירשו אליהו באומרו כי באמת ידבר אל וכשנים לא ישורכה בשלום חזון לילה בכפול תרדמה על אנשים בתנומות עלי יושבב אז יגלה אין אנשים וכמוסרס יתחוס" אמר שהקדוש ברוך הוא יגדלו ככר הוא מבלה אין אנשים בשלום אבל מכלכו אופן הגלוי הוא

קתוס וקתוס ואין מכין וזה אמר וכמוסרס יתחוס ר"ל וכשכל שהם מוסרים ובלתי חפזי מלהבינס הוא קותס ענינם עד אלה הוא סבה להקסיד אדם מעשה פירושו הוא הפוך כאלו אמר להקסיד מעשה אדם כלומר שומר המעשה הרמז בו מהאלים וזהו מנבד יכסה ר"ל וגוף ועצמות איתן הדברי' הם מכוסים וכסתרי' מהאלים עד שלא ישפיע בו מפני שלא יכירוהו ואפשר אזהו פירוש לא ישורכה ר"ל האדם לא יראה ההודעה הזאת ולא יבין אותה ומפני זה היה מבטג והכנל בימים קדמונים שהיו אנשים מה מתבודדים ומתעסקים בשכמה זו והכלום היה כד' שכל האולס מלוס יכ' אליו והוא יודיע לו אמתת כוונת סלמותו ולא יהיה ההודעה הזאת לאנשים לבטלה וזה ש' אפשר שכל העולם יקנו בקיאים בזה אלא אחד מעיב וב' ממשתפה וכו' חאי ועדין חולי כמו שהיה הענין ביוסף ודניאל וב' ישמעאל ובד' הדיא וד' ועשרים פותרי סלמות שהיו בירושלם כנוכר בהרואה וזה לסיוות ירושלם מקום השפע האלהית וכל שכן בהיות שכינת ה' וארון בריתו בתוכס היו כמבאים שמה כל כך פותרי סלמות באופן מהשלמות שזכר ר' נחמיה וכן בכל דור ודור היו הסכמים מתלמד' בשכמה זאת ויודעים ע' עבדים לסכה הנזכרת והם המודיעים לעם הסתרוכות וזהו יאתה לא לכלס ואפשר שזוהי כונת יוסף באמרו הלא לאלהים פתרוכים שסוף מבורת נסתיך אלהים לפדעה שהוא לשון אדנות והכמה וכן אבי אחרתי אלהים אמת רוצה לומר סכמים ויד' ב' דעת עליון "וירכה הלא לבעלי הסכמה פתרוכים וסומר הסכמה הזאת וזקרה היה סכה להסיר אדם ממעשה ומלאכה זאת עד ששכחותיכו הגעכו לזמן הזה שדבר ה' יקר אין חזון נפער "וכראה בעיני אלה רמו ישעיהו כ"ט בפרשת התמהמהו ויתמהו שהודיע בה מה שהיה לנו מסעדר ידעת הסכמה הזאת לגמרי שלא ידעו ולא יבינו פתרוכי הסלמות כלל ואפי' יהיו להם ספרים המודיעים דרכי הפתרון ויש סמך שלענין סלום קמו הכביא בפרשה הזאת ממה שסמך אותה לפסוק וזהו בו' כאשר יתלוס בו' שהודיענו בזה דלדשיכן סמוכים והפרשה הזאת אע"פ שאפשר שלענין שאמרו המפרשים באמרה הנה יש לנו לומר שאף לענין מלוס רמזה כמו שאבאר ואתה תבין ותראה שכלות הפרשה מורות על הפי' הזה שיעדתי ויתר ממה שזכרתי על מה שפירשו המפרשים בהם וזהו פירושם הנה לפי שהכמת הפתרון לפנים בישראל היתה בשלמות גדול והכל היו בקיאים בה כמו שאמרו ויהיה הדבר תימא וכלא גדול לבא למס אבא שכלס אינס יודעי' מאומה לכן התקיל הנביא ואמר התחממה

וחמור על מה שאמר כלומר התאמר והאריכו משכבותם ומשכו ב
 כלבכם בעיניכם כד' שתכונכם בדבר הזה ואמר שתכונכם בו תמהו
 בעיניכם לומר איך אפשר להיות הדבר העתיד הזה אשר אומר וכן
 אמר השתעשעו ואעו שהוא ענין דבור מלאן כו' ל' משתעי ורובה לומר
 דברו בעיניכם ודברו עם אמרים בדבר הזה שאמר איך אפשר להיות
 או יהיה השתעשעו ואעו מכינת הדבור כד' לשב כזה ואמר כן דברו
 בו והתחיל ענין הכבואה העתידה וכל כך היה מאמת אותה שהיה נראה
 לו שבער היה וראה אותה ולכן כל הפרשה בלאן עבר אף על פי שהיה
 עתיד כמו שהוא דרך הכבואות לבא עבר במקום עתיד וזה שכתוב
 מכרו בלא יין בעו בלא שבר ירנה כל כך יהיו בעדרים כזה שהיו פ
 בשכורים שאינם יודעים בין ימינם לשמאלם אף בצעה שאינם שותים
 ואמר פירש מהו ענין העדר ידעתם באומרו כי נסך עליכם ה' רוח
 תרדמה שחיונו אותו רוח הקדש או רוח הכבואה הבאה לאדם בעת
 התרדמה בחלום חיון לילה כסה אותה הקב"ה אליכם באופן שלא
 תבינוהו ועצם את עיניכם שלא תבינו וזמה עבם את עיניכם כמה
 שעבם גי' הכביאים הכהוגים להבין משל ומלינה במראה ובחליות
 שעתה לא יבינו במראה החלומות וגם ראשיכם הסוים וכו' אים בספרי
 שיתרובי החלומות ופותרים לאמרים כפי מה שראים שם גם הם לא
 יבינו לפי שכלל אלו כסה הקדוש ברוך הוא הידיעה הזאת ולא יבינוה
 באופן שיהיה להם חזות הכל פי' שיש אנשים שטבע חלומותיהם מ
 מבוארים מולתן כפי מדרגתן לזה אמר שחזות כל חזיה הוא
 בדברי הספר וגו' ירנה לפי שיש ב' מיני פותרים האחד פי' שקרא בספר
 פתרוני החלומות ובקי בפירוש השני שלא קרא ואף על פי כן הוא
 פותר מבס העריות והבניות והם השני חלוקות שהזכיר כמה שאמרו
 הנביאים הסוים כמו שביארת' וזה אמר שלא יבינו לא זה ולא אותו
 כי היזרע ספר יאמר חסום הוא ושאינו יודע יאמר לא ידעת ספר
 ובין הסכה למה יכסה הקדוש ברוך הוא וישראל הידיעה הזאת לפי
 שחיון שהיא ענף כבואה לא יבא אלא ליראי יי' ולמוסבי שמו וכמו
 שאמרו חכמים ז"ל בערך היה קורא כל הלן ו' ימים בלא חלום נקרא
 בשם כו' זכיון שהם אף על פי שכתיו ובשפתיו בדלוחילכו שהוא העיקר
 דרממכא כפי רחוק ממני לכן הנבי יוסף להטיל בו' וזהו שהתם ואמר
 ואכלה חכמת חכמי ובינת כבוכי עתתה ש' על יוסף אין כבון וזה
 ביון והם שני ידיעות שאמרו היזרע הפתרון מתוך חספר והוא ה
 הנקרא חכם והמנין מעמנו והוא הנקרא כבון : והנה כל זה ודאי

על הדלוחי' הללו באמר כי הן רבים עתה עם הארץ לא ידעו ולא יבינו
 בחשיבה יתחלכו בפתרוני החלומות עד שכמעט בעדרה ממנו ההולדעם
 הזאת ולא הועילה לכו כלל באלו לא היה והתימא על החכמים הר' שוכי'
 שפאו חכמים רבים על כל דרוש ודרוש כמה מינים ולא אחד בהם
 שספר ספר בזה והנה מן הגמרא נראה שבר הדיא היה לו ספר חזקל
 לזה דאמרין ככל ספרא מינים אשכחיה רבא וסויה דהוה כתיב ב' ה
 כל החלומות הולכין אחד הפה' והיזרע וז' וקשה עלי' שכל העולם
 מולוים בחלומות עד שמשין אותם לדברים טעמים ומרגלא בפומיהו
 להרא' לדבר בטל שאין בו ממש חלו' על דרך השאלה' ולכן בראותי
 כל זה אפי' הקטן מכל בני גילי שלמה אלמ' ולי' קנא קבאית' ליי' אלהי
 בבאות ולעמו ישראל לבל יאבד ההולדעם הזאת ממנו והסכמת' בעצמי
 לדרוש ולפור בכל הדרכים אשר בדרוש הזה לאמרים מפי סופרים
 ומפי ספרים ולחבר דבריהם עם מעט קט' המושג אצל מהם במגל
 אחת קטנה תפרה כשושנה' ויהי למכה ביד כל העם באחרונה כי עת
 למכנה וקראתי לספר הזה מפשר חלמין לפי שהכונה העקרת ממנו היה
 לתת דרכים וכללים אמיתיים שבהם ידע כל אדם לפתור חלומו' ולהבין
 כוונתם וגם הוא מביא פתרון פרטי החלומות שאפשר שיחלום האדם
 כ' ל' מה מורה כל אחד מהם ועוד כותן דרכים ותיקונים לבטל כל מ
 חלום רע ולכפר את רעותו' לכן נחלק מחלוקת ראשונה לג' חלקים
 החלק הא' לתת דרכים וכללים להשיג הפותר להבנת כוונת החלומות
 החלק הב' בפתרונות ענמם מה מורה כל אחד מהם החלק הג'
 בפסקי הדינים החלטים בהם שכוונת כלם היא לתת תיקונים לבטל כל
 חלום רע אחר שנחלם ואתחיל :

החלק הא'

והוא יתחלק לש' ספרים' השער הא' לבאר גדר
 החלום והמינים שבו ומה ההבדל ביניהם' השער
 הב' לבאר אם יש לסמוך עליהם אם לאו' השער הג' לבאר הבטיות
 והאותות שבהם בפיר אם החלום נודק אם לאו' השער הד' להודיע
 מה הם הדברים הרגילים לבא בחלום ומה הם שאינם רגילים לבא
 השער הה' לבאר ג' הקדמו' בדרך הפותר לדעתן לשידק בפתרונותיו
 השער וו' לבאר שיש לפתור לכל אדם כפי מלאכתו וענינו' השער
 הז' לבאר אם האנשים אחר הפתרון אם לאו ועושה בזה מקרה גדולה
 ומתיר אותה' השער הח' לבאר זמן קיומן אם הוא קרוב או רחוק
 לבאר גדר החלום ומיניו והבדליו והנה קודם שנדבר
 בחכמת הפתרון יש לדעת גדר החלום וכמה מינים

השער הא'

צו ומה שהבדל כיניסם כדי שידע על איזה מין אינו מדברים ומלקטי
זה השער לב' פרקים הפרק הא' לבאר הגדר והמרכיב הפרק
הב' בהבדל המינים האלו כמה הם כבדלים זה מזה :

הפרק הא'

לבאר גדר החלום ומיני גדר החלום כפי הפלסופ
הוא ראית הדמיון בשיטה ובכלל בזה שלשה מיני
מחלומות שיש בהם שלשה מדרגות זו למעלה מזו המדרגה הא' ו
ועליהנה מכלל החלום הנבואי החלום יעקב לראי' ושלמה שכל אלו
ודאי מחלומות נבואיים הם כנראה מעניינם ואפילו לדעת המורה ש
שכתב בסוף ב' פרק ארבעים ושמשה לראי' ושלמה לא היו נביאים
יכול מקום הוא מורה שאלו למדרגת נבואה קטנה והיא רוח הקדש
ואם כן מחלומות למעלה מחלום פשוט שאינו אלא חלום מס' נבואה

המדרגה הב' החלום הפשוט במחלומות יוסף ופרעה ושר המצרים
והאופים ואף מחלומות אבימלך ולכן הארמי ודאי כל אחד מהם היה
גם כן פשוט כמו שכתב המורה פרק ט' סוף שני שלא יתכן שלכן ה
הארמי רשע גמור עובד עבודה זרה ואבימלך שאמר אברהם על אברם
וממלכתו רק אין יראת אלדים במקום הזה יעלו למדרגת הנבואה
וכבר ביאר שם סימני הלשונות שנס טרע הבדל חלום יעקב מאבימלך
ולכן אמר ודע והתבונן שיש הפרש בין ויבא אלדים אל לבן הארמי או
אל אבימלך בחלום הלילה בין ויאמר אלדים לשראל במראות הלילה
כי זה באמר בלשון ביאה ובלשון חלום וזה באמר בלשון אמירה ובלשון
מראה ולזה פירש אונקלוס בלבן ואבימלך ואמר מומך מן קדם
וביעקב ואמר לו המדרגה הג' החלום הקסמי של נביאי השקר
כאותן שאמרה תורה או סולם חלום ואמר ירמיה שמתתי את אשר א
אמרו הנביאים הנבואה בשמי שקר לאמר חלמתי חלמתי קחשבים
לקשבים עמי שמי במחלומות אשר יספרו ומה המין היה חלום ש
שמעיה הנבואי שלדעתו בקראו כן לפי שיהיה מכין עצמו לחלום מחלומות
אלו כי כל אלו ודאי הלשון והענין מוכיח שאינם לא נבואיים ולא פ
פשוטים וחס כן הם קסמיים והרי הוכחנו ג' מדרגות לחלומות ואפשר
ששלשון רוח אלהות באמרו כי באמת ידבר אל ובשמים לא יאמרו
בחלום חזון לילה בנסול ערדמה על אנשים במחלומות על משכב או
יגלה און אנשים ובמקדש יתחשף להם חלום מעשה וגו' מגבר יכסה
זה כי על המדרגה הראשונה אמר כי באמת ידבר אל ועל השמים ה
שנאמרו אמר ובשמים לא יאמרו כי ובשמי הודעות אמרות ידבר ג' כ
אף על פי שלא יאמרו הקדוש ברוך הוא באוס אחת מהנה אלא על

ידי עליה הוא מדבר בהם ופי' אותן אחת לאחת ועל הראשונה
אמר בחלום חזון לילה ר"ל בחלום שיש בו חזון לילה שהוא חלום של
נבואה בענין חלום יעקב לכתוב ביה במראות הלילה ועל הפשוט אמר
בנסול ערדמה על אנשים וזה שידוע שהחלומות הפשוטים אינם באים
אלו אמר שבעצם אדם בשינה סובל עליו מעצמו וזהו ערדמה

אבל על הג' אמר במחלומות על משכב ל"י שהם ר"ל מחלומות הקסמיים
הם באים במחירה על האדם הזכין עצמו לישן ובמעט כח האה
עליו הוא קולם בכח ההשבעה וכמו שיתבאר ואמר חזון ופירש כל
א' חזון אלה כי על הראשונה אמר אז יגלה און אנשים רבה לומר כי
בחלום נבואי הוא מגלה בלוי גמור און אנשים שלמים ועל השמים
אמר ובמקדש יתחשף רבה לומר שאינו כמו חלום של נבואה שענינו
כגלה מ' אז אבל הוא קדוש וקדוש נאמר שכלל שהאנשים הם מוקדים מחזו
להבינו ועל הג' אמר להקיר אדם מעשה ר"ל שיש פ' שהחלומות
הקסמיים אינם אמתיים עם כל זה כותן הקצ"ה מקום למודיעין אותם
כדי שיראה אדם ויכיר השקר ויפיר עצמו מן המעשה האלו והוא אזה
ההיא יכסה עצמו מחשבתו שגדמו בזה כל הג' הודעות שאמרנו :

הפרק הב'

לערוך החלום והספר בין כל אחת מהם ועל היות
שאין בידינו ההקדמו' הנכרי' להשמות זה המבוקש
אין ראוי להתעבול מלשיין ולהוכיח בו כמקס ה'ד עם מעוט ההקדמות
שבידינו ולזה איתחיל ואומר שההפרש בין חלום נבואי לשאר כ' מיני
המחלומות הוא בדברים רבים אמנם מה שצגנו מהם כפי קוצר
דעתנו הם כבדלים בה הבדלים :

ההבדל הא'

שהחלום הנבואי אינו בא אלא למי שהוא חכם
כדיק גבור ועשיר כמו שאמרו ז"ל אבל כ' מיני
המחלומות האחרים יכולו לאדם שלא הגיע למדרגה זו יתה סכס ומוכן
או לא כמו שהיה הענין ביוסף בן וקונים ובשר המצרים והאופים
וההבדל הב' שהחלום הנבואי אינו שששעטו באמצעות מלאך
כמו שאמר הק"ס הגה אין המלאך שהוא נראה וביא כ'א עש הא
ופאל אומר דבריו למלאך וסמלאך אומר לכביא בסני סאל בדרך כל
נבואה ש'א אפסר בלי פני האל וידענו זה לפי שאמרו זה המלאך
בכל המחלומות הנבואיים אמר ביעקב וסנה מלאכי אלהים עולי וינדרים
בו והנה ה' נסב עליו ויאמר ובשלמה בנצטון נראה ה' אל שלמה
בחלום הלילה ויאמר אלהים ובדליל סויה היות עד די בדרמון
דמו ועתיק עמין יתיר אבל כשאר החלום אף על פי שגם הם באים

אחת ה' מן השמים הכה האמנני אומר דכריו שלא בפני האל כמו
 שמכיו באבמלק ולכן הארמי שכתוב בהם ויבא אלמים אל אבמלק
 ויבא אלמים אל לבן הארמי ולא נזכר בהם שם ה' שמראה שהכוונ
 בו ודאי מה שפירש אינן קלוק שתרנס ואפוא מימר מן קדם ה' ולא אמר
 ואתגלי ה' כמו שתרנס ביעקב וירנה שאין הכוונה שגלה וצא להם
 השמים לדבר עמהם על ידי מלאכיו הבאים עמו אלא הכוונה שכל
 להם הדבור מאתו אף על פי שלא היה הוא שם ונראה שלענין
 ההבדל הזה רמו הכתוב באמרו ואנכי הסתר אסתיר פני מהם ביס
 הקוא על פי מה שאמרו סתמים וברונם לברכה פירקא קמא דחגיגה
 אמר רבא אמר הקדוש ברוך הוא אף על פי שאסתיר פני מהם בסלום
 אדבר בו וזה שהם פירשו הפנים הנזכרים בכתוב על הכבואה כמו
 דאמר פנים בפנים דבר ה' ודבר ה' עם משה פנים אל פנים
 אני בדק אקוה סבין וגומר וסעסם לפי שהיא אינה באה לאדם ב
 באמננות מלאך לבד אכל הקדוש ברוך הוא בא בעצמו ובכבודו עם
 מלאכיו ומשרתיו עושי רצונו להודיע לכביא עבין הכבואה שרונה
 להראות לו כי בן נזכר ברוב הכבואות כבוד השם בהגלות הכבואה
 לכביא ואם כן כראה מכוננת הכתוב שמה שסתיר הקדוש ברוך הוא
 לישראל בגלות הוא פניו שהוא במראה הכבואה שאינה נמצאת לכביא
 זולתם אבל עבין הסלום שהוא בשליחות המלאך הממונה עליו לבד ואין
 פני ה' נראה שם לא יסתיר מהם וזהו שאמר בסלום אדבר בו
 ואם כן הרי יבא לבו מזה אמתת ההבדל הזה שאי אפשר לכבואה בלא
 פני ה' אבל סלום פשוט אינו בא אלא על ידי מלאך ונראה שברמו
 גם כן ההבדל הזה בדברי ה' לאהרן ומרים באמרו אם יהיה נביאכם
 ה' במראה אליו אתודע בסלום אדבר בו לא כן כי הוא סדר בזה שתי
 המדרגות האלו כי באמרו במראה אליו אתודע רמו למדרגת הכבואה
 וכאמרו בסלום אדבר בו רמו לסלום פשוט וממה שאמר באחד אתודע
 ובשני אדבר בו נראה כי באחד כבודו נגלה ובודע לכביא ובשני אינו
 אלא דבורו על ידי מלאך כמו שאמרו ו'ל על בסלום אדבר בו על ידי
 מלאך ועל מעלת משה רבינו בב' המדרגות האלו רמו ואמר לא כן
 עבדי כי על מה שאמר בסלום אדבר בו אמר פה אל פה אדבר בו
 בלומר ולא על ידי מלאך כהם כי סלומו הוא נבואי וסלומות פשוט
 ועל הבדל מראיו ממראותם אמר במראה ולא בסידות ירנה כשהוא
 רואה במראה שהקין לא תשוב לומר שזין שלכלם פני ה' באים
 להודיע אין הבדל בינו לבינם אבל יש לך לדעת שיש הבדל גם בזה
 והוא

והוא שבהם רואים במראה הם רואים בסידות כרואה במראה ה
 הזכוכית שהוא רואה משל הנראה לא עצמו אבל משה רבינו כשרואה
 ג' נראה אינו כרואה במראה הזכוכית כי היא מראה כיון שאינה בסידו
 וכינא מזה פירש הרמ"ע כ"ו בפירושו אינו שלו במענה הראשון
 לאלו ונכון הוא ויבא לבו ממנו ההבדל שאמרו אלא שקשה עלי
 לפרש בסלום אדבר בו בסלום פשוט בהיות התמלת הגמורה אם יהיה
 נביאכם ה' אבל יש לתקן ולומר שהם הדבר ידוע שהכביא אף על
 פי שרוב סלומותיו נבואיים לא ימנע מפני זה לסלום פעמים רבות מ
 סלומות פשוטים ומכנה בן עזר יוכיח שודאי היה נביא וסלום סלום
 פשוט כמו שיתבאר בעזרת השם וזהו כשאמר הכתוב שהכביא ידבר
 ה' עמו במראה בסלום לא יתקייב מפני שב' המדרגות האלו הם מ
 מדרגות נבואה גמורה לא אפשר שהכוונה לומר אם יהיה נביא בכס
 הנה אני ה' אע"פ שבמראה אליו אתודע והוא כולל כל מראה של
 נבואה יהיה בסלום או בהקין הנה גם כן בסלום פשוט אדבר בו מזה
 שאין כן במשה שכל ביתי כאמן הוא ר"ל בכל הפעמים שאני מדבר
 עמו הוא במדרגת הנבואה הגמורה שאינו כשאר הנביאים שאינם
 מתמידים וקיימים בנבואתם ופעמים שאינם מוכנים לכבואה סולמים
 סלומות פשוטים אלא בכל ביתי בכל המדרגות שבייתי הוא קיים כמו
 ביתד כאמן או יר' שאינו כשאר הנביאים שאינם נכנסים לביתי בכל
 פעם שרונים לפי שאינם ראוים לגלות להם כל הדברים אבל הוא בכל
 פעם שצא בביתי הוא נכנס בכל המדרגות שבו בלא רשות ואין מונעים
 ביאתו שם כי כאמן הוא לגלות אליו הכל ולכך הוראותיו הם בנבואה
 גמורה והם פה אל פה אדבר בו וגו' ועוד יש לתקן ולומר שלשון
 נביאות הוא לשון דבור בגור מניב שפטים והכי קאמר להם קב"ה א
 אתם אמרתם שגם בכס דבר ה' יש לכם לדעת שאינו כן שאני לא
 דברתי ולא עלתה על לבי לדבר עמכם ואם עכ"פ תרנו לומר שכלאכם
 ה' רנה לומר שדבר עמכם ה' הנה הוא במדרגה קטנה מאלו והוא
 שעם אותו שאלדבר במראה אליו אתודע שכולל מדרגת הכבואה ה
 הגמורה וגם בסלום פשוט אדבר בו על ידי שליחות מלאכי אבל משה
 לא כן שאינו מדבר בשום אמת מאלו לא במקום מדרגת הסלום פשוט
 פה אל פה אדבר בו ובמקום מדרגת מראה היא בלא סידו הרי שלפי
 הפירוש הזה כבד אפשר לפרש בסלום אדבר בו בסלום פשוט שאין
 כוונת הכתוב לומר שאם יהיה נביא ידבר במראה או בסלום אבל ה
 הכוונה אם דבר עמכם ה' דבר בב' מדרגות אלו ודבור ה' לאדם על

די מלאך כבר אפשר בלא נבואה כמו שמבינו באבימלך ולכן ויבא
אלהם ויאמרו שהכוונה בו ודאי שבא הער' מאת ה' על ידי מלאך ואמר
לחס בן וכן נראה מן הנמרא שמפרש בתלום הדבר בו בתלום פשוט
מדברי כתיב ותלומות הוא דברו וכתיב בתלום הדבר בו כמו ש
שיעבאר' וכן נראה ממדרש הוזהר מתח על בתלום הדבר בו דאמר
מ' נבואה ודאי על ה' פשוט כאמ' בגמרא ואם כן הרי הכל
עלה כהוגן וכתב' ענין ההבדל ואפשר שגם ברמז בדברי אליהו כי
באמת ידבר אל אל אבל בשמים לא יסדנה כמו שפירשנו לעיל :

וההבדל דהר

הוא אשר הוציא עליו הרב'ן' מסדלי' ע"ג ב"ד
ח"ב מספרו שיש קשר בין תלום נבואה לפשוט
בחוק ופולשת הרגש כח הדמיון וזה שהסל' הנבואה' יסלו יתרון בהרגש
כח הדמיון עד שיתפעל ממנו כל כך באלו הים בהקף ולזה יהיה נזכר
לו מה שחלם ולא ידעת ממנו באות פעם מה שאין כן בתלום פשוט ש
שהוא בא בפולשת הדמיון עד ששעמים ידעת כל מה שחלם כנבוכד
נזכר לו בפירעה ששנה יסגר קצת דברי' בס' פירו' ליוסף מספור התורה
לבו שהוא היה מה שחלם באמת והסל' הרב ראה להבדל הזה ממה
שאמר דוד אבי בצדק אסוף פניך אשבעה בהקין תמונתך שזכורה בו
כשאני בצדק אסוף פניך אז אשבעה בהקין תמונתך ירצה כשאני רואה
פניך על דרך האמת והוא היראה במלת בצדק כלומר שיצדק באמת
היותי רואה פניך שזהו במחש' סל' נבואה הנס' אז כשאקין נראה בעיני
שאיני שבע מראות תמונתך ובראית מה ששאינו שבע מתמונתו שהסל'
הוא אינו נבואה' עדע' שלכן אמר הכתוב עליו באשר יתלום הרעב
והנס' אוכל והקין וריקה כשאו שגראס שלא יתפעל סל' דס' מהסל' והוא
כלל באלו לא היה' ואפשר שכוונת אליהם להעלות המראה שלו ל
למדרכה נבואה ולכן היה מאריך להראות שמתבאר בתל' שהוא התבאר
הזה בשלמות וכמו שיעבאר בשער ה' פ"ה ב"ה' ועם הסתכלות
ההבדל הזה יתב' ספק גדול בענין הנביא בן עוזר הנביא והוא על
מה היה קומוך לאמת ולקיים שבעוד ב' ימים יבאו ישראל מגלות בבל
בהיות שלא היה אמת ולא שלמו' לומר כן שאמר לא שלכן' עד ש
שלכן נראה שצדק דר' ק' לומר שגביא שקר היה ואינו ככון שהרי הכתי'
קראו כמה פעמים נביא סתם ועוד שהרי ידעיה הנביא היה מכבדו
בדברים עד שאמר יקם' את דברך אשר נבאת והוא אמת וזהו לו באמו'
הנביאים אשר היו לפני' ולפיכך והוא המורה באמת שהיה מוסק לנביא
אמת בביניהם וכן אמרו ז"ל פרק הכתובים שגביא אמת היה אלף

שכתבנו

תכתבנו מה שלא באמר לו ואם כן שגביא אמת היה הדבר קושיא ל
לדוכתא שיש לשא' מי הכביסו לאמר מה שלא באמר לו וזכר' ל' פרטו בזה
בפרק הנזכר ואמרו שזמע' לירמיהו אומר בה אמר ה' הנבי שובר את
קשת עולם ונשא על זה קל ומומר ואמר ומה עולם שלא בא לא לעזור
לצבא אמר הק"ה עליו כן צבא עננים לא כל שכן אז אמר בה אמר
ה' שברתי את עול צבא' אבל עדין יש לשאול שכיון שלא שלחו
ה' כלל מה לו להכביס עננים בזה מכל הקל ומומר ולהפסיד עליו כל
כך לאמינו ישתוק ולא יאמר כלום ויהיה אומרו לירמיהו שנשלח עליו לא
ודאי על כרחנו יש לנו לומר שהיה לו קצת הערה על זה מאת ה' ואף
על פי שלא היה הודעה נמורה והיא שהנס' הוא ראה זה בתלום בחוק
הדמיון אבל לא היה כל כך בחוק בחוקת הנבואה וטעה בזה בשאנו
שהיה תלום של נבואה ולא היה אלא פשוט' ואולי שהיה מחזיק לו זה
מה שזמע' לירמיהו והקל ומומר שגביא עליו כמו שאמרו ז"ל' ואמנם
מה שלא צדק התלום שהוא אס' מפני שלא היה צורך מבחינות אחרות
אז שלא הבין הפתרון אז שנס' ה' על מה שנאמר לו כדי לנסר' על א'
אמרו מה שלא שמע' כי השגנה בכיבא בזה עולה זדון סוף דבר כ'
כתבאר ענין ההבדל הזה מסכים מכל דר' ואמנם ענין

וההבדל דהר

הוא שכל תלום נבואה' אע"פ שאפשר לבא מבלי משל
ומדה הנס' המשל הוא מביאר וברור פירושו כ"ס הר"ס ע"ז מהלכו'
התורה הדברים שמודיע' לנביא במראה הנבואה דרך משל מודיע'
לו ומיד יסקן בלבו הפתרון וידע מה הוא מה שאין כן בתלומות ה'
הפשוטים שסתומים ומתומים הדברים עד עת קץ פתרונו או קיומו
וכן ברמז זה בדברי אליהו שאמר אז יגלה לון אבש' נבואה וזמקסרס
יתחש' בשאר כמו שפרשתי' ומה שאמר בתלום ואבימלך ואמר לו ב"ל
כי לא באמר להם בפירו' הדברים ההם אלא שהראו להם עניינים ו
זכורות הדומים הדברים ההם אלא שלא רכמה התורה להאריך בזה'
וההבדל דהר' שבתלום נבואה' אין בו דברים בעלים כלל אבל כל
חלקי התלום כלם מורים על ענין אמת' כמו שהיה בתלום יעקב
ואלמה ואף בתלום דגל שלדעת' הוא נבואה' ופירש' ל"ס שהיו בו דברי'
בתלום ממה שכתוב ר"ש מילין אמר יש לומר שפירוש הכתוב באדין
עילא' כתב ר"ש מילין אמר שבאשר הקין דביאל' משנתו כתב ענין
תלום בדין מילין לטות לו לזכרון עד הנקד' ולא יתבס' ממנו עם
היות שבאשר אמר כן כתבו בספר כתבו כלו בשלמות לא כסל
דבר אסד מכל מה שראה שלא נכתב שם מעט שכלו היה עקרי' ולא

היה

היה בו דבר בטל אבל בשאר הסלמות אין כלום בלא דברים בטלים
 וזה פירש ירמיהו בשם האל באומרו שמעתי את אשר אמרו הנביאים
 כו' סלמתי סלמתי כו' הנביא אשר אתו כלום יספר כלום ואשר דברי
 אותו ידבר דברי אמת מה לתבן את הדבר באם ה' הלא כה דברי באש
 באם ה' וכפטיש יפוצן סלע' אמר ששמע דברי נביאי השקר שהיו
 אומרים סלמתי סלמתי והכחל להביא ב' מיני הסלמות הקטני ופשוט
 ועל זה אמר שהנביא אשר בא אליו שבי מיני הסלמות אלו אין בהם
 אלא הספור שיספר מה שראה לא יתקיים כלל כי אמר הספור ככר
 בשלם ענינו ' אבל אשר דברי אותו ידבר דברי אמת אין בו שקר כלל
 וזהו שפירש ואמר מה לתבן את הדבר רבה לומר ההבדל שיש בין התבן
 והכר יש בין הכבוא' לאחרים וזה שאמרים הם כמו תבן שאין בו יס
 תועלת כלל אלא למאכל הבהמות בעדרי השכל והכבוא' הוא ככר
 שהוא מאכל לכלי השכל ועושה תועלת שלם וזה פירש באומרו הלא כה
 דברי באש כו' רובה לומר שהכבוא' הוא מתקיים כלו ועושה תועלת
 חזק ולא ישוב דיקם עד אשר עשה את אשר בשלם עליו כמו האש ש
 שורף את אשר תמצא וכמו שיפוצן הפטיש את הסלע' ובמדרש
 הזהר פתח ר' יוחי ואמר כי בא ה' כלום ברוב עבין כמה איבון קמיכין
 במלמא ומתן דרגין על דרגין עד דלמין מכהון קשוט בלוה' ומכהון
 דאית בהון קשוט וכדיבון אכל לאיבון וכאי קשוט לא אפגלי כדיובו
 כלום אלא בלוה' פשוט תא חזי דביאל מה כתיב ביה באדין דביאל ב
 בחוא' די ליליא רזא גלי ליה וכתיב דביאל כלם קוא ומזהי על משכבית
 באדין מלמא בתב ריש מילין אמר ואי אית ביה מילין כדדיבון אומאי
 אכתיב בין כתובים אלא לאיבון וכאי קשוט בשעתא דנשמתהון סלקא
 לא אתהבון בהון אלא מילין קדישין ואודעון לון מילין דקשוט קיימין
 דלא מתעקרון לעלמין עד כאן' במא' בפירוש שכל כלום מעולה
 ובמדרגה עליונה בכלום של כבוא' וכדומה אין בו דברי' בטלי' כלל
 מה שאין כן בשאר הסלמות באומר הכה אלו הם ה' הבדלים אשר
 בין כלום כבוא' לשאינו כבוא' ואמנם מה הוא ההפרש בין אלו השני
 הנשארים הוא בד' הבדלים אחרים :

ההבדל הראשון

שהכלום הפשוט והכולל בכלל האנשים המשפיע
 אותו הוא האל יתעלה באמנות מלאכיו גבורי
 כח עושה דברו המצויים לעביו מסקרא דמיכא אכל' כלום הקטני
 הוא בא מסקרא דמלמא באמנות שדין ולילין ועליהם באמר הנבי
 על נביאי' סלמות שקר ואכזבי' לא שלמותים ולא נביאים ואומר המושג
 להשכיח

להשכיח את עמי שמי בסלמותם אשר יספרו ובמדרש הזהר כ' ס"א
 פתח ויאמר שמואל כה דברי אש יהיה נביאכם ה' במראה ש'ו' אתודע
 בכלום אדבר כו' תא חזי כמה דרגין לדרגין עבד קודשא בריך הוא
 וכלהו קיימין דא על דא דרגא על דרגא דא לעילא מן דא וכלהו
 יבקין בדקא חזי לון אלין מימיכא ואלין משמאלא וכלהו איתבון אלין
 על אלין בדקא יאות תא חזי כל נביאים דעלמא כללו יבקין מסקרא
 מדא מנו עדין דרגין ידיעון ואיבון דרגין איתחזין מנו אספקלריא
 דלא בהירא דכתיב במראה אליו אתודע מאן הוא כמה דאיתמר סו
 דכל גווכין איתחזין בגוה' ודא הוא אספקלרי' דלא בהירא בלא' אדבר
 בו דא הוא חד משעין בבבואה כמה דאוקמוס ואיהו דרגא איתתא
 מההוא דרגא דנבואה ואיהו דרגא דנבואה דממא' על סלמא ע"כ
 וכן יש להביא ראיה על ההבדל הזה מן הגמרא פרק הריבא אמרו
 שם רבא רמי כתיב בכלום אדבר כו' וכתיב וסלמות השוא' ידברו
 לא קשיא כאן על ידי מלאך כאן על ידי שד קרי' כן בפירוש שהבדילו
 שבי מיני סלמות שכל הפשוט אמרו שכל על ידי מלאך ועליו באמר
 בכלום אדבר כו' ועל הקטני אמרו שכל על ידי שד ועליו באמר זה
 והקוטנים סו שקר וסלמות השוא' ידברו וקרי' היא באילו אמר כאן
 בכלום פשוט כאן בסל' קטני' כי קרא דבכלום אדבר כו' קסבר רבא
 דבסל' פשוט מיירי כמו שפרשנו אותו לעיל וא"כ עלה כדיובו אמת
 ההבדל שרבינו להוכיח ואם קשה בעיניך להבין פירוש המפרשים ה
 המפורשים ועל כל פנים תראה לומר דקרא דבכלום אדבר כו' בסל'
 כבוא' כתי' ועליו אמרו שכל על ידי מלאך אפילו הכי על כרחך כריך
 שתודה ההבדל שאמרנו שהפשוט על ידי מלאך והקטני' על ידי שד
 וזה שכל כל פנים יש לך לומר שהקטני' על ידי שד שהרי עליו באמר
 והקוטנים סו שקר וסלמות השוא' ידברו : ועוד שאין לומר על ידי
 מלאך שאם כן איזהו על ידי שד שאין לומר הפשוט שדין שהקטני'
 אמת על ידי המלאך כל שכן הפשוט שהוא מעולה ממנה ומיכא
 שהפשוט בהכרח הוא על ידי מלאך שהרי הפשוט הזה על כרחך יש לו
 להצותו לאמר משבי אלה או שהוא על ידי מלאך ככבוא' או על ידי
 שד כקטני' שאין לומר על ידי הקדוש ברוך הוא כיון שהכבוא' שהוא
 מעולה ממנו על ידי מלאך ועל ידי שד אי אפשר שדין שהוא עכף
 כבוא' פשיטא שאין לשד שכות בה כלל ואפילו למדרגה היסוד קטנה
 ממוכה אש כן לא נאמר לנו אלא לומר שהוא על ידי מלאך ככבוא' ו
 והקטני' לכך הוא על ידי שד והוא מה שרבינו לכאב' :

ההבדל הב' שאין כלום משום שאין בו דברי אמת אחד
המדרגה ואחד המעשים מה שאין כן בתלמוד
הקסמים כי רובם או כלם שקרים והרבים על ההבדל הזה מוכרחים
אם על אמתות תלמודות הפשוטים קצת ראים אמנם אין כלום בלא ד
דברים בטלים שהמובן מהו הוא שכל כלום שיהיה בעולם החקרון
שים לו איכו דבר אחר אלא שיש בו קצת דברים בטלים לא שימלא
סלו' שכלו בטל שאם כמחשבת המון העם וכדברי רבי משה הכהן וכל
שאמר שרוב תלמודות האכזרים הכל המה מעשה תענועים יותר היה לו
להשיענו וזה הענין הגדול מלשמיענו זה שהשיענו לא ודאי כשם
שאין כלום בלא דברים בטלים כך אין כלום בלא דברים אמתיים ו
ובכלל נמצא להם טעם כבון הוא שאין אנו מקיפין אותו ובבדל
כמה אמר רבי אבהו דברי תלמודות לא מעלין ולא מורידין עד ברב
אול לגבי רבי יוסי בן שלום אמר ליה איתמר ליה להו' גברא בשלמ'
זיל סב פעלים דאבוק בקפודיקי אמר ליה ואול אבוק מיומי לקפודיקי
אמר ליה לא אמר ליה זיל מבי' מכשירין מבשורא דבייתך ואת משכנת
לך אמר ליה לית ביה עאבה אמר ליה זיל מבי' מריסיהון לקפודיקון
ומפסיהון לקפודיקון ואי דאית מושב עשר' את משכנת לך אול ועבד כן
ואשכח ומן הן יליף לה רבי יוסי בן שלום אמר מהא דתני בר קפרא אין
כלום בלא פירוק עד כאן : הרי אבהו היה סבור שדברי תלמודו
לא מעלין ולא מורידין והביאו מעשה לסתור את דבריו ועומדת דבר
קפרא גם כן : ואמנם אקדמות תלמודות הקסמים יתבאר ממה שאמר
הכתוב על אלו התלמודות הנבי על כביאי תלמודות שקר וכתיב ואתם א
עשעו אל כביאיכם ואל קוסמיכם ואל תלמודותיכם כי שקר הם כביאי
לכם ובאמר על שמעיה הנחמני ויבטח אתכם על שקר ודבותיו וכל
אמרו שהכתוב האומר והקוסמים סו שקר ותלמודו האול ידברו באמר
על הכאים על ידי שד והם אלו כוונ שכתבו ואם כן עלה בידיו
ההבדל הזה :

ההבדל הג'

ההבדל הג' שהכלום הפשוט אינו מיוחס אל רובן השולים כי
אינו כלל לאל' בבחינתו אלא ברובן הא' אבל
הוא הקסמי כלל לאל' בבחינתו ורובו פני השמעות ואזלתיו יבא
לו השד הוא ומראה לו בטל דמיונים מה שמדמיין לנפשו אלו
וכמו אמר ירמיה הכביא ואל עשעו אל תלמודותיכם אשר אתם מ
מלמדים שזה מרבך הפסול והאנש אמר מלמדים אותם בבחינתו :
וההבדל הד' שהתלמודות השאש' יש בהם הבדל כפי הספרות
שיבא

שיבארו בשער השלישי ב"ה אבל תלמודות הקסמים הכל אינם בשם
והכל לפי בקיאות השמות והדיעה במלאכה ההיא הרי לך גם בזה ד
הבדלים אחרים להבדיל בין השמא ובין העהוב ואם כן לפי זה אין
בידינו כי אם ב' מיני תלמודות אמתיים והם הכבוא"י והשאש' ואפשר
שעל שניהם לבד דבר אליהוא זה כי על הכבוא"י אמר כי באש' ידבר
אל ועל השאש' ובשמים לא יורכה ופירש בשמים בשמים כמו בשמים
תחתון כי ואמר פירש אלו השמי' ואמר על הא' בתלו' מיוון לילה ועל
השמים בנסוף תרומה על אכזים וגומר אז יראה און אכזים כראשונה
ובמסדרם יתנום בשמים ופירש תכלי' השמים הואת ואמר שדאי להקיר
אדם מעשה כמו שיבאר בפירוש ראשון ש"ד ב"ה אבל על השלישי לא
דבר לפי שאינ' הודעה אמיתי' סוף דבר אין להחזיק אלא ב' הודעות
אלו לבד ועל כן עלינו תנוף מלפי' בספר הזה אבל לפי שערך כלום
של כבוא"ה הוא יותר עמוק והוא כולם בדרושי הכבוא"ה וגם שעתה
אינו נמצא ימים דבורי' בספר הזה על השלום השאש' בעצם ועל
הכבוא"י במקרה : השער השמיני לבאר אם ראוי לקטן על השלום
פשוט אם לאו הוא כפולק לגלגה פירקיס : הפירק הא' להראות
שיש בזה דבר' סותר' זה את זה הפירק הב' לבאר שראוי להקטן לבד
האומר שהתלמוד' כולקיס ואמיתי' וזהו ממין הכבוא"ה ואם היא קטנה
הפירק הג' לבאר אין יתורנו לפי דרך זה הסתירות הכוזבות בפי' א'
הפירק הא' להראות שיש בזה דברים סותרים : הכתוב מביא
הכתוב אומר בשלום אדבר בו וכל העושה מלאה מזה
שמורה שראוי לקטן על השם והם אמתיים ומתקיימים : כי הכתוב מביא
תלמודות יוסף אף על פי שלא היו כבוא"ים כתקיימו כלם לא ככל מכל
דבריהם ארבה ואפילו כמלא כימא ואפילו מה שחלם על פירש שדיתא
הסוראה על אמו כתקייס כבלהה שגדלנו כאם וכן השלום הראשון מ
מהתלמודות לא היה לבטלה אבל כתקייס על מאורע אחד וזאת השכיח
כמו שיבאר בשער השמיני ב"ה הרי כולקיס וכרשעים גם כן מביא
הם כולקיס ואמתיים ומתקיימים שהרי פרעה הרשע חלם ענין שבע
פרות ושבע שבלים ובא הפירוק עליו שהם שבע שבע ושבע שבי
רעב ובאמר עליו את אשר האלהים עושה הראה את פרעה ואין ספק
ששבע שבי השבע התקיימו והיו במכרים וכן ו' שבי הקרב היו ראויים
להתקייס לולי זכות יעקב ססרו חמשה כמו שאמרנו וכל ובער המזקיס
והאופים גם כן מביא שכתקייס בכל אחד מהם תלמודו ש' ויהי כאשר
פתח לנו בן היה : וכן כבוכדנצר הרשע כתקיימו כל תלמודותיו הרי

מן הכתובים ומדר"ל אמרו בספר הכוהה סלום אחד מס' לכבודם
 וכתבתי רבה כובלות כבואה סלום וראינו בר"ל זהו מקפידים ומ
 ודקדקים בעניני סלמות אמר בפ"ק דתעניות רב אמרל בראיה
 ורב הובא בר מביא ורב' ת"ל מאתרי' הו' שבי' קמי' דרבא אעו
 לקמיה דרב ספא הו' קאמר להו' שמעתתא ולא קא' מסתבר להו' הו'
 קא' מחו' ליה להדרי' סל' דעתיה אקרייה בסלמיה ואכסיד את שלמ
 הדועים בירא אחד למחר אמר להו' לולו רבנן לשלמ' והכבה כיוסא כזה
 עד שאמרו מרן הדוטב הכוהה סלום ובסא עגומה עליו ילך ויעיבנו
 בו' ואמרינן בשבת פ"ק ובתעניות פ"ק יפה תענית לחלום באש
 לנעורת ואמר רב חסדא וכו' כיום ואמר רב יוסף ואפילו בשבת וטורח
 הרבה בגמרא ובשאו ונתנו בכל מיני סלמות לבאר פתרונו ומה
 מורה כל אחד מהם ואם דברי סלמות לא מעלין ולא מורידין למה
 היה להם לישא וליתן בזה ואין בדרך להאריך על זה בדאיות כי הנסיון
 יספיק לאמת ולברר שהוא כן שהרי מעש' בכל יום שאדם סולם סלום
 ומתקיים עליו עבדים מעין סלמו אשר סלם עד שמכיר בעצמו שזה
 המקרה אשר קרהו כבר סלם מה שהיה מורה לו זה אם כן כראה כ
 באמת כי דברי סלמות מעלין ומורידין וראוי לסמוך עליהם ולהקפיד
 ולדקדק בהם יפה יפה ומקום אחד כראה הפך זה שדברי סלמות
 לא מעלין ולא מורידין אמר הכתוב וסלמות הוא ידברו ואומר כי
 בא סלמו' ברוב ענין ור"ל אמרו בסוף ספרי הכוהה וכו' וכו' וכו'
 דברי סלמות לא מעלין ולא מורידין ועוד מעש' בכל יום ראינו כמה
 סלמות לא נתקיימו על האדם ואף כשפותרו וידע הפתרון אינו מ
 מתקיים בידו לא כפתרון סלמו ולא כיוסא בו ע"כ - ומדברי שמואל
 כראה שהיה הדורש הזה מסופק בידו ופעם היה נוטה לנד הא' ופעם
 לנד האחרון אמר בגמרא שמואל כי הו' סוי' סלמא בישא אמר ה
 סלמות שו' ידברו כביסותא וכי הו' סוי' סלמא בישא אמר שו'
 ידברו והא' כתיב בסלום אדבר בו :

הפירק הב' לבאר לאיזה מהנדרים האלו ראוי לנטות ולזה אומר
 כי בהסתכלות העוב הנס האמת הנמור בזה הוא ש
 שהסלמות הם נודקים ואמתיים ועינים קרוב לכוהה וכדי שאבאר
 זה בשלמות אסלק הפירק לב' נתיבים : הבה הא' לבאר ולאמת
 מבינה נדרים וראויה שהודעה הזאת אלתית והיא השפעה אלתית
 מאת ה' מן השמים : הבה הב' לבאר טעם היות הסלום בעת
 השינה ולא בהקץ :

דגתח דא'

הפירוש סוף בן סינא כתב שהסלמות אינם סבה אלתית
 וראינו הגדולה שאנו רואים קצת ב"מ בלתי מדברים
 שסלמן כמו הכלבים שגדלה אוקס נובחים בשניה והכביהה היא כ
 ראה על הסלום כמו שאמר ארסטו' ואם היו סבה אלתית היה מן
 הכתוב שראו לבעל סלום בלתי מדבר ולדעתנו זאת אינה ראיה כלל
 כי זה לא יקרא סלום אלא שמרוב רגילותם לנבוח בהקץ הוא טבע
 שני להם ולכן עושים כן בעת השינה כמו שגדלה גם כן התוכות
 כיונקים בעת שינתם ואף על פי שאין האדם כפיהם וזה מרוב כ
 רגילותם בהקץ' ואין ספק שהתוכות אינם סלמים כמו שכתב
 הוא עצמו כן כמו שכתב אלא שגדלה באמת שהסלמות קטנה
 והשפעה אלתית' וראיה טבעית על שהסלמות הזאת אינה במקרה
 מה שכתב הר"ב ז"ל בפ"מ' וזה שמה שרא במקרה מביאותו במעט
 מהזמן ובמעט מהדברים יסד בכושר בב' מהשע' וכבר נתפרסם
 מעבין הסלמות שאכזים רבים יתלמו סלמות נודקים ובפרט האכזים
 השמורים אשר יראו בסלום דברים רבים יסבימו כלם אל המציאות
 כפי מה שימצא בעתם וזה בלתי אפשר במה שבקרי' ואמר שזה כן
 יסוי' ממנו שיהיה ככאן נמצא מה יודע אלו סדכבים הוא הפועל
 זאת ההודעה בנו ומפני שכתבתי זאת הידיעה בנו בפועל אחר שהיה
 כמנחת בבס והתבאר שכל מה שימצא מהכח אל הפועל יוצאנו מהכח
 אל הפועל מי שיש לו בפועל באופן מה שימצא בכח למתפעל יסוי' ש
 שיהיה ככאן פועל לזאת הידיעה אנו הידיעה הזאת בפועל והכרח
 לומר שהפועל הזה שכל לפי שהוא יעשה פעולתו בזולת כל' גופי' עד
 כאן' ואמתי הגויס הביאו עוד ראיה לאמתת ההודעה הזאת ממה
 שאפילו בהקץ אנו רואים פעמים רבות מראות ועינים קורין כ
 במציאות שהם וראי אות וסימן על הדברים העתידיים והוא הכקרא
 כלאונס תירשאג' יאה והביאו בספריהם רבי' מוס' סמן כמו מה שספרין
 בהגדות תיובים כי בלידת אלכסנדר כראה כשר אחד היה יושב על
 היכל המלך סליסי' אביו ולא ה' משם כל אותו יום ותמיד היה מתחפף
 וסרס כנפיו לל' רוחות העולם אשר זה ודאי היה סימן מעלתו וקלותו
 ושכבש כל העולם' ועוד אמרו כי כאשר אפלגון היה נער יונק
 קרה שיש א' בהיותו מושבב בערס באו עדת דבורים עושים דבש
 וכו' על פי זכרי הנער ואמר כשעו משש ופרשו באויר מעלה מעלה
 וזה היה סימן לשכמתו הגדולה כי כמו שהדבורים מקבצים סומר כ
 האעוה לראות והמתיקות להוכיח בן הסהם כל סיו' משם לקבץ את
 משפט' 2 3

מאמתי הדברים להבינם ולהורות לאמרים ומלמד מדות טובות לעשות
אשר אמת מאלה כראת בשעור והאחרת בדבש ועוד אמרו שביום
שמת גו"ל שישאר קיסר בא עוף אחד הנקרא ריג"טו והיו רודפים
אחריו רבים והמיתו אותו לכפו וסוף היה מורה על מיתו וכן היה
כי באותו יום המיתו אותו מושבעי רומה בכלי ברזל וכאלה רבים
ואפשר שמהמין הזה הוא מה שאמרו ז"ל האבות סימן לבנים וכל זה
ידוע שהמיתו חלקים שבה העולם יתנועעו לדמיון מיתתם לאותו
דבר אשר יביעו העליונים סוף דבר הזה מכל הטענות האלו יבא לנו
אמיתת הדבר הזה שהטענות בדלי הם השפעה אלקית ועל פי ה
הדברים האלה אמרו ר"ל חלוש א' מס' לכבואה וכבר ביאר המורה
פרק ל' חלק ב' המאמר הזה והראה ממש על פי טעמו שהכוונה
בו לומר שהם ממין הכבואה לאפוקי רבים מעמי הארץ שמעריצין אותו
לומר שהוא כאלו אמר בטל במיעוטו בדרך התקמים ליתם הדבר שהוא
בטל לזה המין מס' ובאומרו בטל בם אמר הרב עליו ז"ל ולא יפול
השגור בין דברים המתפלגים במין או בסוג כי אין ראוי לומר שלמות
האדם כן וכך שלמות הקוס וזה שכתב התבאר בהגיון שהחלק והכל
בכבדן תחת מין אחד וכן ביאר שם מאמר כובלות כבואה חלוש שזה
דמיון חלוא כי כובלות הוא הפרי עמו אלף שכתב קודם ביאורו כן
הכל המדמה בעת הזאת היא פעולתו בעת הכבואה אלף שיש בו
קבור ולא הגיע אל תכליתו וכן כתבאר זה בכתוב שאמר במראה אליו
אחורע כו' שהודיע היותו מין מן הכבואה וזאת שהפריש בין כבואת
משה רבינו לכבואת אהר הכהנים ולפי שהטעמות השפעה אלקית
אמרו ז"ל כל הלקן ימים בלא חלוש נקרא רשע והטעם בזה לפי ש
שבראה שאינו מוכן ולזה אמר בפרק הורוע שלפי שר' היה כחף לא
הראו לו השמים והראוהו לרבי ספרא :

הנהיגה

למח עמם אל היות השמים בעת הזאת ולא בהקין
ועל זה אומר שהנה יתבאר הסבה בזה בהקדמי
הקדמה א' זכרה הפלוקוף במאמר הג' מספר הנפש והיא שכתב
הסמכיות יתקו השכליות ואני אבאר אותה מן השכל מן המוש
מן התורה מן הכביאים ומן הכתובים ומדברי סו"ל מן השכל
שילוע שהגוף והנפש הם הפכים זה נזה ויבאר זה מה שימאס זה
וימאס זה מה שיבאר זה וכל אחד לדרכו כונה הגוף כל מגמתו לימאס
אחר הדברים הסמכיים והתאוות הנאמיות והנפש מבמתה אחר
הדברים השכליים ואכיהם שוכאים זה את זה א"כ ידוע הוא שכתב

איוס מהם יתקו שכתבו וכן כמא' בספר המוסר שהנפש והגוף
כדמיון כפי צרות כשתכנים האחת תזמח האחרת מן המוש האחת
תראה בעת זקנת האדם לא ירדוף אחר הסמכיות והתאוות הנאמיות
אבל כל מגמתו לעבוד השם ואמר השכל ועל דרך זה כל עוד שיתקו
יותר יתקרב אל הסמכה והשכל עד שכתבא לפי דרך זה שישיג האדם
יותר בצע מיתה ממה שישיג קודם וזה לפי שבאותה שעה יתבאר לו
הסמכיות המוכנות מן הדברים השכליים ולכן מתקו כן השכל ולזה
תמצא כי בהיות האדם סמוך למיתה יראה דברים שכלים וכוונות
מה אלה האנשים ולא ראם כל ימי היותו על האדמה עד העת שהיה
כמו אפיקים קצת אנשים שהגיעו לרגע המיתה וקמו ממנו ועל
דרך זה הוא מביאר וידוע שישיג יותר אחר המיתה ממה שישיג קודם
מן התורה אחר הכתוב כי לא יראי האדם וחי שהדיוק היותר מזה
הוא שבהיותו בחיים מיתו לא ישיג שום האנשים מסמכות האלהיות אבל
בעת המיתה ישיג ויראה מראות אלהים וראיתי מי שפירש על הענין
הזה מה שכתוב בתורה בועת אמן תאכל לחם עד אבך אל האדמה
ואמר שהכוונה בו כי לא ישיג האדם ההשגות האלהיות הנמשלים ב
בלחם שבאמר לכו לחמו בלחמי כי אם בעמל גדול עד שישוב אל
האדמה והיא עת המות כי אז ישיג אמתיות בלי ספק שהומר אז לא
ימנעו מהשיג מן הנביאים הנה עם זה יתבאר היטב מאמר אלף ש
שאל לשיח רבו פי שנים שמתמידים העולם ואומרים שאין שאל דבר
בנוגע שיתן לו פי שנים ממה שהיה לו ואלו אין השיג יתה לך כן שא
אפשר באוס גד אבל ממה שאמרנו הוא מביאר שכל אלף שנים
להיותו אז קרוב למיתה והשיג לו הקצית לשאל דבר שאי אפשר ליתנו
לך אבל ברגע המיתה כבר אפשר לשיג שאלו הנהגות כפולה ומכוסה
אבל באופן אחר אי אפשר ול"א אם תראה אותי בוקר מאתך יהי לך
כן ואם אין לא יסיה מן הכתוב אמר דוד יוסף רוחם ינועון שניה
לומר כי יוסף רוחם וסכלם בהם כשינועון ולזה רמז הכתוב גם כן
שאמר אונן ימים אשביעו ואראהו בישועתי יראה כשאונן ימים א
אשביעו שהיה זקן וצע ימים וקרוב למיתה הנה אז אראהו בישועתי
כגדולה און המראות האלהיות והנה מוז השכינה וז"ל גם כן מי
לי בשמים ועמך לא חבתי בארץ יראה כי הנפש תשתוק לעלות אל
השמים להדבק עם השכל הנבדל וזה שכתוב מי לי בשמים רבה לומר
מי יתן לי אשכיה בשמים ואמר שכל כך היה כוסף להיות שם כי אף
שירד הקב"ה להיות עמו בארץ לא היה חפץ למה שהגוף יעיקו להשיג
ולכן

ולכן היה רוצה שיכלה בשרו ולבבו כדי שידבק עם השם וזהו כלל
 שאר ולבבי וגו' וכן היה מתפלל דוד המלך ע"ה במקום אשר באומר
 הודיעני ה' קדשך שגביעני שארצה קדשך שהיה נפת הוקנה וסוקן לא
 שישאל שידעו מתי ימות או כמה יחיה וטעם הודיעני בטעם הראשון
 כי מי שרואה הדבר יודע אותו ושלמה אמר למען תהבס באשר יתן
 ואומר תראה כמה יתעורר לנפש פירוש כשאדם מאבד התאווה הכה או
 הנפש תעורר לה ויהיה כהיה מלאך כהיית ובהלתי מדברי רז"ל אמרו
 תלמיד חכמים כל זמן שחוקקין חכמה מתוספת בהם וכו' ולכן תמצא
 כל הדברים והכמים סמוך למיתתם שמברכין לנביהם ולתלמידיהם
 כאשר הם יתכן ויעקב ויהיה לנביאים והחכמים כגון רבי אשכול לבן
 ורבינו הקדוש אמר לבנו מנחם המכונה ואמר המיתה ידוע שישיג
 יותר ממה שישיג בעת המיתה ועם כל זה אינו משיג כל הראוי עד
 שיעבור י"ב קדש כי בתוך י"ב קדש נשמתו עולה ויורדת כי עדיין יש
 לה קצת התאווה באומר סוף דבר הכל נאמץ שהתורה מלאה מ
 מסכוקים ומאמרים יעידון כלם כאשר תוקף הדבר הזה וקיומו ואין
 להאריך עליו יותר אלא לתוך ספק אחד שיקשה אדם גדול ממה ש
 שאמר ו"ל ספק אין עומדן ובספק כמה מדליקין אין הנבואה שורש
 לא מתוך עובדות ולא מתוך שוק אלא מתוך שמה שאמר ועתה קמו
 לי מנגן ויהי כנגן המנגן וגו' וכן כוונת שם שרצה מקמי דפתח להו
 לרבנן בשמעתהא אמר מלי דבדיחותא ובדתי רבנן לסוף יתיב ב
 בדיחותא ופתח בשמעתהא ועיד שהפירש' אמרו שמה שזיה יתכן לעקב
 שישל לרמטעמים היה כדי שיהיה שאם ויהיה השפעתו גדולה באופן
 שיהיה כחיה לא לתכלית אלא כמו שאמר הר' בחי"ז ו"ל והכן ו"ל וידוע
 שהשמה הוא תענוג כמין בו יתענג האדם ואין אם כן יהיה קבה
 לחול הנבואה אדרבה השמה והמאכלים והמטעמים היה ראוי להיות
 קבה למנוח ממנו ההשכלה כי בהתח' הקומ' יתלש השכל במ"ש התשוב
 לזו הוא שהשמה אינה מתקנת לגוף כ"א לכפש ולכן תמצא שתיקתם
 לז' שאמר ישמה' במעשיו ואומרים כדרך אלהינו שהשמה במעשיו
 ולכן בשמם האדם אין כח הגוף מתחזק באותה שמה לא אדרבה
 הכפש מתחזק ולכן היו קבה לשיחול באמצעות הנבואה והשוק' הוא
 שמתקן אל הגוף ובו מתענג גוף האדם ולכן הוא מוכן ההשכלה
 ולכן אמרו לא מתוך שוק ומצינו שהשמה היא טובה לאדם בכל ענייניו
 כמו שאמר עבדו את ה' בשמה והשוק הוא אקור והאדם מוזהר
 להתרחק ממנו במ"ש במדק אין עומדן אקור לאדם שימלא שוק

כ"ז תפארת תלמוד
 פיו נפולס הוא שאמר או ימלא שוק פיו ויש מפרש' פסוק לאחוק
 אמרתי מהולל ולשמה מה ה' עושה על שמה השמה ונכחי השוק
 ואומר שבעבור השוק יאמ' על האדם המושלל בו שהוא מהולל ומשגשג
 אבל לשמה אמר שהיא טובה וסיוע להשכלה ו"ש ולשמה מה ה' עושה
 ד"ל מהו הרעה וההזק הנמשך ממנה אבל בענין אכילת המטעמים
 שהיה קבה לשיחול עליו ההשפעה עדיין קשה לפי שהיא אכל והתפתה
 הוא מן התענוגים הנשמיים וידוע שימנעו ויערבו שלמות השכל ו
 והצננו כמו שאמר התבא פת במלך יאכל ובתורה איה עתה נראה
 שאכילת פת במלך סיוע לעמל התורה וכן הוא אומר טוב לי כי עונתי
 למען אלתר שוקך אמר שהיה מתענה לא לחקרן המעוות אלא הים בו
 לקנות מאכלים טובים אלא למען שיהיה שכלו מוכן ללמוד שוק' הש'
 ומדתו בפרקי רבי אליעזר בתוס' הנער והרעב ששכל רבי אליעזר
 בשע' למודו עם היותו בן לאחד מגדולי ירושלים ומי לנו גדול ממנה
 רע"ה ש"ב מ' יוס' ו' לילה נחם לא אכל ומים לא שתה כדי שיהיה מוכן
 להשיג סודו' התורה כלה במעט זמן א"כ איך איש' שאמר שהמטעמים
 יהיו קבה לשיחול ההשפעה וההשכלה והתשובה מביארת גם כזה
 שאע"פ שבענין השכל משיי' ענין הגוף כאמור הכה לענין הנבואה
 הוא מוכן לפי שהיא באה באמצעות הכה המדמה אשר הוא כלי אלה
 כמודע ולכן נריך לשוקו במטעמים לשיחול עליו השפעה ונאמר
 שכיון שכן הוא הכה נמצא טעם מביארת למה יבא התלמיד בעת השינה
 ולא בהקין כי לשיחול סלק מהלק' הנבואה כמו שהנבואה לא תמול על
 האדם עד שיתבטלו כחותיו הגופניות וישב שכלו ויהיה זה במלח
 להיות כל הכחות הגופניות בטלים וכח הכפש המדברת גוברת ואם
 יהיה בהקין לא יהיה עד שמתעט תבא כפשו כמו שאמר הכחוש וכשמה
 לא כשארה כי וגו' ובאמר ותרדמה כפלה על אברם וכוונת זה לא
 יתול כלל אלא להי' שמדברתו גדולה עד מאד במר"ע וקצת שאר
 הנביאים שבעולם בהם השכלי גובר על השמר כן הסלמות לא יסולו
 בהקין להיות כחות הגוף אז חזקים והם מעייקים לכפש אבל יבאו בעת
 השינה שהוא זמן ביחול ההרגשות והכחות הגופניות כי השינה אחד
 משנים למיתה ואין לא יעיקהו הגוף כמו שיעיקו בהקין וזהו הנכח
 לזו"ל שאז הכפש עולה לרקיע ומשתעשע עם הקדוש ב"ה וכבר
 נתעורר הר' לבב אל הטעם הזה וסמך אותו למאמר איהו שאמר בפסוק
 תרדמה על אנשים בתנומות עלי משכב או יגלה און אנשים להסיק
 אדם מעשה וגו' מגבר יכסה רעה הטעם שהגלו' הוא או בגבול
 תרדמה

תדמה על אכזים הוא להקיר אדם מעשה הנפש המרגשת ולהקיר ה
הנפשיות אשר מגבר יבשה ועלים שפע השכל כי החמר לא יערבב או
השכל להיות הנפש כלתי ערודה בהגות המוחשות עד כאן הכה
בתבאר טעם היות החלום בעצם השינה קוין לילה ולא בהקין ובחזון
למה שהיו לפנים שהנה מכל זה נראה מבואר שהחלומות הם מין מ
ממני כבואה קטנה וראוי להקין עליהם כי הם נורקים ואמתיים
והוא אשר רצינו לבאר :

הפרק הג'

בהתק הסתירות ואומר שהנה בשער שאמר זה יתבאר
שכל חלום לא יהיה נורק כדק' ד' תבא' ומכלעדיהם
לא יהיה נורק ואם כן בזה יתברר כל הסתירות שבפרק הא' וזה שפעמים
ימנא חלום שיהיו בו כל התבא' ואין הוא נורק בהחלט ופעמים שאין
בו שום אחד מהם ואין אינו נורק כלל ופעמים יש בו קצתם אל ק
קצת' ואין הוא אומע' וכדק' לשון כל הבחינות ההם ואין יבין אם הוא
נורק וד' בזה למה שרצינו לבאר בזה השער :

השער הג'

המבאר הכחית החלום הנורק מהכלת' נורק הוא
נחלק לה' פרקים

- הפרק הא' לבאר ההבדל אשר כפי האיש
- הפרק הב' בהבדל אשר כפי המאכלים
- הפרק הג' בהבדל אשר כפי המהשבות
- הפרק הד' בהבדל אשר כפי האומות
- הפרק הה' בהבדל אשר כפי התפעלות הקולם

הפרק הא'

בהבדל אשר כפי האיש הוא נחלק לב' בתים
הבית הא' בהבחינת המולד בהם הנפש השני ב
בהבחינת המדרגות

הנתח הא'

בהבחינת מולד האיש
דע שהכחית התכונה אשרו שיש הפרש בחלומות
האיש כפי המול ועם היות יש בדבריהם דברים רבים הנה היותם
מפורסם מהם הוא מה שאמר לא"כע בספר המולדות בסוף בית ג'
מי שיהיה במולדו בעל המול טובה בבית הג' והוא ככתו ולא יביט
אליו ולא יביט אל אחד מן המזיקין יהיה המול עובד השם וחלומותיו
נורקים בו עוד שם בבית ט' כי שבת' בבית ט' במולד יורה על אמתת
חלומותיו וספק זה מאד' שם השם תורה על חלומות מכובדים וכפי
מולדות הכובד שתמנא בבית ט' ככה רוב עיני חלומות המולד ובהם
רבים בספרי' השכמה ההיא ולא הארבות' לפי שאיני מנעליה וגם

שכני האמת יש לנו להאמין שכל זה מכיל אל הכנה או הנהגה לדבר
הוא אבל לא בהכרח

הנתח הב'

כבאר שכל איש מודיעים לו כפי מדרגתו
הנה הפלסופים כתבו שהודעה הו'ת יותר נורק'
לבערים ולפתיים ממה שהיא למשכילים וכן כתב הרלב"ג וטעמם
בזה לפי שהפתיים והבערים לא יגעו ולא יעשו ולא יטרו חושיהם
להשיג דברים ולא לקבץ דברים נפזרים וע"כ בעת השינה יקבץ הכח
המודעה הדברים הכבדמים ופועל פעולתו כדרכו שכבר שקט ונח
בעת השינה ולא טרם בפעולות המוחשים ועל כן מדרמה בעת השינה
ע"ד נכון ואמיתי מה שצריך להיות ואין דעתם זה נכון כלל לפי
שכל טענותם בזה הם כמאשים מאותו שורש רעוע שהם סוברים
שהחלומות אינם נכח להיות כבזכר לעיל אבל לדעתנו שאנו מאמינים
שהם נכח אלהית באמר שהחלומות הגדולים והמשכילים יותר נורקים
מהבערים והפתיים שכל מה שיתעסק במושכלות יותר יתקרב לש'
ויותר יהיה ראוי שיחול עליו השפע הנבואי והוא ויחלום חלומות
נורקים והנה' סני' הסכים עמנו בחלוקה אחת שהקטנים אינם
חולמים איך שיהיה הנס דעתנו הוא מסכים שהחלומות עולים ויורדים
במדרגות האנשים כפי השכל והכח הנמנא לכל אחד מהם ובמדרג
הזאת פתח רבי' יס' ואמר כי ב'א החלום כדרכו ענין הא' אוקמוה דכמה
אינון טמיכין בשלמא וממין דרגין על דרגין וכו' ועוד שם וקב"ה
אודע ליה לברכא כל חד וחד בהחלום דרגא דליה כמס' דאיהו ובהא'
ג' ונכא דכל חד וחד כמה דאיהו אמר ההוא עדא' ודא' לאו אינו א'
אלא לברכא וכלה דהוא שלמא כדקא חזי ותא סוי דכד ברנש קאים
על ערסיה בשמתי' נכקא ונטי' בשלמא לעילא ועלת לאתרא דעלת
ובמה חבלי טהרין קימין ואזלין בעלמין ופגעין לה להחלום בשמתי'
ומת מה דממא וא' לא אתאחדת בהחלום סטרא ומודיעין לה מילין
כד' יין או מילין דומיכין למת' לזמן קריב ע"כ

הפרק הב'

בהבדל אשר כפי המאכלים הוא נחלק לב' בתים
הבית הא' בהבדל המאכלים כפי התכונה
הבית הב' בהבדל שהם כפי השכל

הנתח הא'

כפי התכונה הוא מה שכתבו המוסרי' שיש להשמר
מן המנונות והקמים אשר הם ממאדים כי הוא
יורה על שקר וימאך מאכלתם שיראה חלומות שקרים ואמנם יאמרו
ממי נדק וכוכב ונבטי' ומהו והמיומדים למאדים כפי א"ע הם כל

אין שיש לו חסד אגסים על כל מדל כמון כמון כרתי שמים נודה
 אש יקדון ממיראון אישקמוכיה נדל ועמרון עורות ארבעת
 והמיוחדים לכדק כאן בבאים תרכנול ונה אגזים שקלים פרקקים
 לחים נוערים כל כרי שוקר הקליפה ויאכל מה שבענים חסה ושצורה
 אורז מאורכה אפרכים מוסקי אלכסנדר פיוכיה זרע זכנדר עגבים
 יבשים כל כה אשקה לכוכב שועלים ודור דבורים כל עוף קל לעוף
 כל חיה קלה לדגוב אונן ש אחריו קמון כל מיני שרץ זכנדר קשור
 כל המון בעמנו מירה לשבת קוף כלב שחור כשר עירב עטלף פדעוש
 זבוב עכבר עפנים קרוב עורדים תרמשים ערשם לשמש ארי כבש
 תמכנסן זית תפוח תות תאנים

דנהוהב

כפי השכל דע שכל המאכלים שאלם אוכל כן
 הם סלמותיו וזה שהמכלים הגסים כשם שחולד
 ליתות רעיות כגוף כן הם חולד גסו נכנס כמו שידוע מטעם אסור
 וכן שאלו כמותם בש חקר שיכמטמים את הלב ולכן האוכל אותם
 בידות שלא יוכל לקבל השפעת נפלאות כמו שיקבל מי שמאכליו דקים
 וגסי כן היו יותר נזדקים סלמות פרעה וזכור לכאבר ושר המשקים
 האוכלים מפת בג המלך ורין ששתי ואלו שרמוזל זה במ"ש כל
 המלמות הולכים אחר הסה ו"ל שהולכים אחר המאכלים שאלם אוכל
 בטה עש היות בוחת המאמר אמיתית היא אחרת כמו שיתבאר בשער
 השביעי בעזרת האל ב"ה ולכן יש לומר שכל מה שיהיה המאכל בעת
 החלום יותר מעוכל יהיה החלום יותר נזדק ובמ"ש ד"ר ישראל בפירושו
 לס' יצירה שבעוד שהמאכל הגס באכסומכא הוא עולה אל המוח ואז
 הכח המדמה הוא חלוש ומעורבב ומבולבל הרבה מאוד מעני כלבול
 המוח הכחוא אותו כי בהסלג הלוא בהכרח יחלג הכחוא אמנם כאשר
 יע"כ המון ויפסק העשן אז יתחזק הכח ההוא וסלמותיו נזדקים ועל
 כן חלום של שחרית הוא נזדק כי העכול נשלים אז ע"כ ויש מי שפירש
 ש"כח בחלום נזדק" שאמר חלם נכדכאכר חלמו וגו' ושמנו נהיתה
 עליו כ"ל שחלם אותו אחר ששינתו נהיתה עליו והוא המורה על נזדקותו
הפריק הג כהכלל אשר כפי המהשבות יש לדעת שברוב סלמותות
 חולם אדם דמיון אותם דברים שמשב או יתעסק ב
 בוסי ועל הסותר לדעת שחלום כזה אינו כלום לפי שלא בא לו מבעל
 החלום לא מכל הדמיון ומכא כיון המושגש ומרוב הסלמותות יש דברי
 מעורבים מאלו הענינים שראה ביום ואינם מעבם החלום אלא שהם
 יעורר ומיותר נביעהכר לשם מכה המהשבה שמשב ביום ואינו מעבם
 החלום

חלום כלל וראה לזה מ"ש בגמרא על הס'א להרואה אשת אים
 מובקת לו שהוא כן הע"ה והוא דלא הכהר בה מאתמול כראה דאם
 שרהר בה אינו כלום וכן ראים מהחוא דאמר לר' יהושע אמריתו
 להכמיתו טובא אימא לי מאי חויבא בשלמתי אל חזית דאחמרי כן
 פרסי ונרבי לך ורשי כן שקני בחושרא דדהב הרבה כל יומא ולארתא
 חוא וכן אמר ליה אביר מלכא לשמש אמריתו להכמיתו טובא אימא
 לי מאי חויבא בשלמתי אל חזית דאיתו רומא יטבו לך וטבטי כן
 קציתא ברמיא דהכחא הרבה כולי יומא ולארתא חוא עד כאן שאין
 להאמין ולומר שנתקיים עליהם מה שחלמו או דוגמתו כי רמזק חוא
 ועוד שאם כן כל אדם ישוב דברים ביום טובים כלי שחלום
 בלילה ויתקיים עליו ובשאר הד פקק נ' יתבאר פי' אןמרין לו לאדם
 אלא מההקדמי לבו שגראה קוטר לזה סוף דכר שהסלמותות הבאים מהמות
 המחשבה שמשב ביום אינם כלום ולכן כל חכמת הפותר תלויה בזה
 שדרך לראות ודע בכל חלום אם יש בו איזו דבר מעורב שאינו
 מעבם החלום ואמר שדבר שהוא מעורב בדרך לברור ולבאר איזה
 העבם ואי זה הטפל וזה לפי ד"מ"ש בגמרא חלום אף על פי שמקנתו
 מתקיים כלו אין מתקיי' וכ"א הנהיף אשר איתו חלום יספר חלום ואשר
 דברי איתו ידבר דברי אמת מה לתכן את הדבר האדם ה' וכי מה ענין
 בר ותכן אצל חלום אלא בשם אפי אפשר לברר בלא תכן כן אי אפשר
 לחלום בלא דברים בטלים אמר ר' יוסי תבא לן מיוסף שבאמר והבה
 השמש והירח וגו' וההוא שעתא אמיה לא הות הכוונה להם ז"ל כי אין
 ס'אם בלא דברים בטלים ומעורבים באשר חזותי וזהו שהביאו ראיות
 מיוסף באומרו ואלו אמיה כבד מתה רבו לומר כי מה שראה את אמו
 בחלום לא היה זה מעצמות החלום אכל לפי מה שהיה מקשר ומדבר
 עליה כל היום ודואג על מיתתה ואם כן הרי היה באותו חלום דברים
 בטלים כדרך כל חלום וזהו לדעת ס' ומלמות חוא ידברו כי בכלל
 יש דברים מעורבים שידברו חוא ודבר כוזב וכראה שזה כיון הנהיף
 ירמיהו גם כן באומרו על כביאי השקר שחלמים מה שהרהרי ביום
 ואומרי' שבוה דבר ה' עמם וז' שהחזילים המה איתכם חזון לבם ידברו
 לא מפי ה' כ"ל דברים הבול ורין שאין בהם ממש המה אומרים לכם
 וחזון לבם חוא שהרהרי' ביום ומילת' בלילה ובר' עוד שעל זה תפסו
 אחי ליוסף באומרו לו כי סלמותיו אינם כלום אכל באו מעני חזותי
 מקשר ומדמה כן בהה"ו"ש המלך תמלך עלינו ויתרנס אכילוסהמלכו
 את מדמה למלך עלכא ודא כזון אל מה שחלמו ועוד תמבא זה

מכאן בהקדמת המראה הא' אראה דבר אל כלם אחר בארץ חלמא
 כתב רש"י מלין אחר שהכונה בו מה שפי' רבי סעדיה ו"ל שר"ל שזכרו
 שם מאות סלום רש"י מלין ע"ש היות אראה מעורבים עמו עכ"ל
 אחר' לא זכרנו ע"כ' הנה זה יורה שדבר הסותר האמת יודע לברור
 האוכל מתוך הפסולת וכן הדברים העיקרים מאותו סלום והשמים
 ממנו הדברים המעורבים בו הבאים מחמת המאכלה לפי שהם יודע
 שאותן הדברים אין בהם ממש כנו כד' ובראה שניה רמז שלמה בחכמתו
 באומרו כי בא הקלום ברוך ענין שר"ל שהקלום אינו בא יחיד מבני
 ערוך דברים אבל דרכו לבא מעורב בתוך ענינים רבים שאי' מעצם
 הסל' וברא' שמה אראה פדעם שהם עומד על היסוד לא היה זה מעצם
 הסלום אבל היה כפי מה שהיה מחשב ביום לפי שהיה עושה עמו אלה
 ואומר ל' יאורי ואני עשיתי ויאמר התכין הגדול הרובץ בתוך
 יאוריו ולכן בא' ופרעה סולם והנה עומד על היסוד מדע שכלאמר
 לפני יוסף לא אחר בן אלא הבני עומד על שפת היסוד לפי שהיה בום
 מיוסף וכח"ס ה' ר' ר' וברא' אלה היה מעיקר הסלום אלא פתר עליו
 יוסף שז' דבר והפך דעת הרמ"ב' כן אכתב כי מה אראה עכ"ל הסלום על
 היסוד לפי שכלו הם סגמ' של מבר' שעולה ומסקה את כל הארץ שאם
 בדבריו בן הוא למה לא פתר ל' יוסף זה כמו שפטר כל שאר דברי הסל' ו
 אע"פ שהבית דברים אלא פתר' כגון הבליעה ועכ"ל לא יודע כי באו
 ל' קרבנה מ"מ זה מעיקר ועצמו הסלום היה לפי דעתו ור"כ הוא ל'ה
 לזכור פתרונו ועוד הכיחא שזכר לומר זה בפרות היות אכל בדקות
 אדרבא היה ראוי שראה אופס על היבשה שהוא קימן היבשות והכתוב
 אומר אף הדקות היו עולו' מן היסוד ועוד שהטעם שאמ' הרב אפס'
 לאומרו כ"ס הכתו' והנה מן היסוד' עולו' ו' פדות שמה אראה שעולו' מן
 היסוד הרמז אל מ"ס אכל בהכני עומד על היסוד לא שייך זה הפתרון
 אלא ודאי האמת הוא מה שאמרתי והוא הברכה בבחינה הזאת ונראה
 בעיני אף כללותים רמז ו'ל בפסוק הראה אחר רב' הובא לאדם טוב
 מראים לו סלום רע ולאדם רע מראין לו סלום טוב עכ"ל ממי הכי כל
 שנותן אל דוד לא ראה סלום טוב וכל שנותן אל אסתופל לא ראה
 סלום רע והא' כתיב לא תאונה אלך רעה ואמר רבי ירמיה בראבא
 שלא יבדלון סלמות רעים ומסקי' כי קאמר דמא' ולא ידע מאי הוא
 פירוש לעולם סלמות' הדדקים טובים ולא רעים כמו שאמר ר' ירמיה
 ומה שאמר רב הונא אמרין לו סלום רע ולא טוב הכוונה שברואים
 היום טוב משתכח ממנו ואינו יודע מה ראה ובוה הוא כאלו לא סלם

טוב לא רע כיון שדוידא עליו לדעת אם הוא טוב או רע אבל סלמות'
 הרשעים לעולם טובים וברא' שזה נדק ביסוד לפי ש' בו מה שפסד
 כי איך אחר סלמות' הרשעים לעולם טובים ואל' נדקים ג"כ הם טובי'
 אל' שמשכח' אל' כ' כמנ' אל' יקלם אדם סלום רע בעולם וגם לא
 יזכרו הנדקים סלמות' טובים ומעצ' ככל יום שדדקי' סלומים סלמות'
 טובים וזכרים אותם וסלמות' יוסף יזכירו שכלם היו טובים וזכרם
 וסלמות' נבוכדנצר ושר האופים שהיו רעים וסלום פרעה שדיה בו
 טוב ורע' ואף אבאמר שעל הרוב אמרו לא יוסף שהרי לא יקדים עמו
 המציאות לכן כ"ל ראשונה לומר שהכוונה להם ו'ל בזה שלעולם מראי'
 לנדק דברים מבהילים ולרשע' דברים משמשים ורשעים בזה של' בואו
 להראות לכן ההדל' שכן סלמות' הנדקים לסלמות' הרשעים בענין
 הפתרון אלא בענין הסלום והענין בזה לומר אף על פי שכן נדקים
 וכן רשעים כלם סלומים סלמות' המורים רע וטוב הנה המאכל
 שמודיעים לו בו מה טובים להודיעו י' הפד' בו כיון נדקים לרשעים
 שכלנדיקים מודיעים לו הטוב או הרע במאכלים מבהילים כדי להפחידו
 ע"ד והאלהים עשה אירא' מלפניו ואמר רבי יוסף זה סלום רע'
 ולרשעים מודיעים לו בדברים טובים כדי לשמרו שיאכל עולמו כח"ס
 רש' ו'ל והו' שהקשה והכתיב לא תאונה כו' אלא הבין דמאכל קאמר
 רב הונא ותיין דמאכל קאמר דמא' ואינו יודע הפתרון והמאכל
 מבסילי אבל לעולם מה שמורה באמת אפסר איה טוב או רע ורבי
 ירמיה אחר בפתרון שכיון שכלנדיק לא יאונה לו רעה לא יראו לו דבר
 המורה בפתרון האמת רע זה כוכל לומר כפי' המאמר הזה אבל
 בראה בעיני אגם בזה רמז להורות לנו ענין ערוב המאכלה בסלמות'
 שאמרנו ויתבאר זה אחר שנקדים ונדע שהנדקים מפחדים ויראים
 פמיד מעצ' ה' מה שאין בן הרשעים כמא' חכם ירא וסר מרע
 וכסיל מתעבר וכוונס שהכוונה בו ודאי מה שפי' ה' יורה ו'ל שהחכם
 אף ע"פ שסר מרע לעולם הוא ירא מעונש' האל אבל הכסיל מתעבר
 ובוטח ר'ל אע"פ שכל יום עשה עברות הוא בוטח ואינו ירא אלא
 אדרבא כל מחשבתו ביום כמעט סלום ואמר שבודע זה הנה הדבר
 ידוע שהנדק אכל מסכיתו ביום ברע' הנה כל סלמותיו מעורבים
 בענין עונש וספד' והוא מראין לו סלום רע מכח המאכלה ההיא אבל
 הרשע שמחשבתו ביום כמעט כ'אמר אף על פי שעבט סלמות' יהיה
 רע הנה ענין ערבו לעולם טוב ולכן עבט סלמות' יוס' הין מורים רע
 ואם לא ספד' יוסף אלא העקר כי פותר גדול היה ויודע לברור אוכל

החוק פקולת לפי מה שהכיר בעצמו ממה שהשם ביום ובחלום פרעה
 היה רע וטוב ודאי היו בו ערוב דברים ואם לא כן כולדעו'מה שמודע
 לבו שכל חממת מחשבה וידוע שמורה טוב ורעה שרעה לפתור הרמ"ן
 וכן על דרך זה סלמות נכבדכבר ואל האופים והכלל שפירוש המאמר
 לפי זה כך הוא לאדם טוב בטפלים ומינענבים עם סלמות הענין ד'
 דברים רעים ואינם מתקיימי' ולאדם רע איך על פי שנים סלמותיו
 יהיו רעים הנספל עמו שכל חממת המחשבה שמשכב ביום הוא טוב והוא
 שהקצה והכתיבו'ו' לפי שהבין שבעצמו'הסל' אמר ויתרן שאינו אומר
 אל'בא'ל שרוא' ואינו יודע לו פתרון' ירמי' בעצמות הסל' דברי
הפירוש דוד' בהבדל שבי' הומי' והו' כסל' לב' בתמי' הכת' אל' בהבדל'
 שבין הומי' הוד' למי' קדמוני' 'הב' בהבדל' הומי' שבין הוד' ענינו
הגת' הוד' בהבדל' אשר בין הומי' קדמוני' כבד
 התבאר בפרקים הקודמים שהבדל' שיש בסלמות כפי האופים וכפי
 הכחותיהם ולפי שאין ספק שיש הפרש בין איש הומי' הוא לאיש שהגים
 קדמוני' ואם כן ככה יהיה הפרש לענין הסלמות וענין זה שהבי'
 הדבר ידוע ומוסד שהראשונים כלם או רובם היו קדושים לשכינה
 ומוכנים לכבודיה ועתה דבר ה' יקב' בזמן הזה אין חזון נפרץ ומה
 יתב' שיהיו יותר נודקים סלמות הראשונים מסלמות הזמן הזה ורוב
 סלמות הזמן הזה סתומים וסתומים ומבולבלים יותר מסלמות הראשונים
 ולכן כדרך עתה יותר חכמה לפתרון ממה שהיה נריך אז עד שלכן
 נשאלנו באל' לה ואין מנין כותתם :

הגת' הב'

בהלוק' הומים שבין הוד' ענינו גם זה מפורש כי לא
 כל ימי' של אדם שנים כיי' זמן שהאדם מוכן לעבוד'
 האל' יותר מזמן אחר אבל בכל זמן שיהיה נריך שתרע' שיש סלוק בזה
 מוכנה אחרת ואולי'ען זה על כבוד' דע שמכאן' הלוקים רבים מהיות
 הסלום בא' למד' או בב' או בג' באופן שכל אחד ממי' המד' סלוק
 מחבירו בענין זה וזה הענין הוא מרבינו האי' גאון ומכאן שכל
 אסמ' והגיו' בו וזה אומר בכה וזה אומר בכה אבל הענין קשה לא
 במד' לא במד' ולא במד' שיש ולא ידעתי זה מנין להם ואולי' כולדע'
 להם זה בקבלה פה א' פה א' כאל' שהובילו זה מנד' הנקט' שנסתרו כעני'
 דעות ויבא עינים בכה ואין שיהיה אומר אבי' שבה מביא' להם דתו
 מן התורה שזה דתו הבית באומרו ובסלמות סלום כלילה אחד ואני
 והוא' שיש לשלול דמאי' איכפת לן אם היה כלילה א' או בב' לילות
 אבל הנראה שרעה שר' המסכים להודיע למלך שהיה יוסף הכס' גדול

בשבת הפתרון ולפי שפיר'י השקר והסתומים השקרים המראים לעם
 טיולעים ואינם יודעים מלומה הם אופים הדברים העתידים בבס'
 השערות שבי' מה מראים הענין באותם שעה אופים הדברים
 העתיד' בבס' השערות שבי' מה מראים הענין באותם שעה אופים
 על העתיד או כפי כוללים קטנים ידועים מאותה חכמה אופים
 הדברים העתידים אף על פי שאינם יודעים אמתת החכמה וצדקה
 לכן הוכרח להודיענו אל' יסוד' לפיכך הוד' שום אחד מאלו האם
 תאמר מה שער' לי לעובד' וכו' לרעה לפי שראה לי בבבלי' סלומים
 ובבית הקודש יפה ולן ר'אם בבבלי' סקקים ובבית הקודש עמוק שפט
 שזה סופו למיתת וזה כתיב' ותאמר אם כן ללא' בקמת דאיתי' ביה
 הכיר אלו הפתרונות זה אינו שר' כלנו טיינו בבית אחד ובמד' רגס
 אמת אם כן בחכמה גדולה שהיה בו פתח לי לעובד' וכו' לרעה וזהו
 שאמר פרעה קנף על עבדיו ויתן אותי' במשמר אותי' ואת עד האופים
 ר"ל כלנו במקום אחד שאם אין זה כונת הבית היה לי' שאמר ויש
 אותי' במשמר ואת עד האופים למה כפל ואמר אותי' ואת עד האופים
 הכי' שלא שפט כן ממה שלקח ר'אם מהחכמה א' הסכלית ואם תאמר
 שפיר' ~~הוא~~ הוא כפי כוללים קטנים שיהיו בסלמות ההיא שמי
 שרואה כליל ה' למד' טוב פתרונו ומי' שרוא' כליל שמי' רע פתרונו זה
 אינו שר' כלנו קלמנו כלילה אחת ובשעה אחת אם כן בחכמה גדולה
 שהיה בו פתח לי לעובד' וכו' לרעה ולכן תשלם ותקראתו כי הוא ישמור
 לך האמת 'הר' שיש ספק לזה מן התורה שר' במד' ממה שר' המסק'
 ועוד מביא'י האם מדבריו'ו' על זה הענין אינו בב' על ואביו איר
 את הדבר כששמע יעקב אותו סלום כעל קולמוס וכתיב' ואת יוס'
 באזה שעה ובאזה מקום הר' שזקע' על היום שאל' חכמה למד'
 ובאזה יוס' מהשמוע וגם על השעה כי בשעות יש הבדל' גם כן כמו
 סלום של שפיר' שמתקיי' יותר וגם על המקו' שגם בו יש הבדל' שר'
 אכן ישאל' הא' יותר מוכנת לקבל' החכמה מאל' ארנות ויהיה
 אחיל' לכבוד כפי מה שמכאן' יוס' א' למד' כל מה שראה לשמרה
 יוסף' ומכאן אחר אמ' לשמרה יהיה יוס' ב' וג' אין שום קציע' יוס' ד'
 וה' כל מה שראה יבא אס' טוב ואם רע' ואמר אמ' טוב פתרונו ויבא
 לאמר ימ' רבים וא' א' לי' יוס' יוס' יוס' כל מה שראה' כך יהיה אס'
 טוב ואם רע' וא' יתקיים בזמן רב יוס' ז' לימים רבים יהיה ואמר
 יוסף ואין בו אסון ו' ח' וט' כל מה שראה' כך יהיה וא' יוס' ט' ו'
 א' תפארת לפי שאינו לא מדוע ולא אמת יוס' י' וא' לאמר וכן יהיה

ואין בו אסון ואמר אומר יום י"א לך ימים יהיה ואמר אומר יום י'
 ימים יתקיים וא"א יום י' ו"א לך ימים תראה אם אמת הוא אם לא
 יום י"ב ו"ג כל מה שתראה כך יהיה ואמר אומר יום י"ב לכבוד ולשמחה
 יהיה ואם אמת בקרב יום י"ג לאמר ד' יתקיים כל שתראה יום י"ד כל
 שתראה טוב ובקרב יום י"ה ואמר אומר ג' ס' ו' כן ואמר אומר י"ד וט'
 טובה תהיה בקרב יום י"ט ו"ו כל שתראה לאמר אמן יהיה ואמר
 אומר יום י"ו ו"ז לך ימים יהיה יום י"ז כל מה שתראה לו ימים אוליג'
 יהיה ואמר תשמח ואמר אומר לו' יום י"ח ו"ח כל מה שתראה
 ליום רבים ימים ולא יהיה כמו שראית ואמר אומר ב' יום ב'
 סויון יום ב' וס' א' מאריך ויש אומרים שאם יקום שמה יהיה ואמר
 אומר ב"א וס' כל מה שתראה כן יהיה ואמר עשה פשרה יום ב' א'
 תמצא ב"א באשר תראה כן יהיה יום ב' באותו יום יהיה לשון וא"א
 לא יקום ואם יקום לשמונה ימים יהיה ואמר אומר לא יקום ב' ג' בספ'
 א' כל מה שתראה לדי' ולמנה יהפך ובספ' אחר כ"ד ג' כן ובאמר
 ב' ג' טוב הוא כ' ל' לשמה יקפץ וא"א כ' וס' כל מה שתראה כן יהיה
 אחר ס' ימים לצי' קרב תפלה ותפלות לכבוד כי סיון ורסוס הוא ארץ
 חיים ורוב חסד וכחם על הרעה ובספ' אחר כ"ה וס' ~~על~~ עד
 ס' ימים ובספ' אחר אינו טוב וכמה יהיה ובאמר כ"ה וס' עד ס' ימים
 אז יהיה אבל תשכים ותתפלל לפני המקום ועשה תענית ובדקה ובאמר
 כ"ס כ"ו כ"ז כ"ח שמה בקרב ע' כ' כ"א כ"ט לשל' לשמה יהפך
 ל' בנדה יהיה ובס' אחר כל אשר תראה לשון יהיה ואפילו מנחה יהפך
 לשון ע' כ' הוראות הימים ושמות רבים אומרים שחלום הנחלם בשבת
 הוא נודק ויש להם טעם לשבת לפי שיש לאדם נפש ישרה והכנה שלמה
 בשבת

הפרק הזה בהבדל אשר בפי התפעלות המולד הנה הסימן
 המובהק להכיר המלך נודק מהכללי נודק הוא
 ה התפעלות אשר יקרא לחלום וזה שאם יראה אותו בחזק הדמיון עד
 שיתפעל ממנו בעת השינה ויקרה רוגז ומרדה עליו בעת המלך הכה
 הוא המלך נודק אבל אם יראה אותו כראיה מלוכה עד שלא יתפעל
 ממנו כלל הנה הוא אינו נודק והכל לפי הערך והשכל אומר לנו שהוא
 כן וזה שמונה שבכח יקרה התפעלות הזה כדי להכיר הלכות ש
 הנופצות באופן שיתחזק השכל ויתושר שכל בפועל כן הענין בחלום
 שאם יתפעל החלום כראיה שגדלמו חכמות הנופצות ובכן השכליות
 יותר מוכחות לקבל במוחא כל זה לעיל : אבל כשלא יהיה כן לא
 יהיה

זה
 הוא
 נודק

זה כל כך נודק באומר : ועוד כ"ל שפי מדרגת נדקת החלום כן
 מדרגת המשיעו ולום הכחא' המשיעו ה'לכ בעצמו והפסוק כפי ידית
 מדרגתו כן הוא מדרגת המשיעו הוא יותר מנול והיותר א' המשיעו
 הוא יותר פחות במדרגה ופס' זה הדבר ידוע שפי מדרגת המשיעו
 ראוי שיהיה חזק התפעלות המולד : וזה שכל מה שיקרב המשיעו ל'
 לסבה הראשונה יתקשקש מדרגת האדם וכל מה שיקשקש מדרגת ה'
 האדם יותר יתפעל האדם מראיתו וכל זה מכוון למכין וגם מכוון
 בדברי אלפים באומרו ואלי דבר יגובה ויקש : ופי אמן מכוון : ב'
 בצעירים מחזיקות לילה וגו' פחד קראני וגו' אומר שגובה אכלו טענה
 אחת כלומר שלא אמר מדעתו אלא גבוהה היא אכלו שמה אותה
 מדברי המלאך המשיע החלומות בצעירים מחזיקות לילה וגו' והוא
 בענין איך הוא קלו' נודק באומרו פחד קר אבי ובעל' וגו' ורסוס וגו'
 וכמו שאמרנו : ולפי שמה יתקשקש איה המשיע מדרגת העליוני'
 ולא מן התחתונים מן הטעם שאמרנו לכן הראה מיד שזה מן
 העליונים מטעם שבעת המלאך הוא לפני נדקתו וכוונתו לא
 הכיר מראשו אלא תשובה ראה לבד עיניו שמה שמה קול למטה
 דקה שמה ~~אמר~~ הטענה הגבוהה שאמר והוא מאנוס וגו' הכי שכן
 הסימן שאמרנו : סתמת השגור הנה אחר שנתתי אלו בחינות כה
 פרקים הכן : להכיר החלום נודק מהכללי נודק ראיתו מ' אחר א' פרק
 הראיה כ'ל ממנו שכוון לדמו כי אלו הנה בחינות שאמרנו והוא זה
 א"ר יוסף ג' חלומות מתקיימי' חלו' של אמרית וכלום שכלל לו שכוון
 וכלום שנסתר בתוך חלו' ויש אומרים אף חלו' שנסתר באמר ועל
 השנות החלו' אל פרעה פעמים כי כסין הדבר וגו' וזה כי לענין ה'
 המאכלים אחר שחלו' של אמרית מתקיים לפי ש'ל שכוון העבור כש'ל
 כנו' : ולענין הכלל הא' שחלו' חלו' שחלו' לו שכוון זה שנין של
 הודיעו הענין לו אלא לחברו בכח זה שהוא לא היה מוכן לקבל זה עתה
 ולכן הודיעו לו על ידי שליח וכן שמה המשיע ביה המשיע וכל
 באמר ודאי ראיה כי הכנה במורה לקבל השגור הוא על כסין ולכן אין
 חסד שאותו חלו' נודק ויתקיים ולדמו א' ערכוב שמה שחלו' חלו' וכלום
 שנסתר בתוך חלו' וזה שכוון כן אין חסד א' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש'
 ש'
 והשכל ואין לו פתרון ולכן יתקיים בהכרח : ולדמו אל חלו' חלו' ש'
 התפעלות אשר לחלו' אחר ויש אומרים אף חלו' שנסתר זה ש'
 ש'
 ש'

שובים אותו לו פעם אחת כדי להוכיחו ולחזקו ושיעשה מציבות ממנו
 ואל יאמרו אחריו גו וכן ודאי יתקיים .
השער הר לבאר מה הם הדברים הרבים לבל במלוא ומה
 הם שאינם רגילים לבא והוא יתקן לב' פרקים :
הפרק הא לבאר את אישאר שיבא במלוא דברים שאין בהם
 יעוד מטוב ולא אזהרה מרע :
הפרק הב לבאר את אישאר לבא במלוא הודעה
 בדברים העיונים מסכמות אם לא :
הפרק הג לבאר את שאמרו ח"ל אין מראין לו לאדם אלא
 מהרסו לכו :
הפרק הא לבאר את אישאר לבא במלוא דברים שאין בהם
 יעוד מטוב ולא אזהרה מרע ומה אומר שהנה ה
 החכם ר' יצחק אל"ב ו"ל כתב בפי' איוב שלו במענה אליהו הראשון
 שאישר הוא שיבואו במלוא דברים שאין בהם יעוד מטוב ולא אזהרה
 מרע כמו שיכדו לו מה שקרה בזמן שעבר או שפלוני הלך למקום פלוני
 או שמביאים לו דבר פלוני או קורה לו דבר פלוני מה שאין בו יעוד
 מטוב ולא אזהרה מרע ואשר המעלה מחמתו בראה לי שלא בדרך כ
 בזה אם במ"ש אישאר במלוא מה שקרה בזמן שעבר הרי"א ל' ב' דק
 ג' ד הכנה וכי מראין לאדם מה שעבר ואם במ"ש שפלוני הלך
 למקום פלוני הנה הוא מבואר לידע' מספר המלוא ושכרו אגס ב
 י' יעוד מטוב או אזהרה מרע ויבאר זה אשר אכרע הקדמה אחת
 הבאר אמיתתה וערכה כשער אחר זה והיא שבעין הודעת החלומות
 אינו שפלוני בפי' אותו הדבר עכמו שרונים להראות לו עד שיקיים ע
 עליו הדברים עצמם שראה אבל מראים דברים דוגמות מה שרונים
 להראות לו דרך משל ורמז וע"כ ידוע שכשהאדם קולט מלוא בזה ש
 שיש לפותק לפותקו שהוא רמז ומשל לדברים שעתידיים לבא עליו הן
 לטוב הן לרע והנה יתבאר לנו כל זה באר הטב אשר אכרע תכלית
 המלא ואת ההודעה והוא בעין מה שכתב הר"ב בספר מלחמות ה'
 שהיא במציאת בעבור ההשגחה והשמירה ופירושו זה כי האדם למה
 שהשגחה בו הבקירה לבזון אל הטוב ולהגישו אליו ולהתרחק מהרע ה
 הכון שהגיע לו מזה מה שהוא מקודר מהמערכה והיה האדם קצר
 היריעה כמה ציתכן שיקרה לו מהטוב והרע השגחה בו ואת ההודעה
 כד' שיכל מהרה כאשר ידע שהוא כפון בידו וזה אם בהשתדלותו ל
 להרחיק ממנו בסבות העולות לזה ואם בתשובה ומעשים טובים תכלית

ותמונים

ותמונים לפני המקום לקרוע לו גור דינו וכן כאשר ידע הטוב הכפון
 לבא לו שיכון הטוב ההוא בסבות העולות אל מציאותו וזה יעוסף
 לו הטוב ההוא ע"כ ואשר שתכלית זאת ההודעה הוא זה מבואר
 בטול דברי הסכס הסו' שאין שום מקום לחלומות האלו שאמר כפון ש
 שאינם נכנסים תחת התכלית הזו והנה הסכס הסו' לא הודה לדברי
 התכלית הזה לפי שהקשה לו עליו שאם ההודעה הזאת במציאת בדבור
 ההשגחה באומר לא היה ראוי שתהיה במציאת נרשעים כמו שמינו כ
 באר המשקיע והאופים ופרעה וכדוכדכר ועוד שאפילו בודה שצאו
 להם בהשגחה פרטית מה הועיל אותה הודעה לשם האופים לאלה יתלה
 הרי עב"ס נתלה וכן אין לומר ששר המשקים שם למעלתו לקצת אותה
 הודעה אשר עב"ס היה שם ואל"כ מה הועיל לו אותה הודעה הרי היה
 לבעלה ומה באמר במלוא נכדוכדכר שעס כל הפתרון שפתר לו דכאל
 לא הספיק להאמר ממה שהורה עליו המלוא וכן מה יש לומר במלוא
 יוסף שעס כל הפתרון שפתר לו יעקב אביו לא הספיק להאמר לאלה
 יגיע להשתחות לו ארצה אבל היה בהסך שהשתדלו שצאו לאלה יגיע
 היה קשה להגעתו וכן במלוא מרעה שעס כל הפתרון שפתר לא ה
 הספיק אותה ההודעה לפרעה ולכל סכמיו עמו למכור דרך לאלה יגיע
 אותו רעב המושג בתכלית האחרון עד שהוכרכו כל העם למכור כל
 קנינם כל אדמתם עד עבדם לעבדים ואולם התיקון שכל להם על
 ידי יוסף היה במקל גמור כי מלבד שהיה כל מה שקרה ליוסף מראש
 תכונותיו עד הגיעו לפתור לפרעה חלומות קנה במקרה לספרו הנה
 מת לו אותה ענה היה מקרה גמור כי כבד השלים פתרון
 המלוא ולא היה לו לדבר עוד אלא שלמי שכוונתו של יוסף העצמית
 היתה להיות שר וראש בארץ מצרים וראה בזה מקום וסבה קרובה ל
 להשלים כוונתו זאת לזה נכנס במה שלא היו שואלים לו ויען לו העבס
 הזאת באומרו ועתה ירא פרעה איש נבון וחסד וגומר כי
 ידע בודאי שיש לו אחר הודיע אלדים אותך את כל זאת אין נבון
 וחסד כמון ע"כ דברי הסכס הסו' לא יכלת בהם לפי שיש בהם ובכל
 אחת מהם כמה פרקים ותירושים נכדים ומפורסמים לכל בן דעת
 בהם בתבטול קצונותיו אלו כלם ותכלית אג' רוצה לתרץ בהם תשובה
 אחת נוללת לכלם ואח"כ אינרנס אחת אחת אמנם הכוללת היא
 שיש לומר לדעתו הוא האמת שכל החלומות האלו שהביא הסכס הזה
 ראיה מהם לסתור דברי הר"ב לא באו לפותק' אותן בעצם וראשון
 לתכלית ההשגחה הכוללת שאמרו 'אבל באו בהשגחה פרטית להם
 כדי לגדל ולרומם הנדיק' הקרובים להם אט חלומות שר המשקים
 והאופים

ואלוים וזרעם כדי להוכיח את יוסף מבית הסוהר ולגדלו ולרוממו
למעלה ראש ואם כלום כבוד צדק כדי לגדל את דניאל ולהושיטו ב
בבלותו במקום חדרותו ומעלותו ולכן מאת ה' היתה שמואלו הסכמים
בפתרוןם אלא הנדקיסות תדעו כל דבריקס ולא יעיל אם ה
השתדלות ולא שיש שם לבטל פתרוןם וכן הלו' יוסף היה בהשגחה פ
פדית כדי שיגדלו הדברים וירדו אבותיו למכרים הנה זאת ה
השגחה הכוללת המבטלת טענותיו כלם:

ויעלה

הנה אובי בא לבעל בעצן אמר אמת לאמת אפילו נודה
אלא היו חלומות אלו בהשגחה פרטית לקבות
אחרתו אלא היו השגחה כללית לכל דרך אלא החלומות אלא
המענה הא' אינה כלום שבין השגחה וזו היא השגחה אלוהית כוללת
פשיטא שאינה תחבת בין דרך לרשע כמו שהשגחת המנוח ואמר
ברכי העולם הם השגחות כוללות לכל הקיים והנה באוביו שמענו
וראיתו שכל האכזבים סולמים חלומות מודקיס ואפי' בזה אומות
ההשגחה עם היות היא לישראל יתר ואמר הטעמו' גם הם אינם כלום
שגרי לא אחרתו בדברי השכלית שכל קלם רע יתבטל וכל קלם טוב
לא יתבטל לפי שהתכליתן אכל הכוונה במה שאמרנו שכאמדיעין
לאדם צעיד לבא עליו רע' הכוונה בהודעה זו כדי שיתדל לבטל
זה אם יוכל וכאמדיעין לו צעיד לבא לו טוב הכוונה בהודעה הריא
כדי שיתדל בקיום זה' אבל אפשר וקרוי הוא מאד שיהיו חלומות
דבים אלא יעשו בהם השתדלות ההכרחי ויתבט' הטוב ויתקיים הרע
וההפך הים מהחלומים אלא חביו אומת ולא השתדלו השתדלות
ההכרחי להם' אבל עכ"פ כאשר היה יתבאר כמה הועיל השתדלו' את
יוסף לבטל חלומותו ובשנות יתבאר כמה הועיל השתדלו' יוסף לקיימו'
וכן כל שמה שודיעו לו לפרעה הועיל מאד לו ולמכרים אלא מ
מתו ברעב אפי' בשנה הא' שאלו כן לא היה מועיל להם מכיר' קיימם
ואלמחם ואפי' עמם להכיל להם מרעם' והנה אמר שדעו השתדלו
וענה קרובה מאד וכו' דא' היו יודעים אותה חכמי יוצאי פרעה אפי'
כלא יוסף ועב' ע"ה היה בא השתדלו' שהוא שגאו אבל חכל מקום נראה
שהשגחה הזאת היתה הדרגת ליוסף ולא נכנס בה לתכלי' המעלה וכמו
שיתבאר בסוף זה הפרק ובר' בזה הגבט בעד לעתיד לבטל יפלו ה
המורי' אותה בחכמים וקצת הקושי' יועתה הכני בא בראית העסקים
המאמרים לקיימה ולחזקת א"ע פ' אינה בריכה סוף ואו הם אס
השתדלות הרבה החלוש רע פ' אלהיו כי באמת ידבר אל ובזה שם לא

ישראל כחל' איוון לילה בפסול תדעו' על אכזבים או יגלה און אכזבים
וכמו שרם יתעו' להסיר אדם מעשה וצוה מגבר יכסה' רכה זה' בה
מגלה און אכזבים כשמוסרם הוא קוים כ"ל כשמותם נספרו המוסר
והיקורי' צעיד לבא עליו וכ"ז הוא עושה כדי שיתדל אדם להסיר
המעשה הסוף ממנו אלא יגיע והגאון והדקן והמשפט הסוף יכסה' ה
אותה ממנו אלא יגיע אלו אמר גם כן לדרך זה להסיר אדם מן
המעשה אלא הוא עושה ואלו הגאון והדקן והמשפט אשר נגזר על ה
הגבר יכסה' אותה ממנו ויגן בעדו באופן אלא יגיע אליו הרי ה
השתדלות על הרקת החלום רע' ועל השתדלות הגעת החלום
טוב י' ראיה מהם שאמר בקצר סוהר על ויבור יוסף את החלומות
אלבר לון בגין דלית כשיו קמי קב"ה דהא חלמא דאיהו טבא בעי
ברכא לאדבריה ליה דלא יתבט' ודקן איתקיים דהא כמה דיתבט' קמי
דברכא הרי יתבט' עליו ת"ח כלם דלא' איתבט' כ' איתבט' דלא מקריא'
ותא מו' כיון דלא אדבר הו' במאן דלא ידע דא' מאן דיתבט' מיניה
חלמא לא ידעה ליה לאקיימא ובגין דא' הוא דכח חלמים לאקיימא ב
בגין דלא יתבט' מיניה חלמא לבעל והוא יתבט' ליה תדיר הרי אמרו
בס' אברך אדם לזכור את חלומי הטוב כדי שיתדל בשכחות העוונות
אל קיומו שאם ישכחו לא יוכל להשתדל בזה ומה באגרתא דלא
מקריא אלא הועיל מה שמודיעין לו בה ועל זה היה החלום הזה בזכרון
טוב מלבני יוסף והיה שיתדל בכל מאמרי' בסו' לקיים את דבריו' ו
וכמו שפירש הר' מבין ו"ל וכן הוסיף וזכרנו בספי' יעקב אביו שבאמר ו
ואביו אמר את הדבר יו"ל וז' כב"ר על זה כשאמע יעקב אותו חלוש
בעל קולמוס וכשב באיה שעה באיה מקום' וכן כתב דניאל את ס
קיומו לזכרון אפילו על הכקר כמו שפירשתי בשער הא' על אדק
חלמא כתב ריש מילין אמר' וע"כ בריך אדם לשמו ולזכור דבריו
חלומותיו ולדקדק ולהקפיד בהם יפה אלפי הקפדתו כך מודיעים לו
ואם כו' אים שהוא אינו מקפיד בהם ואינו מתבט' אותם אין מודיעים
לו דבר יעקרי' אלא דבריו בטלים וטפלים' ואמר שיקפיד בהם
ויכן פתרונותיהם' שיתדל לקיים דבריהם כמו שהזכרנו באמנה'
ומכני השתדלות הזה הדרגתי בעיני כל חלו' ומבלעדיו מועט שאין
חלו' כלום ע"כ הונדק יוסף לתת גבה למק' בעוכן השתדלו' לקיים
את חלומי שביאמ' ועתה ירא פרעה וגו' לפי שזה כוונתו לכל פותר אמתי
באופן שיתקיים פתרונו ואם לא יעשה כן לא יתקיים ולא ידע שאינה
פתר' סוף דבר' שהתכלית שאמר הר' לבט' אמתי' ולמלכו ממנו שאין
דקן לבוא בחלום אלא דברים המורים טוב או רע לאדם האולם העדק

לכאור אם אפשר לכאור בחלום הודעה בדברים ה
העיוניים מהחלומות אם לא - ואומר זהב הר' לבג
ז' לקר בזה הדבר בקס' מ' וטען ב' טענות מכריעות ומחייבות
שהוא בלתי אפשר הגעת דברים עיוניים בזולת סבותיהם כמו שהיו
הענין בלתי וזה שאם היה הענין כן היתה זאת הידיעה ידיעה בשמות
האם וראוי לקוראה מתעבה לא ידיעה כי גדר הידיעה האמיתית הוא
שגדע הדבר בקצו' אשר בהם נמצא' וכיון שהודעה הזאת לא ידק
זה הגדר איכה ידיעה וא"כ אין טעם בהנעתה ועוד שאם היה
אפשר להגיע הידיעה באלו הדברים בזולת סבותיהם לא היה צריך אל
הפירוש בקצת המושגות והיה גם כן ההשקפה בעצת המופת לבעלה
לא דבריו ו"ל' ועוד טען ק' רצד ב' טענות אחרות יחייב בהם גם כן
זה האמת שאם כן היתה ההודעה הזאת לבעלה לפי שכבר שברא ה
האדם משה טעם בחלומות העיוניים באופן יותר שלט ממה שקדמו
לו מהקדמות הראשונות והשניות שאם היה אפשר הגעת המושגות
בזולת הקדמות הראשונות היה הדבר הא' בעיניו נמצא מסכות פ
מתחלפות ויהיה א"כ יחס הדבר אל סיבותיו אשר בהם עמדו
בלתי הכרחי וזה שכן אלו הן הטענות המחייבות זאת הגורם - וכבר
יחייב חסוד כל זה שהרי העידו חכמי הרפואה עדות נאמנה שהגיעו
להם מושגות רבות בזולת סבותיהם בחכמת הרפואה וכבר באו ס
ספורים רבים מזה הענין לגליוס ולכן וזה - והנה הדבר נ"ל ב
הנמשכו אחר טענות הסלוקופים הרחיק מאל' שהא' נודק מה שקצרו
אלו הרופאים אחר בספק ל"ס ח"ב - שאלו הידיעות היו צהקן לאלו
החכמים ונדרמה להם התחדש בשניה כמו הענין בפי שיהי בבית עם
עצרת אלפי איש ויבאו כלם זולת א' שידמה לו שהאיש ההוא בא שם
עצת והוא היה שם מקדש ע"כ - אבל מה נעשה שהר' לבג ז' להעיד
שצד לו אדם א' שזו בחלום שיאכל הסם פלוגי על המחלה שהיה
לו ולא היה מכיר הסם ההוא ואם מועיל אם לא ושאול לחופאים ואמרו
לו שהוא בלתי מועיל לו לפי טבע הסם ההוא ואכל ממנו וכרפא וגם ה
הר' לבג בעצמו אחר שקרה לו פעמי' הרבה בעת התבודדותו צהקן
בענינים העיוניים השמאקים נדמה לו בחלום שיאכל מהמושגלו ההם
והשיבוהו בהם מלאך אמיתי והיו דברים לא קדס לו עיון בהם ובפירוש
אלו הם הכשרים בעל - חכיה רב כהנא תרב לא פגעו בו קנאין מהו
פ' לא פגעו בו קנאין' עם הצועל ארמית מה ענשו אנשי רב לגמריה
אקריהו לרב כהנא בחלמיה בגדה יחודה וגו' אתא' אמר ליה רבי' א'
אקריין

אקריין בחלמיה אדכריה רב לגמריה בגדה יחודה זה ע"ז וכה"ל כ'
בגדלם כי ותועבה נעשתה בישראל זה משבש זכור וכה"ל ואת זכר לא
תשכח וגו' תועבה היא כי חללי יהודה קדש זו ונה וכה"ל לא תהיה ק
קדשה - ובעל בית א כבר זה הכא על הגויה וכו' יכרת ה' לאיש אשר
יעשה ער ועונה אם ת"ס הוא לא יהיה לו ער בחכמים ולא עונה ב
בתלמידים ואם כהן הוא לא יהיה לו מגיש מנסה ל"י בבאות - ומי לבו
גדול ממה שבו יעקב בעל ספר המצות הגדול ז"ל שהעיד שהכאן לו
בחלום דבר עיוני והוא שיש למנות בלאו השמר לך פן תשכח את ה'
אלהך הסך שאל החכמים שלא מכו אותו בלאו עד שמכיר כל זה ה
חשבו דרכי ואיכה רגלי אל עדותך לו הכאמנים והאמנותי בשכל
אמונה אלמה היות אפשר הגעת המושגות השניות בחלום מיון ללש
בלי מופת וחקירה אבל הוא להם המושגל הכ' כראשון כמו שיהי ה
הענין בכחיה נמצא בדברי הכפאיש שהגיע להם מהמושגות ל
לאפס ולרצות מופת שיעתקו אליהם מהמושג ל' הראשונות כמו
מה שראו יעקב ויחזקאל מ' ע זה מרכבה שהיא חכמת האלות
ואולם הטענות שצא לחייב הפירוש אסתור ואחרן אותם ב
בה קדמת ענין א' ראוי להקדמו לזה והוא שידוע שיש
לנו ב' מיני ידיעות זו למעלה מזה האחת היא ידיעה הכוללת לכל פ
ביות האנשים שהגיעו למדרגת החכמה אשר צריך האדם בה אל ה
הקדמות הקודמות למושג כל מושגל ולהבין עד המופת והחקירה ולפי
שלפעמים לא ידק האדם במושגל מה על דרך זה וגם שיש מושגות
שאין בהם המופת להשיג וגם אם ע"ל זה ישג האדם כל השניות
לא ישיג כי אם מעט מהמושגות לפי שדרך זה צריך א' עמל ויגיעה
רבה - לכן השגים הא' על צדאיו שצדדים אשר ה' קורא אותם מוכנים
להשפיע להם מחכמתו אמיתית מושגות רבות בלי טורח מושג המופת
מהמושגות הקודמות להם וזה מין ידיעה אחרת במדרגה יותר ג
עליונה ויותר ברורה ואפילו במושגל א' בעצמו שישיג הסם וקציא
או קולס חלום הוא יותר ברור לו מה שנוגע לכח' א'
או קולס חלום ממה שנוגע לחכס וזה לפי שהחכס הוא מופק אם ה
הוא אמת מה שידע מדברים אם לפי שהוא מופק אם הקדמות ל
לזיתו מושגל אמיתיות ועוד שאף שיהי אמיתית מופק לו אם המין
המולד נודק אם לאו מה שאין כן מה שנוגע לכח' א' לחלום שאין לו
ספק כמה שידע אבל הוא גומר בלבו שהוא אמת כל מה שנוגע לו כי
לא איש אל ויכח ואמנם מכל שהחכס ידיעה מה שידע בשניות וצ"ל
המופת מה"כ בכח' א' או קולס חלום באמור או"ל חכס צדק' מכח' א'

מנבא וזהו לפי זה הכל מתורן כי באגדל המלוקף הידיעה באגדל
הדבר בסבות אשר בהם כמא' אמת גדל יתן הראשון הידיעה ה
הכוללת והמפורקת בזהו אשר היא ידיעה באמת מכל שכלל הדבר
בסבות אשר בהם כמא' אכל תמן הב' הידיעה אע"פ שאכל א' מ
מעולה מהראשונה כדבר הכה לא היתה מפורקת ונודעת ביניהם
וגם לא הודו בה שתיים כמא' ואף הודו שא' כמא' הכה לדעתם
לא יקרא ידיעה כי אם בשתיים השם כיון שלא נודע הדבר בסבותיו
ולכן לא כללו בתוך הדבר אכל לדעתו והוא האמת היא ידיעה ש
גלמה ויש תועלת בהגעתה באמת ובה יתורן גם כן למה הוכרחו ב'
הידיעות כי אלו היתה הא' לבד לא היה האדם משיג אלא מעט מ
מהמובטלות וכידיעה רבה וגם אלו היתה הב' לבד לא היה שום דבר
נודע בסבותיו והתמליות וגם הטענה האחרונה תתורן בשכנים שבא
שהכח הוא שפע אלהית כן הקדמה וזה שאדם אינו משיג שום מ
מוכל מעצמו אלא לא ישיג לו השפע האלהית כמא' כי ה' יתן חכמה
וגו' ח"ו א"ל אע"פ שגמלה כדאיה מן הנביאים מן החכמים לא נעלה
א"כ אין זה דבר א' במא' מסבות מתמליות אלא מסבה א' והוא ה
השפע האלהי והו' הדבר הנראה כי בדרוש הוא ולא בחכמי דרך הרג' ב
ביתו הקדוש לפי שהמסתכל בדבריו יושב בעין שכלי ישיבו בספקות
רבות וכאן אין לי להאריך סוף דבר ישיב לנו מדברי הספק הזה ש
שאמר להשיג לאדם בחלוט קצת דברי מהמסתמות והמובטלות אבל לפי
האמת זה על המעט ולעצמי דמוקים וגם זה המין מההודעה הכה
בגד מה הוא ככנס תחת התכלית שאמרנו בדרך הא' לפי שאף ו' א'
איה באה אלא בדברים שכל אדם קצר להשיג אליו ואם לא היו מ
מודיעים לו היה כשאז בעשרתו אין תקומה ולכן היה מהגמלת הש
שמודיעין אותו לו נקלה בחלוט היותו לילה או בנבואה:

הפירק הג'

בזהו מזהו ר' יתכן אין מראין לו לאדם א' מההודו' לבו שנאמר אינ
מלבא רעיון על משכבך עליך וא' בעית אימא מהכא ורעיו' לבסוף
תודע אמר רבא עדע דלא מהו ליה להג' לא דקלא דהבא ולא מ
פילא דעיל בקופא דמטא ע"כ וזהו י' להסתפק בפי' המאמר הזה
אם ר' אין מודיעין לו לאדם בחלוט אלא מה שמסתמו מאומות
לדעת מבינו אופו מודיעין לו להודיעו מהמבטות אשר הוא עומד
בה אכל ההודעה הידיעה אשר להודיעה לו במשלים ודמיונות וריש א"ל
שיקרו

שיקרו כן בהקין או ר' א' שהדבר שרונים להודיע לו אין מודיעין
אותו לו במשלים ודמיונות וריש א"ל שיקרו כן בהקין אכל מודיעין
אותו לו ברישיו ומשלים שמסתמו מאומות בהם בהקין סוף דבר
שנסתפק לבו בו אם פירוש על דברי הסל' או על מה שמונים להשיגו
במרכוס וזהו י' הוכחה לב' הפירוש' בלשון המאמר כי מהראיה
שהביאו מן הסתוב משמע כפי הראשון כי על מה שמורה החלוט אמר
הכתוב בנבוכדנצר שהיה מתעבדו לדעת מה יהיה לעתיד כמא' ש
רעיון על משכבך עליך מה די לחוי אחרי דכא וגלי רזיא הודעך
מה די לחוי וא"כ נראה שבוטח לומר אין מראין לאדם אלא מה
שמורה על מה שהוא מהרהר ביום לדעת ענינו אבל מעבין הראיה
שהביאו מן הכסין באומר ידע דלא מתווגו' כראיה שכל דברי הסל'
ענינו אמרו שבשרוני להודיע לאדם א' זה דבר עתיד אין מודיעין אותו
לו אלא במשלים ודברים אדם מתעסק ומשגב עליו ביום בהם במשלים
ודמיונות לו לא בדברים א' א' שיקרו כן בהקין ועל זה הראיה נכונה
באמרת עדע שהאמת כן שהרי לעולם לא ראה אדם בחלוט לא דקל
ש' וזהו ולא פיל שכלם בכבד המט' שיון זה א"ל א' שיקרו כן בהקין
ואין אדם מקצב בזה ביום גם בחלוט אין מראין לו כן הרי לך שהדבר
הזה מקומק לפי שיש דברים לבאין ולכאין וא"כ עליו לעיין לאיזה דבר
מהדברים האלו ראוי לנסות ובראיה אופן כפי הדבר המכבד ועל זה
אומר שהנה לכאורה נראה אלא לנסות לבד הב' כדא' מהראיה הב'
שאמרנו עדע וכו' וכן ממה שהביאו על זה אמר לו קיסר לרבי יהושע
כן חכמים אמריתו דחכמיתו טובא וגומר בכתוב בארובה בפרק ג'
משער הב' דמשמע ודאי שבוטח לומר אין מראין לאדם בחלוט
אלא במה שהרהר ביום וכן נראה מפר' ש' שכתב אין מראין לאדם
אין מה שהרהר ביום וכתב על ה' דקלא דהבא אין מראין
אותו לאדם לפי שאף דבר שלא הורגל אדם לראותו ולא הרהר בו
מעולם ולפי זה י"ל לבד המכבד שהכתוב שהביאו לרא' א' חכמת' בעלמ'
הוא ולא דקדק ולומר שמודיעין לכל אדם מה שמסתב לדעת ענינו
כעין שמודיעו לנבוכדנצר לפי שהיה מסב לדעת ענינו שהנה
לנבוכדנצר מודיעו כן למעלתו וגדולתו ארבה הק' בה לגלות סודו אין
סגין שגמלה לעבריו הנביאים לנסה מה שאין כן לכל אדם אלא
שבשרוני חכמים להודיע לנו שהדברים אדם מתעב ביום חלוט כלל
מביאו הסתוב הזה הנאמר בנבוכדנצר לבוטה אסרת וקמכו העבין
זהו אלא אכל בהסתכלות העוב הכה כל זה אינו שום כי וגם קצת

ורע ומוזר עלי מלך לומר שאלכרים שחזר אלדס ביום חולס כלילה יהיה
 רמו ומלל למה שרובים להודיע לו כמו שכתבתי קודם בפרק ג' מ
 מהשער הג' ע"כ חשבתי דרכי ואשכח רגלי להקדים ולומר שהמאמר
 הזה כולל ב' הכוונות יחד שאין מודיעין לאדם אלא מה שמורה על מה
 שיהיה מסבב בו לדעת עכ"ל וגם זה אין מודיעין אותו במשל' שאל'
 מחשב בהם ביום עד שיהיה הכוונה לדרך כלל שאין מראין לאדם לא
 במלס ולא בפירוק אלא מהמאמר לבד ולכן הביאנו ב' ראיות ראית ה
 הכתוב על הענין הראשון וראית הכניסין על הכ' ואפשר שכוונת
 ר' נתן היה הענין הראשון לבד ולכן הביא הכתוב לראיה ורמז הבין
 ממנו הענין הכ' וקרא אסמכת' בעלמא ולכן הביא הכניסין לראיה אך
 שיהיה יסוד לבד מזה שכן ההקדמות האלו אמירות אכל בדרך לבאר ה
 שהכוונה בהקדמה השנית אינו לומר שמה שחשב אלדס ביום וחולס
 כלילה יהיה חלוס כודק שהרי הוכחנו להלן בפרק הנוכח אלא הכוונה
 להס' ז"ל להראות לבד טעם והרגל החלומות והוא שהדברים שראין
 לאדם במלס לשיהיו רמו ומלל למה שרובים להודיע לו סן לעולם מן
 הדברים שאפשר שיקרו ויהיו כן במציאות ומתחבטו מאומות בהם ב
 ביום בהקנין וכבר יש קצת הוכחה לזה מן הראיה שהביא באומרו תדע
 דלא מחז' בו' שהדברים האלו אי אפשר שיקרו כן במציאות בהקנין
 ועוד יש להביא ראיה לזה מן הכניסין ממה שכתבנו מעשים בכל יום
 מבקש פעמים שאלדס חולס מה שלא תהיה ביום כלל ולא אחד בהם
 שיתלס מה שאפשר שיקרה כן בהקנין ואם אירע איזה פע' שחלס דבר'
 זכיר ש"א שיקרו כן במציאות וזהו על הוצאת ועל המעט לפי שפעמים
 שאלדס מודיע מהשכחו בדבר' עליזים ומחזוני' וזכיר ולפי שהמאמר
 מאומות בהם לעתים רחוקים לכן מראים אותם לו כאלו זה' שס' טוב
 ז' שס' טוב ז"ל סי' המאמר הנוכח בתקומתו על דרך זה אמר ילמדנו
 דכינו מה הפרש בין חלומות הנדקים לחלומות הרשע' חלומות הנדקים
 הם מן השמים ומן הארץ חלומות הרשעים אינם לא מן השמים ולא
 מן הארץ חלוס יעקב היה מן הארץ שאלמר והגם חולס מונב ארצה
 היה מן השמים שאלמר וכלא יגיע השמירה חלומות יוסף היו מן ה
 הארץ דכתיב מאלמים אלומים בתוך השדה היו מן השמים שאלמר וסכה
 השמים והירדן ואלמר עשר ככבים חלוס חלשה אינו לא מן השמים ולא
 מן הארץ דכתיב והנה עומד על שיאור אור שאלו לרמוז שהס' הנדול
 שיש בין חלומות הנדקים לחלומות הרשעים כמו שיש הפרש ביניהם
 וזה כי הנדק האוקרו לדעת הדברים האלה ולדעת המציאות כלל על

קדמו ואיך ישתלשלו חסבות והמקבצים עד שיעלו אל הגדס השמימי
 עד הניעם מפאת מעלה אל חסבה הראשונה שהיא עלת העלות
 ואמר זה יע"כו בעיקרון אכ"י הארץ ולכן חלומותיהם הוא כתובותם
 בהקנין כי בחלומותיהם יראו הדברים השמימיים והדברים הארציים
 כמו שקרה ליעקב וליוסף אמנם הרשעים למק שתנועותיהם בהקנין
 אינו בעיקרון הכפשי ולא בעיקרון הגופני לא יתלמו דבר מזה
 השער דה' לבאר ב' מושגות שדרך הפותר לדעתן לשידוק
 בפירוונותיו כי הם המודיעים טעם כל מלס
 ופירונו וקול כחלק לב' פירקים:
 בהודעות המושגות וב' פירקים:

הפירק הא'

הפירק הב'

הפירק הג'

כפי פירוש פירוק יוסף שזה מתפרש
 המושגות באר הטב:
 בבאר המושגות ראוי אידע כל פותר אמתי'
 מושגות אבד בהשגותן ידוק בפירוונותיו ולא
 יקרא כי אם בפלל ואלו הן המושגות הא' שבראש לי חלוס שכתב ב'
 או ג' פעמים בסגנון א' פעמים שאין לו אלא פירוק א' ובמאמר
 א' לבד יתקיים פירונו והכפל בא לאמת ולברר ופעמים שכל יסוד
 מהחלומות הם יתקיים במאמר בפני עצמו ויהיו המאורעות כענין
 הפעמים שחלס חלוס ההוא והגם כפי לדעת מתי הוא על הדרך
 הא' ומתי הוא על הדרך הב' בזה האופן אס' כל הפעמים שחלס
 חלוס ההוא חלס אותו באופן א' ממש ולא היה ציניהם שנוי כלל
 ואם היה לא היה אלא ברמזות ובמשל' שפעם אחת בא במשל א'
 ופעם אחת בא במשל אחר אבל חלקי החלומות אינם בכל הפעמים
 הנה אין חלוס אחר בזה ראוי לפתרו אפילו איבא מזה פעמים פירוק
 אחד בעצמו ואינו מוהלק בענינו הראשון מהב' והג' אלא כלן ענין
 אחד להם והכפל אס' היה ברמזות ובמשל' אינם היה לחזק ולאמת
 ואם היה ברמזות ובמשל' מחולקים הנה אין מלכד שיהיה לאמת
 ולחזק היה לגלותו יותר אס' לא יבין עכ"ל ברמו זה יבין באמר באופן
 אלא יעלם ממנו ויסכל ענינו אבל אס' היה ציניהם שנוי מה בחלקיהם
 אף על פי שיראה שהכל ענין אחד ראוי לפתור בהם עכ"ל מזה
 כענין החלומות והראיה על המושגות הוא אס' על הסבוקה הראשונה
 חלוס פרעה אף על פי שכתב וכל לו ב' פעמים וברמזות מחולקות
 בראשונה במשל הפרות ובשני במשל הצלילים לפי שזהו ענין החלומות

איש כהלכה הם ששני הפעמים היו שבע ימות ו' רעות היה פתרון
 על ענין אחד כמה האמר יוסף כלום פרעה אחד הוא וכמו שיתבאר
 בקרבן אחד זה ועל הדרך השני יס' להביא ראיה מסלום יוסף שאף
 על פי שגובה לא פתרוהו על ענין אחד אלא על ענינים מאוננים
 כמו שאבאר זה שאף על פי שגובה נראה ששני הסלמותיו כלום א'
 הוא כסלמות פנינה הכה בהשכלות הטוב הם ב' סלמות לפי שהם
 יחסיים זה לזה וזה כי מה שפתחו שניהם הוא שניהם השתחו
 ליוסף אבל התחלתו בהאחד לא היו המשתחוים אלא י"א והב' י"ג'
 ועוד שהאחד היה רמז באלמות והשני בכבדים' ועוד שהאחד הוכיח
 מידם השתחויה ובשני לא הוכיח מקומה ועוד שהאחד האמר עקרה
 אל ימיו ואל יחיותה עומדות בעומד לשלם ובשני לא הוכיח כי
 הקמה אלא בנכב זהו כלן מתחלה כן היו בשעת ההשתחויה' ועוד
 שהאחד לא היתה ההשתחויה אלא אחר הסעוד שנאמר והנה עקובנה
 אלוהותיכם ותשתחו ובשני לא הוכיח כי סעוד כלל ועוד באחד לא
 היו ישתחוים לו אלא לאומתו שנאמר ותשתחו לאומתי ובשני השתחו
 לו יתח' שהאמר משתחו ס' ל' ויפני ההכדלים אלו כלם הוכרכו הוכרכו
 הכותרים לפיכך שני הסלמות האלו על שני מאורעות אף על פי
 שיתפתו בענין' שניהם ענין השתחויה כמו שהשתחו בזה הסלמות
 זה שהל' ס' האחד רמז לפעם הראשונה גם השנית כשהלכו לשבור
 אוכל ממנו ולא הכירוהו' והכלום השני רמז למע שהשתחו לו לאחר
 שהכיר כי ובראו למגרים שנאמר וישתחו ישראל וכתוב וילכו גם אסיו
 ויפלו לפניו ועתה עם זה הוא מבואר ענין הסלומים אם הסלוק הא'
 ששני ההשתחויות הראשונות שרמו המלום ראשון לא היו אלא אסיו
 אבל האחרונה שרמו המלום שני היו אביו ואסיו וגם הסלוק השני לפי
 ששני השתחויות הראשונות היו לכקשת התבואה העובדה על ידי
 הסלמות מה שאין כן באחרונה ולכן הוכיח גם כן באחד שהיתה
 השתחויה כשדה ולא בבית לרמז ששני השתחויות הראשונות יהיו
 תוך לביתם וזהו ארץ מגרים זה לא היה בב' שכבר היה ביתם במגרי'
 ויתח' היו משתחוים ומטעם זה הוכיח הסעוד באחד ולא בשני והוא
 מבואר מים תצן למע היה באחד הקמה ולא בשני והוא שהראשון לא
 היה רמז שהם ירדו ממעלתן אסוף יתרום ויתעלה מהם אבל בב'
 הכבדיהם כלם במעב אחד היו עומדות לעולם הוא רמז שהם ואביו
 ואחיו לא ירדו ממעלתן והוא גם הוא לא יעלה ולא ירד לא יהיה במעב
 שהיה במלום באחד ואסיו היצין אם תסתכל בעין הדק בכחוכים
 תמצא

תמצא זה מבואר בצ' בסלמות וכן בפירושים זה שהנה בסלום
 הראשון אמר והנה אנתו מאלמים אלוים רמז שכלם יתעסקו בענין
 התבואה אם יוסף לנבון את כל תבואת מגרים ולמכרה מידו ואם
 אסיו שילכו לקנות ממנו ואמרו בתוך השדה רמז אל שהעסק הזה יהיה
 בתובה לארץ מן לעירש ומשבותם הוא ארץ מגרים והכדל הסבדל
 הנמור ביניהם באומרו והנה קמה וגו' והכוונה שאף על פי שישתחו
 בענין עסק התבואה הכה עסקו יהיה למעלה ולכבוד ועסקם לקשרון
 וסלמות זה שהנה ענין התעסקות יוסף באלמות הוא שיקום אלוותו
 כ"ל שיהיה קיימת באופן שלא תרקב באחרות וגם תנצ לעמוד על
 עמדה וכן רב באופן שלא תכלה אבל שלכס הנה תסבנה כ"ל תרקב
 ותעשה סובין באופן שתמטרכו לכא להשתחויה לאומת' וכן בב' ר'
 אפט כונסי פירות ואבי כונס פירות שלכס רקבים ואל' עושרים' או
 ירנה שהנה קמה רמז על טרבו שיקום הכרי עד למעלה וגם נבנה
 לעמוד על עמדה במקומה ולא יצטרך לסבב עמה בע"רות למוכרה
 בדרך הסומרים אלא יהיה כנצת בבינו וכלם יבואו להשתחויה לו
 שימכור אותה להם אבל שלכס לא יהיה כן אלא תכבנה אלוותיכם
 רמז אל מה שילכו ממגרים למען בקשות ויכלה מהרה עד שימטרכו
 לבא על זה לקנות ממנו ולהשתחויה לאומתו ואין שיהיה רמז בזה אל
 שני הפעמים באמור וכן פירשו לו הם גם כן בפירושים באומרים
 המלך תמלך עלינו על הפעם הראשונה אם משול תמולכו בנו על
 הגבית והפעם שהפעם הראשונה נדמה להם למלך לפי שלא הורגלו
 בו אבל השני שבער הורגלו בו נדמה להם כמושל לא כמלך אבל
 במלום השני לא הוכיח שום ככל לא בהלום ולא בפתרון אבל אמרו
 לבד הנא נבא להשתחויה בו' וכן תבין הסבדל שפיתחויות שבאחת
 עשו העמיה מיוסף באומרים המלך תמלך בו' וגב' מהם באומרים
 הכא נבא בו' וזה שהם ראו שהשתחויה זאת מהם לו אפשר להיות פא'
 משני סבות או הוא מעבי שהם ירדו והוא יעמוד במעב או מפני שהוא
 יעלה והם יעמדו ולפי שראו הקמה בא' ולא בב' לכן הבינו מן הא'
 שהוא יעלה ולזה עשו העמיה ממנו וכי אפסר הוא שמלך תמלך בו'
 אבל בב' אמרו הנא נבא בו' כלומר הכה העלית שרמו לך המלום הא'
 כבר אמרו שני אפסר ואם כן כוונת המלום הזה השני היא שאנתו
 נקד על זה אמרו שגם זה אי אפשר ו' א' וכי תעלה על דעתך שכד
 כל כך עד שבא להשתחויה לך ארעה' הכי מכל זה נפוצה אמת
 המושב הראשון הזה וכירכו' ואלמנס המושב השני הוא מה שכתב

אנחנו בספר חוש ומוסד אין חשש המלך יוצא מהמלך מהענין
הקדושים לו בנפשו וגופו או קדושו או אביו מדינתו או עמו ובכלל
מה שכל ידעו והתאמתה מהשבתו ורעיוני דמיונו לא שיראה
הדברים הכוללים לכל המביאות או לדבריו וכן קמו וקבלו ד"ל
המושכל הזה לאמתי אלא שדעו עליו יותר ואמרו שזה לכלל המון
האנשים בזה שהם פרטים אבל המלכים והאנשים מנה שהם כוללים
הם מלכים מלומות של כל העולם כלו זה האמר ב"ד ופרעה חולם
ובי כל הדברות אינם חולמים אלא חלם של יונק של כל העולם כלו
הוא שבוהמם לומר בזה שכל אדם חולם לעצמו הענין החלקי הפרטי
המיוחד לו אבל המלך הוא מלך מלומות המונעים לכל העולם עד
שבאזר יהלוק המלך יהיה כאלו חלמו כל אחד מהאנשים לעצמם והוא
דבר שיאות לו מנה שהוא כולל ובעצמו הוא אחר רבי יצחק אף על
גב דאמר דלא אסתוץ ליה לכרנא אלא כההוא מהשבתא דל"ה שאבי
למלכין דאסתוץ לון מלך עלאין דהוא משנין מבני כשא אסתוץ בזה
דמלכין דרגיה עלאה על כל שאר אסתוץ כמ"ד לא את אשר האלהים
עושה הראה את פרעה אבל שאר בני כשא לא גלי לון קודשא בריך
הוא מה לאיסו עביר בר לבאי או קסיד או לחסימי דלא והא
אוקמה ע"כ והראיה על אמתת המושכל הזה מלומות יוסף והסדרים
שלא היו אלא בדבר הכונע להם ולעבדותם ומלומות נבוכדנצר שהיה
מלך כולל היו מלומותיו כוללים * המושכל השלישי הוא שראוי
לדעת כי ענין הודעת המלומות אינו שחלום מה שרובים להראות לו
ממש כל שני כלל עד שיתקיים עליו הדברים עצמם שראה אבל הדרך
המורגל בהם שיראה דברים דוגמת מה שרובים להראות לו דרך רוח
ומלאכי אפילו בנבואה יבא על דרך זה כמפורסם ברוב הנבואות
והראיה על המושכל הזה כל המלומות הנזכרים בכתובים שכלם באו
על דרך זה וגם בדמות ראיה כל שרובי המלומות שזכרו בגמרא
ובכל הספרים הרי כך השלשה מושכלות אלו אמתיות וברורות :

הפרק ה'ב'

לכאז פרשת פתרון יוסף לחלום פרעה שבה
בתבארו ובתפרתמו הענינים האלה יפה יפה
ויסיה זה הענין תפלה הספקות הנפלות בה :
מכאן מה נראה חכמי יעבני פרעה לבלתי דעת
מעט או הרבה בפיתרון הזה עם היותו לפי
הנראה גלוי וידוע ומתקם אל החלום וקדוש אליו מאד כל כך בטעם
שני המלומות האלה שהקפיד הכתוב * הגבי להזכיר יקפה בנתיב
באותה

באותו יקן פרעה ויחלום שנית וכן ואיקן וארא בחלומי ומה לנו לכל
זה השלשה מה ראה יוסף להשתחיל הפתרון מאומרו חלום פרעה אחד
הוא שהיה לו להשתחיל מעקרו הנה שבע שנים באות וגו' וקמו וגו'
ואמר כך יתיר הכפל לומר חלום פרעה אחד הוא ועל השמות החלום
פעמים בו' וגם שזכר זה שני פעמים * הד' מה לו לומר זה פעמים
את אשר האלהים עושה כי מנה שהוא פותר יש לו לפתור לפי הוראת
החלום ואם הוא צורך יתקיים ואם לאו מי יערב אל לבו להניח אותו
במלכות ה' * ה' כיון שהתחיל יוסף לפתור כל פרטי החלום למה
לא פתר כל מלקיו אלא הכית חלקים רבים מלפתור כגון עמידתו על
היאור ועליית הספרות משם שכתב הקמ"בן שדמותו לרובו התבואה הו'
כיון שא"ל שהמרטומי היו פותרים לו פתרונות מפיסוסים לחלום שהיו
אומרים לו שבעה בנות איתם מוליד שבעה בנות איתם קוצר שבעה
אפריות איתם כובש בו' מה ראה פרעה ונבדלו קצת אמרי אמת
בדברי יוסף מדבריהם שהענין דבריו בעיני ולמה גדלוהו ורוממוהו
על כל ארץ מצרים באותו צעור בטעם ידעו מוצא דבר ולא עוד אלא
שזכרו מיד היות בו רוח אלהים גם אמרו אחרי הודיע אלהים אותך
את כל זאת וגו' כי ענין אחד הוא אלא הודיע אותו אלהים לא עוד
ועתה בא וראה והבן עירש פרעה זו שנתעוררתי בו מעקר הדברים
אשר בשער ב"ט מספר עקידת יצחק להחכם השולל הדך יצחק ער אמת
ז"ל וכאשר תבין ענינה תראה באמת שגם אמתת השלשה מושכלות
שזכרנו יתרו כל השקפות שספקנו בהן זה שהמרטומים היו בקיאים
במכמת הפתרון והיו השלשה מושכלות אלו בשכלן ולבגד עיניהם
כמושכלות ראשונות ולזה כדי לקיימם ולזמורם באותו חלום בקצו
ולא מכאן הפתרון האמיתי בו לפי שזה החלום נסא בשלשון * אם
הראשונה שהיו שני מלומות ומאזכרים זה מזה ברמזותיהם ובמלקיהם
וביקניה בנתיב כי לכך הקפיד הכתוב להזכיר חיקיה בכל פעם
והנה השני ברמזות הוא מכוונס שכלום הראשון היו פרות וכשני
שכולים אמנם בחלקיהם שיש יותר חלקים בחלום הראשון מבשנית
שהיו כראשון באמר שהיה המלך עומד היאור ושהפרות עולות מן
היאור ושהפרות הראשונות היו עומדות אצל האחרונות ולא נודע
וגו' ואם דבר משלשה אלו ולא בינא בהם לא נזכר כלל בחלום ה'ב'
שהיו לא הזכיר מקום עמידתו בשראה השכלים ולא מקום עליית
השכלים ולא עמידת השכלים אלו אצל אלו עד שכל זה יורה שהם ב'
מלומות מאזכרים בפיתרון והם רומזים על שני ענינים נבדלים שמו

שנראה מהמשכיל הראשון ולכן יח"ל שהיו הקרטומים פותרים על כ' סלמות אלו ב' פתרונות משונים כי על המלום הראשון אומרים לו שבעה בנות אחת מולד שבעה בנות אחת קובץ והיו קובצים אותו הפתרון מתיתם אל המלום לפי שפירות הם בעלי קיים נקבות והוא מורה אילול נקבות בארצו ובמקום המיוחד לו ובעמידתו על היאור מורה על שבעה סבולרה שהוא ערום על מנתו כמו שהיה ערום עין היאור כי לא היה עמידתו שם אלא כן כמו שהיה עולה בתוכו ככל יום לרמון ולעצמות נרכיו והכליפה דומה למיתה ואי אפשר לבליעה בלא מיתה וגם הכליפה דומה למיתה ולקבורה שמתה הארץ את פיה ותבלע אותן ואין איהיה הוא לאון הכתוב דכתיב ככלעם כלאון פיהם ולאון הפה איך את דעו פיהם כלעבו זה היו פותרין על המלום הראשון ועל השבית היו פותרין אשר שהיו אומרים שבעה אפרכיות אחת כוכב שבעה אפרכיות מורדות בן וגם זה הפתרון היה מתיתם לו באמנם שרבו הסקה הכרסית למלחמה ולכבוש ארצות ואמרכיו ומעוטה הוא הוראה על שכתבוהו והיו ארבותיו ואפרכיותיו בכלעות בתוך ארבות אויביו והמשכיל השבית ראוי גם כן שהיה כהסך בפתרון האמיתי שאם בפתרון יוסף הוא דבר כולל לכל העולם ואינו דבר כובע למלך כי לא ידעו אלא מה שידע ארסמו לא מה שידעו יח"ל כבוכר לעיל ולזה פתרו שתי פתרונות שכלם מורים על עניני המלך והמשכיל השלישי גם כן היה במלום הזה הסך זה שהוא כל אלא בדרך התנהגות למען שבא מכואל מאל ולזה היו פותרים אותו באופן איהיה בארצו הסלמות להיוטו רמז ומלל לדבר אשר לכן כל פתרונותם היה דרך מלל ורמז לדבר אשר ובאשר בא יוסף הכיר וראה במקמתו הגדולה ענין פתרונו האמיתי ולא עמדו לפניו אום אחד מהשליש קושיות שאמרו לפי שהוא ידע לתרגם זה שהקושיא הראשונה תרגם במה שהכיר במלום זה שערין עמידתו על היאור ועליות הקרנות מן היאור לא היה עקר במלום אכל היו הדברים בטלים שרגילים לכל בכל מלום הוא אויבם הענין הזה עם הרמ"בן ו"ל בשער הג' יענין שם ולפיכך לא פתר בו כלל אלא הכינו לטעם ולא הזכירו באיט לא תלש וענין ותבאנה אל וגו' ק"ל בספרותו שאף על פי שזה עקר במלום והיה ראוי לכל גם כן בשבטים לא בא לפי שאין דרך לכל במלום לא הדברים ואפשר להיות בהקין וכמו שכתב בפתק השליש ש"ד והיה אין דרך השבטים להסך בהקין והכליפה ש"י אפשר לשבטים בהקין ככר פירשו בו שהוא מלשון ככלע את הקדש

אחא לאון גדול ופירשו אגדלו השבטים הקקות עד שלא היו כראות העובות ולזה הכיר שב' אלו הסלמות ענין אחד להם והקושיא הג' מרגה גם כן באמרו שזה המלום היה מעולה מאלד וקצוב למדרגת הנבואה ובנבואה פעמים בא כן אז הכיר וידע שמתה ה' היתה שבאו בו אלו השבטים כד' אלא ידעו הקרטומים פתרונו ועל פי הדברים האלה אז"ל בב"ר בקש לך חכמה ואין אלו הקרטומים ודעת לנכון כקל זה יוסף ובמדרש הוזהר וישלם ויקרא את כל מרטומי מנרים אליו מרגיאל ואם כל חכמה אליו חכמים וכלהו היו מסתכלין למדע ולא יכלו וברך שערע השלש הענינים האלו אף על פי שהקרטומים טעו בשלשן הגם פירע לא טעה בראשון שהל' כראה מלשון שלעולם היה קורא אותו מלום ראשון שבאמר ויסקר להם מרגה את מלומם וכתיב מלום סלמתי וגו' ויקן פרעה וסכס מלום ידע הגם כשהקין פרעה ככר הכיר בעצמו אלא היה אלא מלום אחד שאף על פי שהקרטומים ודאי שגו גם כן שבאמר ואין פוקר אותם לפירעה לאון רבים והטעם שפרעה ידע שמה שראה עצמו עומד על היאור והנה מן היאור עולות גו' הוא מפי מלך שהיה מחשב ביום בענין היאור ואם כן הוא מן הדברים הטבילים אכל הקרטומים לא ידעו דבר מזה ולכן השבו שהיה עקר במלום ואם כן הם שתי סלמות ואשרי הקדמת כל זה הגם הכתובים מתבארים בבקלה וזה שהנה הם

במלקים לשלשה מקלים :

החלק הא'

בהודעת יוסף לפרעה אמתת השלש דברים

טעמו בהם הקרטומים שבעבורן לא הכינו

הפתרון ובו הודיע שאינו כמו שחשבו הקרטומים וכמו שהיה ראוי לפי

חכמת הפתרון ויחאמר יוסף עד הראה את פרעה :

החלק הב'

בעקר הפתרון מהנה שבע שנים עד מאל :

החלק הג'

בתירון הקושיות וסבת הוריות למה באו במלום

הזה כן וזה מועל השמות עד לעצמותו זה

הפדר נכון מאל שהנה ראוי שיקדם הפתרון לתירון הוריות כי אין

הוריות כופל אלא בפתרון האמיתי וראוי שיקדם אמתת הג' דברים

טעמו בהם הקרטומים לפתרון כי בזולתם לא יתכן הפתרון והנה

ענין הג' הודעות שזכרו בשלך הראשון ביאר אותן כלל ופרט אמר

תחלה דרך כלל כנגד הטעות הראשון טעמו הקרטומים מלום פרעה

אשר הוא באמור ועל השבית אמר את אשר האלהים עושה סגיד

לפרעה כלומר שאין הוראת זה המלך מהעבדים המלכים השלמים
 קמתיהם אל מלך המלך הוא ואל עבדיו כי הוראתו מהעבדים
 הכוללים את האדם עושה בעולמו ואין מדרך העבדים הלו להגלות
 בקלותם לאנשים השלמים הדברים בשכל הכולל אלא שחשך יקרה
 בעיניו נכסדת להיות בקורו להתמקם על ידי את אשר הוא עושה
 בעולם ובכלל דבריו אלה רמו על האלה באומרו הגיד לפרעה
 כלומר שהגדה מפורשת להיות טבע העבין בעצמו להגלות על ידי
 כחיה ראוי שידמה לה ואחר שאמר זה דבר כלל באר היטב את
 שלשון דרך פירע על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון וזה שאמר כנגד
 הראשון שבע פרשיו הטובות שבע שנים הנה ובעד השכלים הטובות
 גם כן כלם אינם אלא שבעה כמו שאמר ד"ר ואבע פרשיו הרקות
 והרעות ובעד שכלים הרקות כלם יהיו שבע שני הרעב וכנגד הכ'
 והג' אמר הוא הדבר וגומר ואמר שביאר עבדיו אכלו בשלשן הא'
 הסליל השלשן הכ' וספר לו עבין המלך ואשרו כדרך כביא המגיד
 עתידות ולא שם להסיד סלקיו על הוראתו וזה שאמר הכה ו' שנים
 באות שבע וגומר עד מאל ואמר זה הסליל בשלשן הג' לתוך הקושיות
 שנעמדו כנגד הפתרון הזה וראוי היה להוכיח בשלשן הזה תירוצ כל
 השלשה קושיות אבל לפי שבשלשה הודעות אשר בשלשן הראשון ה'
 הותרו שני הקושיות האחרונות שאמר שכל כן למעלה פרעה לכן לא
 הוכרך להוכיח עוד תירוצם אלא הוכיח תירוצ הראשונה לפי שצדין
 היא במקומה עומדת שהרי אפילו בשלשן של כחיה יקרה כחיה בזה
 ולפי שבקושי הראשונה הוצת ככר לו שלשה קושיות והם הא' למע
 באזה המלך שהרי היה די שילום אותו פעם ראשון לבד השכית
 שאפילו נודה שהיה ראוי שילום שתי פעמים עדין יש לשאול ולומר
 למה נתחלפו הפעמים והם כרמיות והיה די שילום אותו ב' פעמים
 כסבבן ורמיה אסת שני פעמים כפרות או שני פעמים בשכלים הג'
 שאפילו נודה שהיה ראוי שילום אותו שתי פעמים ובכרמיות מתחלפו
 כפרות ובשכלים עדין יש לשאול למה רבו חלקי הראשון מהשני כוכר
 הכה לפי זה היה ראוי שיתרן השלשה אלה ולתת הסבה בשלשון למע
 כאן כן אבל לא יתכן השלשה אלא הכ' הראשונים כמו שיתבאר לפי
 שסוף ככר הרגיש וידע מדברי פרעה שלא הוקשה לו השלשן כלל
 כיון שידע שרבו חלקים אשר בשלשן הראשון דברים בטלים הם
 כמובן לעיני וסמכי הראשונים תירץ באמרו ועל השמות המלך אל
 פרעה פעמים וגומר שהשמות הוא לשון שני כלומר פעם השמות

ברמיות מתחלפות ופעם פעמים כ"ל זהו די שילום אותו פעם
 אחד לא עוד אשיך מילין על שתי השאלות על הראשון הש"ב בזה
 לומר שכל כן כ"ל ברמיות מתחלפות לרמוז על שהדבר הזה שאמר
 מעיד לבא הוא אמת ואין לספק עליו ולומר אולי המלך הזה אינו
 רומז לזה כלל לא לדבר אשר שד"ר שני הרמיות מאמת זה הפתרון
 שכל בשכלים ובכפרות שכל אחד מורה על הפתרון הזה אם השכלים
 מביאר ואם הכפרות זהו רמו אל רוב התבואות אשר בכס שור ואם
 היה בא כפרות לבד או בשכלים לבד היה אפשר לספק אם יש לו
 פתרון אשר אבל עכשיו שכל בשכלים ובכפרות על פי שנים עדי' יקום
 הדבר הזה ששבע וברעב המלך רומז ולאילת פעמים אמר שכל
 כן לרמוז כי מתה האלהים לעשותו וזה שידוע שבהיותו יאן בנתיים
 יהיה יותר קרוב לבקר וזהו הוראה שיתקיים יותר מהמה כמו שיתבאר
 בשער הראשון ועוד שהמלך הפלס פעמים הוא הוראה על שיתקיים
 מהרה וכמו שיתבאר שם גם כן והפירוש הזה היה מפרש כ"ל שכתב
 ז"ל ועל השמות המלך בכפרות ושכלים לעד שהדבר כבון וקיים אבל
 בעבור שהיה פעמים כלילה אחד כי מתה האלהים לעשותו עד כאן
הפרק הב' לצאר שיש לפתור לכל אדם כפי מלאכתו ועבדיו
 הנה הדבר ידוע לכל חכם לב שאף על פי שכל
 אנשים יתלמו מלך אחד בעצמו מהשגרת הפותח ומעיקר בקיאות
 להכיר המלך ועבדיו כי לא כל המלמים שיש בפתרון כמו המלך
 דרך משל פעמים יורה על חכמה ופעמים כס כמו אש הוא חכם יודע
 יראה כהר מוכנת לעבור כעורר ובכס סוסו יעבור אותו יורה כי
 לקוב סכמתו יעבור בעבדים בלתי אפשרים ועמיקים ואם אינו
 חכם אבל הוא גבור בדינתו לכת וכן הלכתי מוזין שכלם שנתלה
 על הדקל לא יהיה פתרונו כשהוא נודע מרובן שכלם כן כי כל
 אחד מהם פתרונו עמו לפי מעשהו ומלאכתו זה פתרונו לכלי'א וזה
 למעלה ושררה בדאיתא בסוף יומא דש' מביא חלמא הוא ליה לרע
 דוקי ליה אדקלא בבבל וגמירי לכל דוקי ליה אדקלא
 רישא הוי ופשיטא לדברבן קאמר וזה נעלם
 מהשכלים המתפארים בסכמה זאת ואינם יודעים מאומה פה ב'
 בדאיתא במדרש איכה פסוק ראשון סד כותי עבד ברמיה מפשע
 סלמין בו' כמו שיתבאר בשער הו' בעזרת השם ובפרק הראשון יין
 יש שותה וטוב לו יש שותה ורע לו ת"ה טוב לו עם הארץ רע לו

שמחה אם המלכות הולכים אחד הפירוש אם לא והוא יחלק לשלשה פרקים

הפרק הא'

בעבודת המקדש והשאלות

הפרק הב'

בביאור גלגל הקדמות הנדירות להתרה

הפרק הג'

בהקדמה הגה מנינו בגמרא פרק הקדמה כל חמא דלא מפרש באגרתא דלא מקריא עירוב כל מלוא שלא כהנהגה ולא עירוב באופן שלא פתחו לו הרי הוא כאלו לא היה ולא נכלס ולא יתקיים כלל לא טוב ולא רע כמו האגרת הזאת השלמה מתקום אשר לא פתחה וקראה הוה ליה כאלו לא נשלמה הואיל ולא נודע מה שכתוב בה ועוד שם כל המלומות הולכים אחר הנהגה שפירוש המפורסם בו הוא שרובם לומר לפי הפירוש הג' ויהי כאלו פתח לנו בן היה ואם רע מורה ופירושו לעובד לעובד יתקיים ולא לרעה ואם הפך הפך עד שאמרו שם א"ר בובא בר זבדא אמר רבי עקיבא אמר רבי פדבא אמר רבי נקום אמר רבי בריס תאמרו וקן אחד ומנו רבי יהודה א"ר כ"ד פותרי מלומות היו בירושלם פעם אחת חלמתי מלוא והלכתי אל כלל כלל ומק שפתר לי זה לא פתח לי זה וכלל בתקיימו בי לקיים מה שג' כל המלומות הולכים אחר הפה ואם בן לפי ההקדמות הא' יש לומר אלו הפירושים שכתבו בגמרא ובתפארת מתי יתקיימו כי לא יונע זה המלוא שתק ולא ספר את מלואו לבן אדם באופן שלא פתחו לו או ספרוהו ופירושו לו אם שתק ולא פתחוהו הוה ליה כאלו לא מלוא ואינו כלום כאמור ואם פתחוהו לו הרי יתקיים כמו שפתחוהו לו ולא כמו שפתח הספר ואם בן ללא נודק טרין הסכמים לכתוב פתרוני המלומות הואיל ולא אזלין בתירוהו אלא אחד הפירוש ואם לא נפתח לא יתקיימו : ולכאורה יש לומר שיתקיימו אותן הפירושים כאלו ספרם לאמרים אלא שתק ופתח הספר וראה הפירוש עליהם והרי בזה נפתחו מתוך ראיות דברי הספר עליו כי מה לי שיתק על ידי אדם או על ידי הספר סוף סוף הרי נפתחו ולפי זה אם לא ראה פירוש הספר וספר המלוא לאמרים ופירושו לו לעובד או לרעה יתקיים כמו שפתחוהו ולא בדברי הספר ואם אחד בן ראה מה שאומר הספר ועליו יתקיים גם כן פתחוהו כח"כ"ד פותרי מלומות בו ואם כלל דבר שלא נכתב בספר הגה אותו מלוא לעולם לא יתקיים עד שיפתחוהו לו

הנה זה הפירוש הפסד לאמרו אבל בהשפלות הטוב אינו ככון שם כן הוא היה להם לכתוב כל הפירושים שכתבו יהיו טובים כד' שג' פתח האדם הספר שימא מרובע לכפשו ויהיו כל המלומות של אדם לעולם טובים ואם כן הדבר קושיא לדוכתא ועוד יש לשאול בזה שם המלומות הולכים אחר מה ואדם יכול לכתוב בפירושו פירוש הספר כל סכל יעשה עמנו פותר ואין בזה שום חכמה ואינו כן דברי י"ג ויש חכמה רבה כמו שאמר פרעה ליוסף אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת אין נכון וסבב כחך וכן אמר הכתוב על דב' אל שהיתה חכמתו נוקפת על סבירו מה שהבין בפירוש מלומות יותר מהם שאמרו ודלדלם האלה לרבותם כען להם האלהים שכל מודע בכל שכל וסכמה ודכאל הבין בכל מון ומלומות שנראה שו מעלה רבה קיף כיון שזכה הוא בה מה שלא וכו' הם וכבר כתבאר בהקדמה שעל החכמה הזאת רמו הכתוב באמרו ואבדס חכמת חכמי ובינת נבוכדנאס חכמתו וכיון שדבר פלוי בחכמה אם כן לא כל הרובה לטול את השם לפתור מלומות יבא ויטול אלא אחד מעיר ושנים מתשפחה תדע דברי יוסף אמר הלא לאלהים פתרוכים ואמר אלהים יעבד את שלוש פרעה והמובן מדבריו אלו כי פירוש המלומות הוא עבד אלהי לא תושב אמתו רק אל אשר רוח אלהים בו במוהו והנה מזה שאמרו שחולכים אחר הפה נראה הפך מנגד שהלכו המאמר על כל פותר יהיה מי שיהיה וסיותר זר וקשה עלי לקבל כי את אשר האלהים עושה יגיד לאשר יספון ומראה לו מה שעתיד לבא עליו במלומות קווינים ואם לא פתחוהו לו יתבעל הוראיתו ואם פתחוהו לו ישנה סמך הפותר לדברים אמרים הפך מה שצו להראות לו ועוד יקשה שאין אמרו שהולכים אחר הפה והרי אמרו ז"ל בב"ר על כי אין פותר אותם לפרעה פותרים היו אבל לא לפרעה שהיו אומרים לו צמות אתה מוליד וצבע בנות אתה קוצר צבע אמריות אתה כובש וצבע אמריות מורדות כך ולא מנינו שיתקיימו בו הפירושים שהם לפי שלא היה אמת מה שהיו פותרים לו וכן מלומות דכיס שאלם חולש ופותרין לו מעין מלומות ואינו מתקיים כמו שפותרים לו ואין לומר שהמלוא הסוף בטל ואין לו פירוש דברי המוכח שאין מלוא כלל פירוש ואם כן הוא יש לרעה אף הולכים אחר הפה ועוד יש לשאול שאין יתכן שחלום אחד נעצמו זה יפתור לו כך וזה הפך והלא אם יש שם חכמה הסכמה אחת היא לשם ומה שידע יודע זה ונראה שבעל התוספות רצה לתקן זה שכתב על מה שאמרו בגמרא כ"ד פותרי

ובמדרש איכה פסוק ראשון מד כותי עבד עבתיים מפסד תלמיך אתה
 מד לגביה אמר חמית בהלמיך ויתא משקה משאף אמר ליה ויתא מהור
 ומשאף מהור את חמי מהור בנהור סג' אמר רבי ישמעאל בר יוסי
 תיפס רוחיה דההוא גברא אמיה הוא חכים פיר' כועל' במ"דא
 והאלדס ידע' אתא סרן אמר ליה חמית בהלמי עיבי תדא בלעא
 מהורא אמר ליה ההוא גברא חמית מהור בנהור סג' אמר רבי
 ישמעאל תפס רוחיה דההוא גברא תרין בכין אית ליה ומד מהורן
 חכים להבירה אתא סרן אמר חמית בהלמי' דבלעית מד כוכב אמר
 ליה ההוא גברא חמית מהור בנהור סג' ככבא מהור ואת מהור הא
 מהור על מהור' אמר ליה רבי ישמעאל תפס רוחיה דההוא גברא
 יהודה קטיל ומן הדין קרא יליף לה רבי ישמעאל דכתיב הבט כח
 השמימה וקשור הכוכבים' אתא סרן אמר חמית בהלמי דהוא לי
 תלת עיבין אמר ליה חמית מהור סג' אמר ליה רבי ישמעאל תפס
 רוחיה דההוא גברא אפוי' הוא תרין ידיה ומד דתורה עד כאן
 הפך רואה בעיבין כי החכם עיניו בהבנת הסולמים ומעשיהם
 ומלאכתם כי מש' יא' אורה לפתחוניתו ולכן אמרו במאמר הראשון
 שרבי ישמעאל שאל תפלה קורות האיש הסולם ואחר כך הבין פירוש
 מלואו על דרך הרמז והסידה וכן במאמר השני מתוך שהיה מכיר
 פירוש הסולמים ומלאכתם ועיכס היה מבין פירושי סלומותם

ההקדמה הב'

היא שיש לדעת שיש לכל סלום הוראות
 רבות תשובות וז' תו' לרעה ולטובה על
 ענין א' ועל עיכוס רבים וזה שאמר יוסף לפרעה הלא לאלהים
 פתרוני פתרוני רבים דוקא נקט כי ראה בו פתרון לשעה ולדורו'
 כמו ש'דוע מדר' ול וברא' לי שלום רמו שלמה המלך עליו השלום כמה
 שאמר כי בא תלום ברוב ענין רבה לומר כי לא על ענין א' והוראה
 אחד לכד בא להורות אלף בא בהרבה עיכוס וכן במבא שפירשו אפי'
 יוסף בהלמו אשר ספר להם שני פתרוכות כמו שאמרו המלך תמלך
 עלינו אם משל תמשל ונמר וזה שאלו לו אם פתרון מלואו הוא
 שאלך ימלך עליהם ממש אז הוא משל בהם לרמו' על ממלת אחרים
 וכל השני פתרוכות נקיימו בו משל עליהם ועל ארץ מפרים גס כן
 וכמו שפירש הוא עצמו אשר כך זה הפתרון השני להפיר המשמעה
 מלכס באמרו וישמי' לאב לפרעה ונמר וזה שהשמש אמר שהיה רומז
 על מה ששמו' אב לפרעה לא על אביו יעקב והיה אמר שהיה רומז
 על שמו' אדון לכל ביות וזה שערך סידר אל השמש הוא ערך בית

פרעה אל פרעה שמו שהשמש מאיר ומזריק על הים ובלעדיו אין
 ליה אור כלל כן הענין בעצמו האדון לכל הכית שהאדון הוא המאיר
 ומנהיג את הכית ובאביו' כחמלא כל הכית אורה ובלעדיו אין הכית
 נאשבת לבלום' ויש אומרים ככבים הוא אל ארץ מפרים אור'
 שלא היו בכלל אלף אחד עשר שנים והוא מושל עליהם או כל ע"כות
 שבה איכס אלף י"א והוא מושל עליהם והוא שאמר ומושל בכל ארץ
 מפרים וכן תמצא ואחד עשר ככבים משתקיים לי בגמטריא אלו הם
 רומזים אל ומושל בכל ארץ מפרים במבא אם כן אטבע הסולם סולם
 פתרוני רבים וכבר נודע ממדרש הסבמים שדורשים פתרוני
 רבים בהלומות המשקה והאופס ושאר ההלומות

וכאן אין מקום להאריך

וההקדמה הג'

הוא שמשך המבא חכם גדול פותר אמת
 שיבין כל הוראות הסלומות על בוריין
 ויבדק בהם ולא יפסד רשוק רשוק הוא מי ימלאנו כי לעולם יטעה
 ולזה אין לאדם לסמוך על עצמו לפתור הלומותיו אלא ילך אל פותר
 שלמד בסכמת הפתרון וממנו ידע הפתרון כמו
 שכתבאר זה בהקדמת זה הספר

הפרק הג'

הנה אשר כל אלה הדברים הוא מכוון אל
 הכוללה בזה שאמרו' ל כל ההלומות סולמים
 אמר הפה שזכר השומר לבטל ההוראות האמיתיות בהלום
 ולפתור לו הפך ההוראות הפך אלל הכוונה לדעת' אחד משלשה
 פירושים במשבים משלשה ההקדמות שאמרו' הפירוש הראשון כמאן
 מן ההקדמות הראשונה וירבה לענין פתרון הסלומות הולכים אחד
 שאלותיו ודבוריו של פותר שאלו' סולם ומודיע לו עיכוס כדי שמהם
 יבא משפט נודק בפירונו באגרת כח המשמר שלו ויהיה פה כמו מי
 שם פה וזה היה ענין כל דבר פותר' סלומות שהא' היה מכיר מהסול'
 מה שלא היה מכיר האחר ולכן היה פותר לו סלק מהסולם שלא פתר
 האחר הפי' הב' הוא שרמו בזה שביין שכלל סולם י' בו הוראות רבות
 במוכר הנה אף על פי שהיה האדם בקי בסכמה זו אי אפשר שיבין
 כל ההוראות כלן' אבל יבין ויפתור אחת או שתיים מהם והוא אז לא
 יבינם ולא ירגישם ולזה הסולם לא יתן אל לבו אלא אל הפתרון שפתרו
 לו וכשיתק' מה שפתרו לו יכיר בקיומו וידע כי זהו קיום סלק פלוני
 שאלם ובוה הפתרון ירגש' הסולם אלל שאר ההוראות הנעלמות אף
 על פי שיתקיימו לא יורגשו לפי שלא קדמה הודעה מהם וכבר היה

אמר איתת דין אינו הולך אחר הפקדון והדך אמרת תלמיד חכם שותהו
 וקוב לו עם הארץ שותהו ורע לו והרי זה פתרונו ואם תאמר דהרי
 קאמר דבבב התלומות יש כס ויכולת כסותם להועכו לכל אשר ירצה
 חזן מן היין שעל כל פנים זה פתרונו ולא יוכל להפכו יקשה מאד
 דמאי אמר יין מכל שאר התלומות ועוד דהרי כאלה הבית פתח הכותל
 גאמרו בו מלוקים כאלו כגון קתול באתרא דקרו ליה שורבא בעשה
 לו שורה כאלה ובאתרא דקרו ליה שורבא בעשה לו שני רע וכן
 ענבים לבבות בין בעתן בין שלא בעתן יפות שורות בעתן יפות שלא
 בעתן אינן יפות ובעתהוים אמרו בהם אם תלמיד חכם הוא ינפה
 להפסדו ואם עם הארץ הוא ינפה למצות ולא באמר מפני זה שאינן
 הולכים אחר הפקדון אהרי אמרו שם כל התלומות הולכים אחר הפסד
 אלא על כרחך יש לך לומר שאין הכוונה כפשוטו אלא שיש לפדו כל
 אחד מהן פירושים שאמרו הם לשי' הראשון הכי קאמר כל התלומות
 נרין הפותח לדעת עיניו הולכים וזהו נרין שקודם שיפתח שיאכל
 זה מהשולש ולמי תאבדו יפתח אבל במלס הוא אין נרין דבר אחר
 אלא שידע אם השולס תלמיד חכם או עם הארץ ובידיעה הזאת לכד
 יפתח לטוב או לרע וכן לשי' השני הכי קאמר כל התלומות יש להם
 הוראות ופתרוני רבים באופן שהגב' מהם הולך אחר מה שיפרסמוהו
 מהתכונס חזן מן היין שהוא אין לו אלא הוראה אחת והיא זאת שאם
 תלמיד חכם הוא וגומר ואם לשי' הג' ירצה כל התלומות נריבין אל
 פתרון הסכס הפותח הידע סכמת הפקדון כדי שהוא עם חכמתו
 והפערותו יבטח כל הדברים ומה שיפתח הוא יתקיים על כל פנים
 חזן מן היין שאין נרין סכמה והבטחה אלא זו שאם תלמיד חכם הוא
 וגומר וזהו כל אדם יכול לעשות ענינו פותח לחלוס הזה סוף דבר
 למדנו מדבריהם שכונת חז'ל כמה שאמרו כל התלומות הולכים אחר
 הפסד אינם שיהפכו הפותחים התלומות בפי רכונם אלא נרין שיפתח
 לו הפותח א' מההוראות האמתיות לא תהי' שזדמן לו וזה שאמרו
 במארא והוא דפתח ליה מעין חלמיה רובה לומר שרין שיהיה הפקדון
 מתקיים עם המלוס ויורה שרמו אלפי בעל הסלו' שאם פתח מה שזדמן
 לו שלא על דרך האמת אין ספק שלא יתקיים ולכן לא נתקיימו
 פתרוכות התלומות אל פדעת וכן כהנ' והסכים הרב' כג' ו'ל בסוף
 פדעת ויש ובראש פדעת ויהי מקץ בתועלת המשיגות אין כח ביד
 הפותח להטות המלוס לכל אשר ירצה וכן הסכים רא' בע"ל ולי' ש
 קהנן מדברי רז'ל כפשוטו פתח את' ע'ר'ל שם האה הם דברי יסיד

אמר איתת דין אינו הולך אחר הפקדון והדך אמרת תלמיד חכם שותהו
 וקוב לו עם הארץ שותהו ורע לו והרי זה פתרונו ואם תאמר דהרי
 קאמר דבבב התלומות יש כס ויכולת כסותם להועכו לכל אשר ירצה
 חזן מן היין שעל כל פנים זה פתרונו ולא יוכל להפכו יקשה מאד
 דמאי אמר יין מכל שאר התלומות ועוד דהרי כאלה הבית פתח הכותל
 גאמרו בו מלוקים כאלו כגון קתול באתרא דקרו ליה שורבא בעשה
 לו שורה כאלה ובאתרא דקרו ליה שורבא בעשה לו שני רע וכן
 ענבים לבבות בין בעתן בין שלא בעתן יפות שורות בעתן יפות שלא
 בעתן אינן יפות ובעתהוים אמרו בהם אם תלמיד חכם הוא ינפה
 להפסדו ואם עם הארץ הוא ינפה למצות ולא באמר מפני זה שאינן
 הולכים אחר הפקדון אהרי אמרו שם כל התלומות הולכים אחר הפסד
 אלא על כרחך יש לך לומר שאין הכוונה כפשוטו אלא שיש לפדו כל
 אחד מהן פירושים שאמרו הם לשי' הראשון הכי קאמר כל התלומות
 נרין הפותח לדעת עיניו הולכים וזהו נרין שקודם שיפתח שיאכל
 זה מהשולש ולמי תאבדו יפתח אבל במלס הוא אין נרין דבר אחר
 אלא שידע אם השולס תלמיד חכם או עם הארץ ובידיעה הזאת לכד
 יפתח לטוב או לרע וכן לשי' השני הכי קאמר כל התלומות יש להם
 הוראות ופתרוני רבים באופן שהגב' מהם הולך אחר מה שיפרסמוהו
 מהתכונס חזן מן היין שהוא אין לו אלא הוראה אחת והיא זאת שאם
 תלמיד חכם הוא וגומר ואם לשי' הג' ירצה כל התלומות נריבין אל
 פתרון הסכס הפותח הידע סכמת הפקדון כדי שהוא עם חכמתו
 והפערותו יבטח כל הדברים ומה שיפתח הוא יתקיים על כל פנים
 חזן מן היין שאין נרין סכמה והבטחה אלא זו שאם תלמיד חכם הוא
 וגומר וזהו כל אדם יכול לעשות ענינו פותח לחלוס הזה סוף דבר
 למדנו מדבריהם שכונת חז'ל כמה שאמרו כל התלומות הולכים אחר
 הפסד אינם שיהפכו הפותחים התלומות בפי רכונם אלא נרין שיפתח
 לו הפותח א' מההוראות האמתיות לא תהי' שזדמן לו וזה שאמרו
 במארא והוא דפתח ליה מעין חלמיה רובה לומר שרין שיהיה הפקדון
 מתקיים עם המלוס ויורה שרמו אלפי בעל הסלו' שאם פתח מה שזדמן
 לו שלא על דרך האמת אין ספק שלא יתקיים ולכן לא נתקיימו
 פתרוכות התלומות אל פדעת וכן כהנ' והסכים הרב' כג' ו'ל בסוף
 פדעת ויש ובראש פדעת ויהי מקץ בתועלת המשיגות אין כח ביד
 הפותח להטות המלוס לכל אשר ירצה וכן הסכים רא' בע"ל ולי' ש
 קהנן מדברי רז'ל כפשוטו פתח את' ע'ר'ל שם האה הם דברי יסיד

ואינם אחת אבל לדעת גס ד"ל מסכימים כן כמו שאמרתי וסרתי
 על שהם קובצים כן אחת בגמרא מי שראה חלום ובפשוט עגומה עליו
 ילך ויפתור בפני שלשה ופרכינן ויפתורנו ס"ד והא אומר רב הסדא
 כל חלום דלא מפשדא כ' אגרתא דלא מקריא אלא אימא ילך ויטיבט
 עד כאן ואם בראשית הפותר הוא לפתור החלום כדרכו ולכל אשר
 יספיק יטנו מה קושיא היא זאת דאמר רב הסדא כל חלום כו' על כל
 פנים יותר טוב להפכו מרעה לטובה בין ש' לאל ידו לעשות ואלא
 יפתורו כלל ולא יסיה לא טוב ולא רע יעוד מה תירץ אלא אימא
 ילך ויטיבט כי מה צריך הטובה שבו של פתור הכי הוא באלו לא
 היה ולא חלום כלל ואינו נחשב לכולם ואין צריך הטובה אלא האמת
 היא מה שאמרתי שהפותר אין צידו להפך בזכות החולם כיון שלא מצא
 לו זכות והחולם אף על פי שחזק יתקיים על כל פנים וזהו כיסא
 שהמקשה הקשה כיון שאין ציד הפותר להפך בזכות החולם ועל כל
 פנים הוראת החולם רע יתקיים מה יעיל הפתרון והלא יותר טוב
 דלשתוק לא יודעו לו באורות רעות ויהיו צידו שנים רעות הדאגה
 על העתיד לבא עליו וקיום החלום ואם ישתוק לא יהיו צידו אלא רע
 א' שהוא קיום החלום ולא הדאגה ויתירץ אלא אימא ילך ויטיבט פי'
 לבקש עליו רמזים ולהתפלל לה' בה' והוא יוכל להפכו לא ואלת ולכן
 תמצא פסוקים מורים זה כגון ויהפוך ה' אלהיך לך והשאר ועוד כדא'
 לי להביא ראיה מן המורה על מה שאמרתי ממה שהיה מספר יוסף
 חלומותיו הטובים לאחיו האנשים אוחיו והם פתרוהו לו לטובה שאם
 הוא במשמעות דברי חז"ל באמרם כל חלומות הולכים אחר הפה
 יחשב סכלות גדולה ליוסף לפשר חלומיו לאחיו בהיותו יודע שהיו
 אנשים אוחיו ולא יכלו לדבר לשלום ויכלו להפכו ברעה יעוד יחשב
 סכלות יותר גדולה לאחיו לפתורם לו לטובה והלא היה להם לפתור
 ברעה כיון שהיה לאל ידם והם אמרו לו המלך תהליך עלינו והרי זה
 פתורנו הטוב אבל בראה באמת כי הוראתו האמתית היא זאת ולא
 יכלו לסתרה ועדין פתרון חלומות המוכרים בגמרא ובספרים לפי זה
 הם כדמות כללים אעמם יבין הפותר כל חלום פשוט כל אחד
 מהוראותיו כדי שיתור כפי אומר דעתו וסברתו עם השערת כל
 הענינים שהפכו בשערים מלבד ענינים אחרים רבים שבעלם ממנו
 שהם חכל מסורסם להסולכל פותר אמיתי ועיניו אל בר הדיא עם
 אבי ורבה הוא כי לפי שהם בקי וחכם גדול בחכמת הפתרון שלכן
 הקדיש ב' הדיא מפשד חלומין הוא שבראה שחכמתו זאת היתה

אומנותו והיה מכיר כל ההוראות שיש על איזה חלום וכל פירטי עניני
 האנשים לכן כשהיה החולם נותן לו שפרו היה מכיר לו הטובות
 שבהוראות והאחרות היה מכיר ולא היה אומר אותן אף על פי שהיה
 גם איזה הוראה רעה ולמי שלא היה מעלה לו שבר היה עושה הפוך
 לפתור הרעה שבהוראות וספורות היה מכיר והיה זה תשובה מאתו
 להגדיל שברו שהנפתרים חושבים דבאגרא תליא מלתא מפורק לוי
 שהכיר מרבה דריע מליה וכי הוא נכון למועד רגל דהא איהו הוא
 דאמר בבי קיי ומחזי לאו בזכותא תליא מלתא אלא בחולא בראה
 שחוסם שהיה חלו רע אמר כן לכן פתר לו לפי ענינו שהרי אמר ליה
 וי' דפטר חמור גהיט בפתלך ועי' רבא ואשכח כי אין לומר שבעצת
 כן מפני פתרונו וגם לא היה יכול לפתור כן לאבי אס לא היה נותן
 לו שבר אמר שלא היה כן ואם תאמר אס כן שמוכרת היה בר הדיא
 בפתרונותיו למה כעס עליו רבא עד שקללו ועוד למה חשבה בר
 הדיא על עצמו לעון עד שהצריך להושי לקללתו דמשמע דכדינא קא
 ליט ליה יש לומר שרבא לא היה יודע בחכמת הפתרון כי לכן היה
 בא לו שיפתור חלומותיו ולכן לא היה יודע התשובה אלא היה מושב
 שאין צידו לפתור אלא ההוראה האמתית שהיא שהיה אומר שלא היה
 יודע המאמר של כל החלומות האלה ובשראהו הבין אותו כפשוטו
 ולזה כעס עליו ובר הדיא לא רבה לגלות לו פירושו ועוד כעס עליו
 לפי שכבר היה יכול לפתור לו באופן בלתי מבהיל ולרצו על הרעות
 העתידות לבא עליו על דרך שאמר דכילא מארי מלמא לשבאך ובמח
 ואמר העריך בדדקס פרוק אבל הוא לא עשה כן אלא הגיד לו הרעות
 כאויב ומתבקס מאיס דלא חוס יתיב מדי עד דנעצו בער גדול
 מדע שהרי הוא גס הוא אמר דאנא בערתי בראה שלא ברס לו
 אלא הנער לבד ועל זה חיס לעצמו גלות ועל דרך זה גס כן יתפרש
 מה שאמר בב"ר ובמדרשות על שהיה איתתא דאמת לגביה דרבי
 אליעזר אמרה ליה חוית בשלמי דשריתא דבייתא פקעה אמר ליה שהיה
 איתתא ילדה בר דבר אולת וכן הוה לה איתת זמן סבן אמרה ליה הכי
 ואיהו נמי אתיב לה הכי אולת זמן תלתא אשכחתי תלמידיו דיתבין
 בבית סקרא אמרין לה הדיא איתתא קברה בעלה איתא רביהון ואמרו
 ליה אמ' להו קטלתון גברא לא כן כתיב כאשר פתר לנו כן היה וזה כי
 שבידת קורת הבית ירסה על שברון הגוף האשה שנקרא בית ואם
 קטלום זה אשה קרה מורה כי בעת לדתה יתפכו צדיה עליה והמליץ
 ובר אמנם כשתפלוס זה מי שאינה קרה יורה על איהוזה צדיה

ומבליס על מות אשה ואם קרה לה שפעמים הראשונים באת אכל
פיתר אחר ובאמרונה אכל אחר ידמה ששני הפיתרים גורם ואינו כן
רק שהם לימודים ענין מעבין והתלמידים ודאי פתרו האמת כפי
הכחיה להם שיהיה מורס המלס ומה שאמר להם רבם קטלוקן גברא
הוא לומר שלא היה להם לבקר בע בזה האופן לפי שעה כשדע
האשה שבעל עקיד למות מחלין זה על כל פנים בודאי שלא נאס
כל כך השתדלות להכילו כמו אלו היתה קבולה אולי יתה וזה היתה
סבה שימות ואילו היתה משתדלת להכילו אולי לא היה מת ובבחינה
ואת כרי הוא באלו הם המיתוסים וגם כי הבעל עבמו כשדע כן ימות
לכו בקרבן והדמיון יתכן להמינו וזהו קטלוקן גברא והנכון להם
היה לומר וזה הוראת המלס אכל אחר שבו אל ה' והשתדלו להק
הרע הזה מוכס אכל באחרס להם קתס אולי שפסה שבער בכסם
ובתסם בעבעת המלך ה' ואין להשיב ולא נאס השתדלות כלל והם
לא דקדקו בכל זה אכל שפשו ששהודיעו להם שגוריה גורם מן השמי
הם מעבדים שינו השתדלות ויבקשו עליו רחמים ויבטלו לה'
שיבטל הגורם ומכאן כל זה אבי לומר שכשגבר אדם לשאל פסוקן
על חלומו ראוי לומר לו האמת מה שגברא לו ואם דע הוא יודיעו
אותו ששדל להרסיקו ויבקש עליו רחמים ואם טוב הוא ששדל
לקיימו * וזה הכלל העולה מסברתי זאת מסכמת עם האמת כמלתי
מה אחר ענין גדול עם הערת דברים אשר כשער ב"ט מספר עקיד'
יבסק לה' * ערומה ו"ל אלא שאמר כן ראיתי בספר הזהר דברים
אשר לא כן כדאס מהם אדרבא כדאס היתם בלתי מספיקים עם
הנאמר בה ואלו הן אמרו בערשת ויטב ויטבס יוסף מהבא לא בעי
ברכס למימר סלמא בר להווא ברכס דרסיס ליה ואי לא איהו גרים
ליה דאי הווא סלמא יתספך לגובא אסרס איהו גרים ליה לסלקא תא
סין דיוסף איהו אמר סלמיה לאסין * על דא גרמי ליה לסלמיה עבדים
ותרין שכן לאתעבבא כבי יסי אמר מנא לן דכתוב ויסיס עוד שגא
אותו דגרמי ליה קטגורין בליא מה כתיב ויאמר אליהם שמו כח וגו'
דבעי מניסו דישמעון ליה ואיהו אודע להו הווא סלמא דאלמלא
אינן איתעבבו ליה לגרמיה כגובא אסרס הכי איתקיים ואינן איתבו
ואמרו סלמאן עתלך וגו' מיד אמרו ליה שגברא דסלמא וגורו גורס
ובגין כן ויסיסו עוד שגא אותו * עוד שס"ה כתיב אותי הציב על
בני ואותי תלה מסאן דסלמא אצל סת פוגרס הציב על כני מאן
אלא דא יוסף ואותו תלה בהווא פוגרס דשגא ליה סתס בראס כתיב
מאלס

מאלס הדברים שאין לנו חסוס מלהסכים ולומר שיש כח ביד השוער
להפוך המלס מסתדון האמת ולפי רצונו יסתדון וכן מן הגמרא
והמדרשות אמרי' לעולם כדאי' מן הסתוב שאמר באשר פתר לנו כן
היה למשנע שאס היה פותר להפך היה מתקיים גס כן וכל זה הפך
כל מה שהראנו בעי' בזה * אכל בהשתכלות הטוב פנמיות דכריהס
סגס סס מאמתים כל מה שאמרנו וזה כדור אחר שדע תכלית המכא
ואת הודיעה שהיא במכאית בעבור שהשגחה והשפירה כמו שנתבאר
ואמר שדענו הוא מבורך שגברא יטלס המלס סלס אסר שרנו
להראות לי כו הסוב סכוכן לבא לו ויסק אכל אויבו שסתדנו לו ידע
שלו יסס לסתור לו לרעה ואף על פי שלא יסס אל לטובה הוא לא
יכנס לומר לו האמת אלא יסתדנו לו לרעה ועס זה כיון שלא ידע
הטוב סכוכן לבא עליו לא ישתל בסכוכס העוונות להביא מניאות
ולכן אסר שגבר הטוב הווא בענין רע ולא יגיע לו ואס יגיעו
לא יגיע ב אותו שפע שיהי מניע אס היה משתל בסכוכס העוונות לו
ולא עוד אלא שהסתדון הרע הסקרי אשר פתר עליו אויבו יתשכחו
לאמתו וישתדל להרסיקו ממנו וידע שיהי השתדלותו לכעלה וזו גס
כן רעה סולה אכל סדלך לאסכו סשיטא שיתור לו האמת הן לטוב
הן לרע כדי שישתדל לקרב את הטוב ולהרסיק את הרע ולזה אמרו
דלא לימא ברכס סלמיה אלא להווא דרסיס ליה שאס יאמר אותו
לאינן איהו גרים דיתספך לגובא אסרס לפי שסתדנו לו לרעה ולא
יכול להשתל ולקרב הטוב סרמו ואולי הטוב הווא הראוי לבא לו
יתספך לרע לו בהשתדלו למה שאין כדך כדי להגליס מה שסתדנו לו
כל שכן שאיננו הודיעים סתדנו הטוב ישדלו גס כן להרסיקו ממנו
וזסו שהביאו ראס על זה מיוסף דאסרס גרמי לסלקא סלמיה עבדים
ותרין שנים לאתעבב וזה שיוסף רנה לרעת סתדון המלס מאתו
בהיותו בגלו' עתס ובעא מניסו דישמעון ליה וסס סתדון סלמא
סמסורסס ומכאן שהו אכאסס אותו סס חרסס לסתור לרעה אס סיו
מכאסס טעס סמלס לסכלו ולזה תקנו סווסתס כיד האסרס להסכלו
ולומר שאינו מלסס כודק ויוסף סדדק כסוס לבכו ובכקין כסיו ססס
סלמיו סכאמכסס אמרו לו אמת בכל דעתס ולזה לא השתל בסכוכס
העוונות מניאות המעלה שהיא סמורס סמלס אדרבא אסיו סכוכאסס
אותו ויודעים אמתות סתדנו הטוב סקריסויו אל סכוכס ססתדנא
לבא עליו עוד שסתדקן וסתעבב מלהתקיים כ"ב שנים כי לולי כן לא
היה מתעבב כ"ב מלהתקיים ואס לא זה ספירס שאמרנו אין ללשון
ססס

זהו שום הכנה כי איך גרמו אסיו לעבד אותו כלום מלהתקיים כ"כ
אבל האמת הוא מה שאמרנו שמעני שלא היה כחלום ההוא הקשדלו
שהכרחי לכל כלום כעבד כ"כ שנים וכמעט אבד זכרו אם לא חקדו
ה' עליו שהשדל בעבורו וכבר מבאני להר' יוסף' נחמיה' ז"ל
שכתב בפירושו לתורה פרשת וישב בשם רבינו יעקב בן הראש ז"ל
ענין קרוב מאלד למה שאמרתי בזה וזה שהוא הקצה שבין שכל
הסלמות שולכים אחר הסה למה לא כתב כל כלום השמש והירח בגער'
אביו שאמר הבא נבא ותימן שכבר כתב כל מה שכתב שאלו לא
היה גוער בו היה מתקיים מהרה ועכשיו על ידי גערתו כתב כל
מה שכתב וכאלו באימור ועכשיו זה מסכים למה שפירשנו ועוד
אמרנו בלשון הזה שאלו אלו יוסף היו חכמים וערומים להרע לבין
ולמנו באותו כלום איזה פתרון רע ומר היה יותר טוב להם להשלים
כוונתם לפי שפירשנו מהשדל כמה שלא היה כרחי לו אולי היה כופל
מעצמו אל פת יקשים ככוכב ובשכיל שלא מנאו לאל ידם לעשות זה
שלא יהיה ברגשת אבאם לו הונדכו לבקש ככלים ועדממות ולגלות
שנאמרו אליו וזה שאמר ויסיפו עוד שאלו אותו ומה שאמר על אותו
הש"ב על כ"י על יוסף והביאו ראיה מוסי' כאלו פתח לבו הוא עצמו
מה שאמרנו שהודעת הפתרון הוא התפלת הקיום שבידיעתו מהשדל
הכלום להשלימו ואם כן הוה ליה באלו הוא קיומו

השער הח' לכאור הכרת ומן קיומן והוא ילקח לב' פרקים

הפרק דא' לכא' הטעם שהסלמות מהם מתקיימים מהרה

הפרק הב' לכאור האות והסימן אשר בו נבדל הכלום אם
יתמנה להתקיים או יתאמר

הפרק הג' לכאור אי אפשר בשום כלום שיתאמר ומן
קיומו יותר מכ"כ שנה

הפרק הא' הסם ידיעת העצם בזה תלוי בידיעת תכלית
המנא זאת ההודעה וכבר כתבנו וכאנחנו

הוא מבואר שלנדק מקדימין להודיע לו הדבר שחזים להודיעו כדי
שיהיה לו פנאי להשדל להגעת הפתרון ואם כן סלמותין מתאחרים
מלהתקיים אבל לרשע אינו כדאי להקדים ולהודיע לו זה לא כשהדב'
הוא קרוב אל יתה לו פנאי כל כך להשדל ואם כן סלמותין
מתאחרים להתקיים וכן לפי הערך איש איש כפי מעלתו ומדרגתו וכן

במדבר

במדבר הזהר אמרו אי זכאה אינו ברנש בשמותיה מלקח לעלם
ומת מה דמית ואי לא איתאקדית בההוא סטרא ואו מודיעים לה
חילין כדיבן או חילין דומיבין למית בומן קריב' וכבר יספיע הענין
זה עוד מן הסלמות הנמנחים בכתובים שבכלם ראינו זה דרכה
הסלמות הרשעים כלם מתקיימו מהרה וסלמות הגדלים כתאסרו
זהר' אותו האיש הרשע שהיה מקטר לרעהו כלום והנה כליל לפס
שעורים מתהפך במהרה מדין וגומר בתקיים בו ביום מה שפירשנו עליו
אין זאת בלתי אם סרב גדעון וגומר שאמר ויבא גדעון ראש
האמורית התכונה וגומר וכן כלום שר המאקים והאופים בתקיימו
לב' ימים וסלום פרעה לא הגיע עשיו לו' חדשים וסלום כוכבדבכר
למה אמת שבאמר לקחת ירדן תרי עשר וסלום יעקב שהיה נבואי' לא
מתקיים כלו עדין לסי שבו מרמז כל מה שהיה עתיד לבא על כיו כמו
שמבואר למבין וכן כלום יוסף לא מתקיים עד כ"ב שנה ככוכב לעיל
וטעם ההודעה בעצמה מאמת זה הכלל גם כן וזה שיתר ענין גדול
הוא לדעת מה שיקרה אחר מזה שנה מלדעת מה שיקרה אחר שבע
שנים אם כן ראוי שלאלס יודיעו לו ההודעה היותר שלמה ולתקטר
ההודעה שאינם כל כך שלמה וכבר כתב הר"ב בג' בסיומן מ"י ענין
מסכים לזה וזה שהוא הוכיח שההודעה בדברים המופלים פסח היא
חסרה מההודעה כמה שלא יפול תכף וזה שההודעה השלמה היא
כמה שיפול תכף וכמה שלא יפול תכף ואם כן תהיה ההודעה כמה
שיפול תכף לכד ידיעת חסרה תכף אלו יודע מה שלא יפול תכף
ידוע שהגיע לו ידיעה כמה שלא יפול תכף יגיע לו גם כן כמה
שיפול תכף כענין בסלמות הנמנחים בהיין' אינו מניע כמה שלא
יפול תכף ועוד שההודעה כמה שיפול תכף מגעת בקלות יותר כמו
שנראה אצלם רבים יגיע להם פחד חזק בהיותם קרוב לרע הוכחו
לכא' להם כאלו הייתה להם ידיעה מה במקרה שהוא אצל יגיע להם
ממנו פחד לכד כמו שקרה במלוא' תראות שלא יראו להבט הנכר אבל
יראו אורח

הפרק הב' לכאור האות והסימן אשר בו נבדל הכלום אם

יתקיים מהרה או לא' ובאמר בזה שהיה
ראיתי כתוב בשם חכם אחד כי הענינים הנראים יום א' או ב' או ג'
או ד' יקרו מהרה או בלתי יום או עוד שלשה ימים ואם ביום ה' או
ו' לא יהיו כ"כ מהר וכאשר י' יבואו בלחור ומן האחרים אומרים כי
ראוי להבין טעם המל ופירושם הלכנה מהרה במהלכה והיא במל'

מתחנני יורה כי באותו יום עמנו יתקיים ואם היא מאוחרת במהלכה
 ובחול קיים ובפרט גדלי יעבור זמן רב מחסרה המעלות אשר תעבור
 הלכה לתשלוס אותו מול או כחסרה המעלות אשר הלך הלכה במול
 פתן ימים או חדשים או שנים וכו' תמצא התיחסות נפלא בענינים
 הנפשים בזה העולם עם התנועות השמימיות כי ברוב תמצא בעניני
 הגדולים והחזקים שהלכה או במעלות קיימים ומאוחרת ובענינים
 הקלים במהרה מהרה ובמחלות מתהפכים ובענינים אמרנו במחלות
 בענין ב' בופות עד כאן אבל לפי שמעשים הם המכונים בשמות
 מהלכי הכוכבים וגם שלא בזה בלב ראוי להביט לכן ראוי לתת כדמו'
 אחרות והם ד' האחת כי כאשר ראה המולס את הלוח ברורה
 באלו היא בהקדן עד שפאשר יקד הוא וזכר כל מה שראה ולא נפל
 מכל דבריו כלל אלא כלו זכר הנה או נדע כי אותו המולס יתקיים
 מהרה ואם יראה המולס בראיה בלתי ברורה עד שפאשר יעיר משנתו
 לא יזכר לו מאומה מכל מה שראה והוא אכלו כלל היה או אותו
 המולס לא יתקיים כל כך מהרה אבל יתקיים באורך הזמן ואם היה
 בראיה באופן אמרנו עד שקצתו יזכר וקצתו ישכח או יתקיי' המולס
 לא מהרה ולא באחרונה וכן לפי הערך אם מעט ואם הרבה והשכל
 אומר להיות כך כי הדבר שאף רחוק מן האדם לא יראה מראשו
 בכבוד כמו שיראה הדבר הקרוב אליו וגם כדמות ראה לזה המולס
 כבוכדנצר כי לפי שלא ראה המולס בראיה גמורה עד שפאשר יתחנן
 ולא ידע מהו לכן לא יתקיים עד שפאשר ידע כל כך מהלכים ומולס הב'
 ומולס פרעה שהיה בראיה ברורה עד שפאשר יזכרו לפותרים לכן יתקיימו
 מהרה שפאשר כבוכדנצר לקצת ירחין תרי עשר ה' שני השבע
 ה' חלו מיד אחר מנו יוסף וכן בשאר המעשים והאופנים ובהיכה הב'
 כי כשימולס המולס הוא ב' או ג' פעמים או נדע שיתקיים מהרה
 וכפאשר ימולס המולס אלא פעם אחת או לא יתקיים כל כך מהרה עד
 כאן. גם לזה כדמות ראה אחר יוסף לפרעה ועל השכות המולס
 פעמים כי גבן הדבר מאת האלהים וממהר האלהים לעשותו ולמולסו
 יוסף וכבוכדנצר לפי שלא ראו אותם אלא פעם אחת לא יתקיימו עד
 אחר זמן רב והחכם אמרנו דוג' אחר בסינה שלשית והיא שיש להביט
 לשעה כמה שעות קודם היום הוא שכל עור שיתקרב א' הדבר יתקרב
 זמן קיומו עד שיתן לכל שעה חדש כי אם ימולס שלשה שעות קודם
 שיום יתקיים תוך שלשה חדשים וכן כפי רב ומעט ומפאשר לו שיתן
 בב' אחר דבי יומן כל המולס שהוא סמוך לבקר מיד הוא בא ולכן

כאן שהיה סמוך לבקר בתקיים מיד ולהלן שהיה מבוער בתאריך ע"כ
 ונרץ עיון מכין להם שפלוס פרעה היה סמוך לבקר ואל נבוכדנצר
 בתחלת הלילה ובראה שיכל להם לומר כן מראש בפרעה אחר החלו'
 הראשון וזמן ימולס שנית ובתנ"י היה בפקד ונבוכדנצר לא כתיב כן
 אלא אדרבה אחר ותתפעם רוחו ושפחו נהיתה עליו בראה שיש כל
 הלילה בדרם ומשכב עליו ובמולס יוסף לא כתיב כן אם כן בראה
 שהיה בתחלת הלילה ולכן בתאריך ועוד בסינה ה' והוא העקרית אשר
 ראוי להשיג לעולם איכות הענין הנראה וימנו אל המולס אם אפשר
 להתקיים מהרה אם לאו והנחמה הזאת לקושה תכס השערת הפותר
 שפאשרנו בשער שפאשר וזה פירשנו שפאשרנו הכיר יוסף שיתקיימו
 חלומות עד המעשים והאופנים תוך שלשה ימים לפי שידע שפאשר ליום
 ה' בראה שלשה ימים וכן בתחומות יוסף ראוי היה לפותר להבין מטבע
 ענינם שלא יוכלו להתקיים בזמן קצר עד שיוכחו
 הענינים והאכזרים לקיומו:

הפרק הג'

לכאשר שאי אפשר באים חלום שיתאריך קיומו יותר
 מכ"ב שנה גרסינן בפרק הראיה אחר דבי לוי
 לעולם יצפה אדם לחלום טוב עד כ"ב שנה מכאן מוסף דכתיב
 אלה עולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגומר ובתנ"י ויוסף בן
 שלשים שנה כעמדו לפני פרעה מן שפאשר עד תלתין כמה היו תלת
 סרי ושבע לשפאשר ויתר דכפאשר הוין עשרין ותרתין עד כאן הנה
 כוונת המאמר הזה היא ברורה שפאשר להודיענו שני הקדמות אמיתיות
 בפתרון החלומות הראשון מה שכתב הר"ב בספר מ" שהחלומות
 לא יסיו כי אם מהדברים אשר יקדו תכף לא מאשר יתן לעתים
 רסוקים ולזמן רחוק והחוש מסכים לזה ברוב הפעמים יאריך לאדם
 מעין מה שחלם סמן לחלומות ביום המולס או ביום הבא אחריו כי אין
 אנו בראי להקדים לנו הודיעה יותר מזה והקדמה הב' שאף על פי
 שפעמים יתאריך אזה קלום מלהתקיים לא יעבור מלהתקיים יותר
 מכ"ב שנה ויש לשאול על זה כי מכין להם שלא יהיה קלום שלא יתאריך
 מלהתקיים יותר מזה שאף על פי שפאשר שפלוס יוסף לא בתאריך יותר
 מכ"ב שנה מ' יאמר שלא ימנא קלום בעולם שלא יתאריך יותר כי אולי
 חלום יוסף היה מן המתקיימים מהרה או לפחות היה אמרנו וזכר
 ימנא קלום שיתאריך יותר ועוד שהי מכינו בפ' חלומות רבים שלא
 יתקיימו עד שנים רבות כחלום שר המעשים לפי השתדלות שפאשר
 ז"ל ומולס נבוכדנצר שגדלן לא יתקיים כלו ונרץ עיון ועוד יס

לכאורה כזה מה שאמרו מלומות טוב אם כקט דוקא טוב אבל מלומות רע
אפשר שיתאריך יותר או באמר דלאו דוקא נקט ואם באמר דדוקא
הקט טוב ואינו כן ברע שהיא אפשר שיתאריך יותר מכל לומר שהטעם
בזה שבמלומות רע שב"ה מ"ה"ך אפי' אולי יחזור בהשגחה ויטעל גורמו
אבל במלומות טוב שב"ה יחזיק לקיימו כי גדולה מדה טובה ממדת
טובותיו ולא יטעל המושב כי אפילו על תבא אינו חוזר כל שכן שלא
על תבא: כאלה זה השער עם שאר שפרי השלש הזה ת"ל:

החלק ה' בראיתם מה מורה כל אחד מהם כי אכתוב כל

פתרונות המלומות הבמבאים בספרים וכד' שאומ'
כל דבר בשם אומרו אודיעך השדות אשר בהם אלקטה והם ראשונה
דברי ד"ר מה שהזכירו בפרק הראשון שכת' דברי רבינו האי"ן גאון ז"ל
שחבר שבעים בפירוש המלומות שלי שית פתרון מלומות שמבאית
מיוספים לרש"י ז"ל רביעית ליוסף הנדיק' מ"ה שית פתרונות מיוספים
לרביאל אי"ה תמוזות ואמרו שחברם בבבל בימי כבוד דכבר לפי שהיו
מתקנים לו הגם להודיעם והוא מלא משאלות לבם ויעוד מבאית
פתרונות כעסקות מספרי אומות ועוד מבאית פתרונות רבים לא
ידעו מי כתבם ונראה לי שאלם ואלם דברי חכמים הם אלא שיסמו
אותן לאנשים ראומים ומפורסמים בשמות הפתרון איך שיהיה דברי
כלם אכתוב ואכתוב כאן ואודיע בכל אחד שם הכותב בסוף כדי
להזכיר דבר בשם אמרו לבד הפתרון שלא נזכר שם פועלו שאכסמו
מכ"ה הזכרת שם אומרו ולכן עליך לדעת שכתבתם בסוף הפתרון
י"ה יוסף הנדיק' ד' לביאל ר"ה רבינו האי"ן ט"ה ספרי האומות ועוד
אתן פתרון לקצת פתרונות להודיע התיקנות הפתרון עם המלומות
ואכתוב אותן אחד הפתרון בדרך ובפרט בפירוש הנראה הפכו ה
האמנם ראוי להודיעך מה שחלה על דעתי בעיני הים והוא שכתבתי
לי שכל אלו הפתרונות הם תלויין וכוונין על עקר גדול מהמדות ו
יהקפידות על דרך הקבלה וסבמי החלמוד היו חכמים גדולים
ומקפידים וכן רבינו האי"ן ז"ל היה מקובל גדול מאד ועל פי סבמי
בקבלה

בקבלה כתב אלו הפתרונות וכן אחר החכמים וגב'אים כלם היו מ
מקובלים ועל פי סבמי הקבלה סב'יו אלו הפתרונות וכבר מבאית
אין לי בעיני הים במדרש הזה שפירשו קצת פתרונות מאן שהזכירו
באמרו על דרך ו' אמרתי אמרו בפירוש תרומה ענין מאן דאמא
ענבים במלומות אי שורן ענין אוממי בזמן ענין דלא בזמן נריכים
חכמים מה שאל סוברים ומה שאל אוממי מה שאל בזמן ומה שאל
בזמן ומה ענין אכלן לאינון אוממי מובטח לו שהוא בן העולם הבא
אלא ענין איכא דאמא ביה אדם קדמא ענבים הוא דכתי' ענבים
ענבי ראש ואלין אינון ענבים אוממי וענבים סוברים ענין דהא מ
מטעמא דפי' אינון אכל ענבים אוממי נריכים חכמים דהא מקטלא
דמותא אינון בזמן ענין בגין דאמא דאורי' שלטון כלל אתבטח
דאם בההוא זמנא כלל אכסלין לתקובא וכלל אינו שפיר וכלל פ
תקובא קדא אוממי ומורא וכוונת דאורי' לא שלטון ואוממי איתחזק
ליכדע דהא בל"ה דמותא קלין ואכסלין חכמי דהא איכא דקטא
ביה אדם קדמא וגרים מותא ליה ולכולי עלמא עד כאן וכן רבים
באלה בספר הזה ואם כן נראה שכל פי הסכמה ההיא הוב'יו אלו
הפתרונות ומעתה אכל אל עקרון ותהלה אודיע סדר שערין ומקצו
ואומר שהנה בכל הספרים שבמבאיו אלו הפתרונות לא באו מסודרים
כלל אלא אחת הנה ואחת הנה סוף מרבינו האי"ן שכתב על דרך שערין
וגם הוא לא דקדק לכתוב בסבליית הסדור ועל כן אמרתי אכ' לכתו'
בסבליית הסדור כדי שהקורא ימא' תכף כל מה שירצה בזה ועל זה
אומר שהנה השלש הזה בשלש תהלה לשתי פרטים הא' לזכור הדברים
הפרטים מה מורה כל אחד מהם ה' לזכור קצת מלומות שבמלומות
לאנשים ונתקיימו ועל הא' אומר שהנה הדבר ידוע שכל הדברים
הנמבאים במביאות הם מ' מדרגות על
כן הסבמתי לשלש הפרטים הא'
הזהלה שערין:

השער הראשון

1072

הפרק הא' הא

הפרק הא' ב'סוד העשר ונסלול בו הארצות והבבלים
והמדינות והמקומות העומד על ההר וההר
עצמו עולה להר יעלה לגדולה ואם ירד ממנו רע לו
הרואה זההר מורעו רעה תבא לו בלוחו כזה ובעמלא הרואה הר יאשים ויאמר
מה באו על ההרים וגומר קודם שיקדמו פסוק אשר על ההר יאשא
כבי ובה הרואה עצמו במקום גבוה אהבת אדם יגיד הרואה עצמו
גולה למעלה טוב לו ולבכיו הרואה עצמו עולה בבבל טוב לו וד"א
הרואה שהוא משקיף ומביט ממקום גבוה היום ארזים יגיד ובעמלא
העולה לגב עולה לגדולה ירד מגדולתו אבי ורבי דאמרי ת
הרואה כיון שעלה עלה השופר בארץ לא ירא ואם הוא חולה רע לו
י"ה פי' שלכאורה השופר בארץ נראה אמרם שחין קבורה לו ולכן
אם הוא חולה רע לו אבל אם אינו חולה לא ירא הרואה שפוא עמר
רע יגיד פי' שהוא רחוק לקבורה הרואה עצמו בביתו או במדינתו מבר
יבבל הנתפס לסרדיוט אמרה נעשת לו נתיבות בקולר האסיעו לו
שמירה על שמירתו והבי מלי בקולר אבל חבלא בעלמא לא פי' הנמקד
לסרדיוט אמירה הוא אלא יברם וכברואה כן בשלום סימן שאמרים
אותו מדי חוק הרואה שצמוד במקום בר פתאום רויס וטוב לו ולא
ידעתי למה אדברה אבי שמעתי דבר רבים וגם אבי בסיתי כי המולם
שרואה עצמו סגור במקום א' ואינו יכול לברא או שהוא עבא מפורי
ברך עליונים או תחתונים יורה בער ברם ונזקה על המולם הרואה
עצמו בבית חרוקס ומכוייר שמה והאקצ יגיד המעמיד דלת על
פתח ביתו ישא אשה במהרה הרואה עצים הסובלים את הבית באבני
סימן רע לו הרואה שמשקוף ביעו שבור או בכיו או אשעו ימותו הרוא
שמתים בית יאן טוב לו ואם חדר רע לו ד"ל שהבית יאן הוא סימן
רע בשלום וכשראה שמתים טוב לו לפי שהרע הלק לו והבית חדר הוא
סימן טוב ולכן כשראה שמתים אותו הטוב הלק לו ולכן רע לו הרואה

ביתו ביתו שמואל מות וזרה בקרוב יהיה ר"ל שערך ישיבת האדם
הוא בבית וכשהכותל כופל הוא סימן שיחרב הבית מאן יושב לפי ש
שימותו האנשים אשר בו יבדלו ממנו לרוב גרה הרואה קורות ביתו
שנפלו בן ימות לו כפלה התקרה אשתו תמות * כתב ר"ה הרואה עממו
יחברב ילך לארץ רחוקה וישב ואם בארץ מזרח הבאה תהיה לו
הרואה עממו בארץ מזרחים ירבה טובתו פירושו בישראל הרואה עממו
בארץ ישראל או בירושלם הק"ה עליהם על מדינה ואם ראה עממו
בארץ ירדן חלקו עם הכד"קים * הרואה עממו בדמשק ובכרתיה
חכ"ה מקדש שייתו ראה עממו בארץ ארם על מנה עבר ואם ראה
עממו בארץ שער סלעים יבאו לו ואם בארץ אדום גרה יעבור עליו
ואם בארץ פלשתיים מעשה יעשה שיקרבהו הק"ה פירש כמו שהקריב
אבימלך מלך פלשתיים לאברהם וכרתו שניהם ברית * הרואה עממו
בארץ אשכנז אכל יסיה לו ובארץ חם גרה תעבור עליו ויכבד ממנה
הרואה עממו בארץ כוש בגרה גדולה יהיה הרואה עממו בארץ מכש
מעשה עשה שיסדרהו הקב"ה בכל כפיץ או"ל הנכבד לכרך בשלום
קפניו בעמים לו שבאמר ויחם אל מסו חפצם * הרואה עממו בעיר
בבל שומה גרה תעבור עליו ואם ראה שיעתיק עממו ממדינה למדינ'
ירבה הלוכו ממקום למקום ואם ישוב למדינה תרבה טובתו עד כאן
דברי ר"ה וכתב עוד דרך כלל הרואה עממו במדינה שמילתה אלה
בגון ארם טוב לו בית בית יב"ג ימל הכ"ה יבטל סן וססד עליו דלת
דגל של מסד על ראשו הא הכין לו הב"ה או לו זין זמן הב"ה טובה
ועושר בית חולאים יבואו לו בית טוב לו שילך למדינה אחרת ויעשיר
עד יסתירו הב"ה בסתר בכפיץ כף הכין לו למעלה מס מזכותו מ
מוכבים ושובאץ יפלו לפניו כון כויהו יהיה משולם במול טוב וריוח
סמך סמן אותו הב"ה כי אהב אותנו עין עיני הב"ה עליו לטובה
פחות כל ימיו פא יפדהו הקב"ה מכל גרה וכוף בדיק אותו האיש
בדיק וישר קוף קרוב הב"ה אליו כי לטובה העמידו * ריש יראה אותו
האיש כל מה גלבו חפץ שין ישמע הב"ה תפלתו

קטן קטן ויטל האל :

הפרק הב'

הפרק ה'י
 ב'סוד המים הרואה בהר הולך כנחת שלום
 יהיה לו ואם כהיל ירא משוכאיו וישתמר
 מהם ובגמרא הרואה בהר ראה שלום שכאמר הכני כוסה אליה כנסה
 שלום וישיבים ויאמר הכני כוסה וגומר קודם שיקדמנו כסוק אחד כי
 יבא כנסה גר הרואה באר רבי תביא ארר ראה שלום שכאמר וימכרו

עבדי יצחק וגומר רבי נתן אמר מבא תורה שכלומר וימצאו שם באר
מים חיים ובתיב כי מוכח מבא חיים רבא אמר חיים ממש והרואה
באר ישכיס ויאמר ויחפרו עבדי יצחק קודם שיקדמו פסוק אמר
בהקיר בית מימים ע"ב הרואה גשמים ריוח גיד ואמר אומר קטטה
גיד ורש"י כתב הרואה מטר יחד בזעף בלא עתו גורה תבא על
אותה מדינה ואם בעתו גדולה יתבאר על אותה מדינה העומתת
המטר טובה יהיה לו הרואה שירון הים להטביעו יכול גיד אויביו ו
ירצו לו הרואה שחמר הים שר אותה מדינה ימות ע"כ הרואה שהלך
ביום כרגליו לא ילך כרגליו למקום אחר ביום ההוא י"ה ובגמרא ה
הכנסת לאגס בהלום נעשה ראש ישיבה ליער נעשה ראש לבני כלה
רב פפא ורב הובא בריה דרב יהושע סו מלמא רב פפ' דעיל לאגמא
נעשה ראש ישיבה רב הובא דעיל ליער נעשה ראש לבני כלה איבא
דאמר תרויהו לאגמא עילי אלא רב פפא דתלי טבלא נעשה ראש
ישיבה רב הובא דגא תלי טבלא נעשה ראש לבני כלה אמר רב אשי
אבא עילי לאגמא ובבתי דה בבתי פי' קשקשתי בקול ע"כ ופי' כל זה
הוא שאגס יש בו קנים סמוכים זה לזה והוא סימן לראש ישיבה ש
שהתלמידים מתקבצים יחד ובאים לשמוע דרשה מפיו והיער יש בו
אילנות גדולים סמוכים זה לזה והוא סימן לראש תלמיד הרב שחמד
לתלמידים ההלכה אחר שעמד הרב והם מוזרים על שמועצת וזה
מבינה להם מה שלא הבינו מהרב ולא ד' ששניהם נכנסו לאגס היה
ההבדל ביניהם שרב פפא היה זוג ועגבל תלמי בבאורו והוא סימן ל
לראש ישיבה שחמד קול ורב הובא לא היה כן אלא שנכנס לאגס
ולכן נעשה ראש לבני כלה וה"ל דתלי בטבלא פי' אגס של קנים
הסמוכים זה לזה האותה מי מער שמע גיד הרואה שעתה מים ממים
טוב לו ואם קרים כך יהיה לו וא"ל מים קרים ירבה ממונו האותה
לענה מריבה גיד הרואה מרחן יכנל מכה וא"ל טוב לו הרואה
שירחן במים מים ברה תעבור עליו וד"ל ואם בפועלים שמע גיד
וא"ל הרואה בכהר רע לו ואם במעין טוב לו הטובל בים השקט כופל
בכהר ריוח הרואה במים קרים נתמעטה ברתו ובאורות טובות יבאו
לו הנכנס למרחן יכנל מאגשים רעים הרואה שהוא בעל מרחן וספר
יהיה בגדול שכי אדם יפלאו ממנו הרואה שרחן במרחן ברה תעבור
עליו ב"ה הרואה שפא מן המרחן יכנל מכה הרואה שירחן בים
השקט גיד ואם המים כואים יריב עם אדוכי הרואה ששט בים או
בברכה או בכהר או תוך מקוה יתבאר עם אגסים עובים ורש"י כתב
הרואה

הרואה שהוא שט בכהר או בים אם הים גדול שהוא מרומם גליו אותו
האיש יכה ממך טוב וא"ל הרואה ששט בים הגדול אותו האיש יכה
ממך גדול ורב הרואה ששט במעין יתבאר עם אים בדיק ואם ששט
מהם הבאה טובה למאל יבא לו והרואה ששט בטיט ורפס ובטבע ברה
תעבור עליו ויכנל ממנה וד"ל הרואה עבמו שט יכנל מכל ברה והרואה
שעבר על טיט ורפס מריבה גיד הרואה שנטבע בים או ברפס ברפס
או בטיט חולי או אבדת מנוח גיד וא"ל ברה תעבור עליו ויכנל ממך
ואם כפל בהם חולי יבא לו ויתרפא ואמר הרואה שנטפל בים או
בכל מקום מים או טיט חולי יבא לו ואם טבע יבקש רחמים כי חולי
ימות וא"ל הרואה שנטפל בים או בנהרות ולא יוכל לקום אכל גיד
הרואה עבמו שנטפל בורפסו יתבאר לכל יעשה רע קן ילכד ברשת ה
הומן ורש"י כתב הרואה שירחן בים ובטבע עתיד ליפול ביד מלך רע
ורע לו הרואה שחמר הים ויבא מלך של אותה מלכות יסד

הפרק הג'

הפרק הד'

במחכות הרואה מטבע שלם עומר יהיה לו
הרואה בדולח כק' הב"ה יאהבהו הרואה
מרגליות כבוד ושלמות יהיה לו וא"ל דמע ידמע הרואה קותם או
עבצת בלא מרגליות מעשה יעשה שיתקד בו הרואה טבעת כחותם
של כסף יעלה לגדולה עד שיקבלוהו זרים הרואה טבעת באבבעותיו
סוף מן הקטן יפאדו אותו הרואה שכתבו לו טבעת במתכה טוב לו עד
כאן מק"ס ומדברי דכאל הרואה טבעות מבסוף או מבדיל טוב לו
ואם של כדור יתקד טוב שפתאום יריוח ריוח גדול הרואה כתר של
כסף או של זהב אם הוא אומן טוב לו ואם לאו רע לו ע"כ ויה"ל כל
מיני כסף טוב לו וכל זהב רע לו ועתיד ליכנס ברעה עם בני אדם
ואמר או המ"ס טבעת באבבעות ימאול בממשלה הרואה שעובד
לכלם של כסף או זהב יבא לדבר שיפלאו אותו ואם של נחשת או של
כדור רעה יבקש מאותו האיש ואם של עץ יעני ע"כ הרואה זהובים
הרבה רע גיד וד"ל הרואה כספים וזהובים רשע גיד ומק"ס הרואה
שמנא דיכרין של מטמון הבאה גדולה ימנא ואם אכל אומן או שמנא
שבוים ברה תעבור עליו הרואה שמוכ' כל כסף וזהב כבוד יהיה לו
הרואה שמנא נחשת או מטבע נחשת מחלוקת יהיה לו הרואה שמנא
זהב או מרגליות יעלה לגדולה עם המלך המוכא כסף או כל כסף
טוב לו ואם פרוטה של נחשת מחלוקת יהיה לו וי"ה אומר דרך כלל

המונח מביאה את הוא עשיר עני ואם הוא עני עשיר הרוא' שפעל
לפניו כלי כסף או זהב נטלו ממנו כל דברים רעים שאמרו עליו וכל
שחשבו שובליו עליו וכן אגוים וקסואים וכלי זכויות הנשברים וא"ל
כל מיני מתכות ימים למלח' כל מיני ברזל טוב מן מהמגדל וזלזל
ואחר הוסיף תפארות ומתאמת הרואה שמה' כלי ברזל כגון מסמרו'
ושפודים מריכה מהיה לו עם משמחה גדולה ובגמרא כל מיני מתכות
ימים למלח' מן מן ממרא וסכל וקדרוס והני מילי דמא בקתיהו ר"ל
שראין למלאכתם להשחית ולחבל

הפרק הו'

ביסוד האש הבגלי מתוקן לשירות קק הוא
מוכן לחבל ולשדוף יורה על דע הנשחית מד"י
לעס או למשל אבל אם האש מוכס על הקדר כמו כזר וכיוצא יורה
ענינים רבים כפי הענין ר"ה' הרואה עשית דולקת בשדרו אשה
סדשה יקס סי' לפי שהאשה אור הבית והרואה עשית כזר מין
הרואה שפעל אש דבר יהיה בארצו סי' כמו שהאשה שורפת כך הדבר
ממית והבוסל באור יעוזב רבון הבור סי' שהוא מזמן לאור של גהינם
הרואה ביעו שגדף מקלוקת יהיה לו הסולך על גמלים לנשאות יצמר
גופו הרואה גמלים עוממות מריכת שוכאים

השער ה' בצמחים

הפרק הו'

בזרעים' הרואה עצמו בשדה נטוע זמן טוב
יגיד סי' לפי שעוקבים הנוגעים בהם הרואה
עשב שמוציא מזונות טוב לו הרואה גבות ואוכל מהם ירקות שם דע
יבא עליו ו"ל אשתו מוכה תחתו דביאל הרואה חטים ריח וקסוף וזה
יגיד סי' דכתיב סלכ חטים ישיעך ובגמרא אמר רבה בר בר חנא
אמר רבי יוחנן הרואה חטים במלח' ראה שלום שנאמר השם גבולך
שלום סלכ חטים ישיעך והרואה שעורים סרו עופותיו שנאמר וסר
עונך ומטאתך תכופר אמר רבי יצחק אבא לא סלקית לארץ ישראל עד
דסווי שער ומרבינו האי הרואה בידו זמח חטים ירוק ריח יהיה לו
הרואה כרוב ושאר מיני תבשיל טוב ועושר יבא לו הרואה שמוכר
ירקות יתמנע משאו ומתנו ע"כ האוכל פת מולת הוא בקום שנאמר
תפליטו ויסקף הדדיק אומר האוכל סלת לחם נקי מוצקס לו שהוא בן
העולם הבא ואמר אומר האוכל לחם עם ירקות שם דע יבא עליו
ובגמרא תבא אין מראין דלועים אלא למי שהוא ירא שמים פירש לפי
שדלעת לשון דלו עיני לחמוס ומדברי דביאל הרואה סתופס בידו
קמח ריח יגיד ומר"ה הרואה שאוכל כבון או חזית או שאר ירקות
הכאבלים

הנאכלים בשולחן ריח טוב וחיים טובים יהיו לו הרואה שאוכל בכלים
וברגלים חיים ומבוסלים כאב יהיה לו פירוש מפני שהם קשים לגוף
הרואה שאוכל כרוב או שאר ירקות אל תבשיל טובה יהיה לו האוכל
איש"ס יקס טובה ועושר ובבבול יהיה לו תאלוסיו ומ"סא הרואה מרוב
דע לו כל מיני ירקות ימים בד מראשי לפקות בכלים ושומים יקובר
שיבולים ריח יגיד ובס"ל הרואה שאוכל ירקות בחומך דע לו האוכל
אבטיקים וקסואים מולאים יצאו לו ובגמרא דרך כלל כל מיני ירקות
ימים למלח' מן מראשי לעשות והאמר רב אשי אבא מואי לפתא
ואעתרי סתם דמא בקתיהו סי' במחוב' ורב אשי בקתיהו מוא
ע"כ האוכל אבטיקים ריח יגיד

הפרק זב'

באילנות הרואה שנטע אילנות מעשה טוב
עשה וא"ל הרואה עצמו נטוע כרם או
הרואה אילנות כנבים טוב יגיד ובגמרא הרו' תאנה תודתו משתמרת
בקרב שאלמר כונר תאנה וגומר הרואה הדם נכסיו מכליטין פירוש
בהדס או שעליו מקלעין ואם אין לו נפסים ירואה נופלת לו ממקום
אמר אמר עולא ואי תימא ריב"ל והוא דמא להו בקתיהו סי' במקומו
במחבר הרואה נטע עושה פרי טוב לו ולאשתו הרואה לולב אין לו
אלא לב אחד לאביו שבשמים הרואה גפן עושה אין אשתו מפתת
נפלים שנאמר אשתך כגפן עוריה שורקה ינפה למשים שנאמר גפן
ומגרים תסיע וכתיב אונסדי לגפן ע"כ ובס"ה הגפן והתמר יורו
נאים כי הם פרים מאוד ורבים עם זריות תקוכם אבל התמר יורה
אשה נכבדת ע"כ הרואה קנה ינפה לחכמה שנאמר קנה חכמה קנים
ינפה לבינה שנאמר ובכל קנין קנה בינה והרואה קנה יאמר
קנה רבון לא ישכר קודם שיקדמו כסוף אחר הכה בטחת על קנה
רמז ואמר רבי יצחק קורא קורא קניא בלהו מעלו למלמא סי'
קרא דלעת וקורא כך הגדל בדקל ולשכה שביה הוא מתקשה ונעשה
ען קירא שעה קניא קנים הרואה כרם כלל ענבים ומהלך בתוכו
אבלות יגיד הרואה אילן מלא פירות ריח יגיד הרואה פירות באילן
ישמך לאדם גדול ויהנה ממנו אילן הספוס אשר לו תפוחים מתוקים
יורה על אדם טוב ועשיר ואם ממונים יורה על איש דע ושמון האגוז
יורה אדם קשה ובלו דע ר"ל שחבורתו רעה ס"ה ה'סן תסת האילנות
בנים יהיה לו הרואה שיטן תסת האילן הקב"ה יהיה בעצמו רבינו האי
העולה לאילן כבוד יגיד הרואה עצמו מקובל באילנות בנים יהיה לו
ואם ראה אותם נופלים ימותו הרואה שעקר אילן שעושה פרי דעס
תהיה

מהיה לו הכונה שיעתק אלן ממקומו ילך למקום אשר ודכאל אומר
החיות אלכות רע לו ולביתו פי' כי האדם עץ השדה הרוצה אלכות
כתלמים מלמטה ומעל יגיד הרוצה ענין ארזים שובע ואלו יגיד
הרוצה שהוא נשען על המטה טוב יגיד הרוצה ארזים או קורה או
מיני עצים קטנים שכוללם אית הכית או מלמעלה או מלמטה שכוני
רע לו מאלד ויתעבה ויבבל מגזירות קשות הרוצה עמוד או אלן
כופלים קשה הוא לו וידענו מן אדם או גדול או שר העיר או מלך
ולא ילך למקום אשר שלא ימות

הפרק ה' בפרק

בפרק ה' הרוצה ברכות פירות גדולה תהיה לו
הרוצה תמרים טוב לו אבל לא יבא לקט
שר או העליון דכאלבגמרא הרוצה תמרים יתנו עובדיו שאלמר
הם עובדי פי' המיריות שהעון הוא מר שאלמר כי רע מר ור"ה האוכל
תמרים ברה יעבור עליו פי' היקרים ממדקים העון האוכל שקדים
למים ממונים מולאים יבואו לו האוכל גודל דכיות ימלא וירפא פי' לפי
שהן אחד מהדברים שכתבם לגוף ואין הגוף נהנה מהן האוכל
אגסים או פרישים חיים טובים ימיה ובגמרא הרוצה ענבים לבנות
בין בעתן בין שלא בעתן יפות שמורות בעתן יפות שלא בעתן רעות
ובדכיות חמים אוכלן מובטח לו שהוא בן העולם הבא פי' שהוא רמו
ליין המאמר בענבי משת ימי בראשית ויהא ארזים טוב לו ולבניו
וא"ל האוכל ענבים לא יבא לפי הדיון או לפי שר שאם יבא אויבו
יבטוהו ור"ה הרוצה נמוקים ריוס יגיד פי' לפי שכשהם לפנים הם
מתעפשים ופעמים מפסיד בהם אבל כשהם נמוקים הם מתקיימים
ולא יפסיד אבל יריוס ובגמרא הרוצה ענבים יקדים ויאמר בענבים
במדבר וגומר קודם שיקדמו פסוק אחר ענביו ענבי רוס עד כאן
הרוצה תלמים שמורות עמל יגיד ור"ה האוכל תלמים ממון
ימנא במחמר יבא ריוס יגיד ובגמרא הרוצה רמונים וטרי פרי
ורבי עסקי כדמיון רכרכי קאי עסקי כדמיון פלגי פי' הרמונים
שנמלקו הם תלמיד חכם הוא יבא לתורה שאלמר אשקן מין הרקס
מעסיק רימוני ואם עם הארץ הוא יבא למנות שאלמר כפלח הריומן
רקקן אפי' ריקנים שכן מלאים מכות כדמיון הרוצה ותיס וטרי פרי
ורבי עסקי ותי רכרכי קאי עסקי ורבי מילי פירא אבל איכא חוין
לו בנים זכרים שאלמר בכך כשתלי ותיס ואיכא דאמרי שם טוב
יבא עליו שאלמר וית רעקן ימה פרי פואר הרוצה אחריו כעשה הדור
לפני קובו שאלמר פרי עץ הדד ומר"ה האוכל לימ"ן יבא לדי עניות

ע"כ הרוצה האוכל אגוזים חיים טובים יהיו לו ור"ה הרוצה שקבל
אגוזים כבוד עם קבאה הרוצה האוכל תפוחים ר"ה חיים טובים יהיו
לו ומעלה וגדולה יבאו לו ובס"ה האוכל תפוח ברה יגיד ובמקו' אחר
חלי יגיד האוכל עזרדין ארזים מולאים יבאו לו לבנים טובה יהיו
לו ועושר האוכל בנכים יבאים או לחים רכס יתקדש עליו האוכל
פלפלים טובה ומעלה יהיה לו לפי המלך האוכל ונגדלי הק"ה ברה
אוינו ר"ה ובס"ה הרוצה זכביל או עוף שמו הולך בכל המדינות פי'
לפי שהכל בריבים אויתו ואזהבים אויתו ומי שהוא אהוב מהכריות הוא
אהוב מהמקום וזמו הולך כמו שמוכיבים אויתו ממקום למקום יאמר א
כל העולם ובגמרא דרך כלל כל מיני פירות ישים למכור סוף מפני
תמרה פי' שלא בשל כל ברכה

הפרק ה' בפרק

במחמת הוכא מהם הרוצה גת כלי מעבד
וזה כעובדת הדין מריבה יגיד וא"ל הרוצה
יקב אל ענבים גזמים יבא אלף שעל סיקס תבא לו מריבה הרוצה
שפוחט ענבים במוט ועושה יהיה לו ור"ה ברה הרוצה שיעזוב ענבים
ויתנה מן הדין טובה יהיה לו וא"ל עושר יהיה לו הרוצה חבית של יין
שמתה גדולה יבא לו בקרוב הרוצה שהיו מוזמן עם אנשים במשתה
דין מולאים יבאו לו ואם לא ישתה עמם יבא מליו הרוצה ענמו
במשתה של יין הפסד יבא לו הרוצה שאותה שמרים של יין באב גדול
יבא לו הרוצה ענמו שבור ברה גדולה יהיה ויבא ממנה ור"ה הרוצה
שבור ריוס יגיד ובס"ה שברות יורה ממנה כי הממנה אין לה מדה
ופלד השיתה יין מרוקס כעבלין הפסד דכאל הרוצה שאותה ישמר
נפשו מכל דבר שאל יקול ובגמרא כל מיני משקש ישים למכור סוף
מן הדין יש איתו וטוב לו יש איתו ורע לו יש איתו וטוב לו דכיות
ויין ישמח לבב אנוש ויש איתו ורע לו דכיות תבו שבר לאובד ו"לכ
אמר רבי יוחנן לעולם לתלמיד חכם טוב לו שאלמר לכו למנו בלחמי
וזתו ב"ן מחסתי ואי בעית לימא אשקן מין הרקס ע"כ הרוצה שאותה
שבר קטן רעוזה וממון טוב יבא לו הרוצה שאותה שבר מביאות שבר
טוב יהיה לו ועושר השיתה נשקה של שמרים וכל מיני גזר טובה יהיה
לו ועושר ר"ה ובגמרא הרוצה שמן זית יבא לאור תורה שאל ויקחו
אלף שמן זית ור"ה הרוצה שאותה שמן אשמו מוכה תשתיו והוא
מוכה ו"ה או הוא או אשתו

הפרק ה' בפרק

בספיות שם גס כן מעין הרוצה ספינה
שובע ואלמות ואלדה יורה ס"ה הרוצה
ספינה

קפיצה עם תוכן בים הגדול או הרואה שכל לתוך הספינה יוכל מכל
כרה וכוסה הרואה שכלם לספינה ילך לארץ רחוקה וא"ל הוא חרעו
מן הע"ס וכן כתב י"ה א"ל שחלק ואמר אדם הספינה קטנה הוא לבדו
מן הע"ס ואם היא גדולה הוא חרעו מן העולם כפי הרואה שהוא
יושב בתוך הספינה והיא הולכת בים אותו האיש תרבה גדולתו
ועשרו מאל הרואה שהוא עומד בספינה עומדת במחוז יקוה לעוב
הרבה מאל ר"ס ומסמך ה"ס ה"ס בערבה קטנה א"ס טוב יבא עליו
בערבה גדולה ע"ס יבא עליו ועל משפחתו והוא דמליל ללוי פירוש
בגובה של י"ס וזה לפי שהספינה שולכת בכל העולם ואם היא גדולה
הולכת יותר הרואה שיש בספינה קטנה טוב לו ובע"ס א"ס לבני ע
עירו הרואה שהולך בספינה ואין יקרהו כן ילך לבית האסורים ה"ו
שנפל מן הספינה לים או להר יפול ביד אויביו וירעו לו ור"ס"י כתב
ואם נפל בתוך הספינה ילכו ה"ה מנחתו הרואה קפיצה שבעה
יכלל מכל עובדותיו ומטותיו הלכתי להם במחלות ים ויכלל מדינה של
גהיזם ר"ה וד"ה הרואה עבמו בספינה גדולה מובטח לו שהוא בן
הע"ס ואם הספינה קטנה והוא ככול מושלך לו עובדותיו ע"כ וס"ס
הוסיף עוד יבטלו כל מסעות רעות שחשבו עליו הרואה שכל מן
הספינה לתוך המדינה טוב לו ר"ה וד"ה הרואה עבמו יבא מספינה
ליבשה עלה ממקום למקום

השער הג' בבעלי חיים

הפרק הא'

בבהמות ויש בו ב' כתבים 'הא' בבהמות
טהורות הב' בעמלות וזה הא' בטהורות
הרואה שור או כבשים טוב לו הרואה שור שם טוב יהיה לו ר"ה
וא"ל יעלה לגדולה הרואה שרוב על שור שור גדולה יהיה לו
הרואה שורים או פרות יראה מעלות אויביו הרואה פרים רועים
בשדה שמה ורזת ציד ואם הם יאמרו עגלות וזמן קשה יבד ע"כ
ור"ה הרואה שור בשדה בסבל או בלא סבל הולך בדרך עם עגלתו
או בלא עגלתו דבר ישמע וישמע עליו ובס"ה הרואה שור חורש
שנחרק ממנו לעומתו יתקרב ע"כ ור"ה א"ל היה רוכב וכל מעליו מות
יבא לו בקרוב רכב השור עליו באותה שנה ימות בע"ס ילך למקומו
הב"ק מלכו הכאה גדולה יהיה לו ויכנס שנה טובה עליו כשבו לשור
אברהם יאכל בדרך כגון השור לו יהיה שנים רבות רמון השור ימלא
מולי גדול וא"ל הרכב על שור והוא מושך פרות יבואו לו ויה"א
הרכב על שור כבוד יבא ואם נפל עבדות וכתבתי ת"ה דברים
כאמרו

כאמרו בשור האוכל מבשרו מנעמו וכתב י"ה ואם עשיר הוא יתעשר
יתר בגו הו"ן לו בנים זכרים שחגבים בעולם בע"ס דרך רחוקה
מזמנת לו כשבו יסורים באים עליו רוכבו עולה לגדולה והא' תבא
רוכבו מת לא קשיא הא דרכיב איהו לעורא הא דרכיב תורא לדידים
והרואה שור ישכים ויאמר כבוד שורו הדך לו קש"פא כי יבא שור את
איש ומר"ה הרואה ב"ן או עזים והוא רועה אותן או יקנה מהם בכיו
ובנותיו ירכו ובמקום אשר הרואה שהוא רועה ב"ן שר גדול יהיה על
משפחתו ועל מדינתו הרואה ת"ש גשמים יבאו ויבאו ויהיו מבשרים
לו הרואה שגמולו עולה לגדולה ויעל לאכזים הרבה מגדולתו
והרואה שגמולו או שנה מסבס מזכותו מרובים שנאמר וד' סלבו
עזים ללחמך ע"כ ובנמרא אמר רב יוסף הרואה עז שנה מתברכת לו
עזים שנים מתברכים לו שנאמר וד' סלבו עזים ללחמך והרואה שופר
ישכים ויאמר ויהי ביום ההוא יתקע בשופר וגו'

קש"פא תקעו שופר בגבעה

הנחת הב'

בבהמות טמאות בנמר הרואה גמל מיתא
נקנסה לו מן השמים ויכלל מנחה שנאמר
אנכי ארץ עמך מצרימה ואככי אעלך גם עלה פירוש כוטרקון ג"ס
ע"ה גמל רב נחמן אמר גם ה' העביר מטותיך לא תמות ומתקום
אמר הרואה גמל שותפות בריות ציד ואמר אומר הרואה גמלים
פתגמין ב"שן ימרון ליה ואמר אומר הרואה טבורות של גמלים רע לו
ע"כ הרואה שמואך אחד מהם יתגבר מולו לטובה ו"ה ור"ס"י הרוא'
גמל יכבד אויביו ודרכיו הא' אומר הרכב עליו ב"ן ובר ב"ן בקבט
ילך למרחוק וכן כתב רש"י הכופל ממנו יחלה חולי גדול בע"ס ישמע
בשורה טובה רכבו הא' ואמר אומר הרואה שהרג גמל יהרג אויביו
האוכל מבשרו או שנה מסבס יעשיר עושר גדול ואמר אומר האוכל
ממנו ביום ציד ודביאל אומר הרואה קוסים רבים בשדה תשרי
באותו זמן ימות ובנמרא הרואה קוס לכן ב"ן בכנת ב"ן בדרוף יפה
לו ואם ארזים בדרוף רע לו בכנת קוב לו ע"כ ובס"ס חלק אמר
רב עפ"א ש"מ קוסיא שורא מעלי לחמא הרואה שדרוף אחד הקוס
והשיגהו וסכה את הקוס יכנס אויביו ויכול להס ר"ה הרואה שמואך
קוס אחריו עבד אכזים גדולים ישמע ור"ה ג"א ואם במת א"ס גדול
יהיה וישמע עבדו הרכב קוס וכתב ממנו יפסד תפוחו ע"כ

הרואה עבמו רוכב על קוס גדולה יהיה לו ר"ה ור"ס"י הוסיף טובה
הרואה שרץ מקשתו ונפל ממנו מות ציד ואם נפל מעליו כשהולך

פנקת יצקה על עובותיו ר"ה ור"ה כתב הרואה גמל מן הסוס ימלא
 קולי גדול הרואה שאכל כל בשר הקוס יתקן השם מזונותיו וממנו יהיה
 שמור כל הקוסים טובים במלכות מן האדום ע"כ ובגמרא הרואה
 קוס לבן מוליכו בנסת סימן יפה לו אלא בנסת סימן רע לו הרוב
 על ערדה ברה פבא לו רכב על פרד עביות יבא לו ר"ה ור"ה כתב
 הרובב על פרד ברה יהיה לו ע"כ כפל מעל פרד או פרדה באותו
 זמן ימות הרואה שאכל בשר פרד או פרדה יקטן ממון אביו ובגמרא
 הרואה שמור יבנה לו אולה שאלה עבירות רכב על הסוס ע"כ הרובב
 על שמור לבן טובה יבא לו במהרה פי' מרד אשתו או מרד ירושה
 הרואה שהוא חורש בשמור הפסד בבית הרובב שמור או פרד של מלך
 גדולה תהיה לו הרואה עבדו על שמור בלי מרדעת ימלא או ימלא
 ממנו במרדעת ברה תהיה לו וא"ל הפסד הרואה הרובב על שמור
 באובך יבנה לוהים הרואה שמור בעטו או רשקו תבא לו מתנה
 תלדס גדול כפל מן השמור רע יבא לו וא"ל עביות יבא הרואה
 שאכל מבשר שמור ג"כ ר"ה הרואה חזר פרנסה טובה מזוממת לו
 והאובל מבשרו מוסיף עושר על עושרו דביאל ואמר אומר הרואה
 שרובב על חזר יאמר מאויביו ואם אכל מבשרו

טוב לו עד כאן

הפרק הב'

בדיות ויטלק לב' כתיבם הא' במזיקות והב'
 באיין מזיקות והו' הא' במזיקות בספרי
 האומות אמרו שהיות המזיקות יצו על האויבים והאובלים ובגמרא
 הרואה פיל שלא נעשה לו פילים פללות והתבא כל מיני חיות ימים
 למלכות מן הפיל לא קשיא הא' למסרה הא' דלא מקרי פירו' בשים
 לו אובך על גבו הרובב על הפיל יעלה לגדולה דביאל ואם הרגו
 מלך גדול יהרג' הרואה מרדו של אריה טובה יהיה לו רבינו
 הא' הרואה אריה שבים רבות יקח דביאל הרואה אריה בעק אחריו
 צדה וסולי יהיה לו באותה שנה רבינו הא' הרואה שהוא נלחם עם
 לבאי ויכול לו יבא אויביו הרואה אריה רודף אחריו אויבים יארכו לו
 ומבקשים אותו הרואה שנתחבר עם אחר מהם יארכו עם אויביו
 הרואה גור אריות לכבו יתגרו אויבים רבים אחריו הרואה שמושך
 אחר מהם יבנה אויביו ואמר אומר אויביו יאמרו לו הרובב עליו יבנה
 אויביו האובל מבשרו מוראה גדולה תהיה לו וכן האובל בשר הכלבי
 רבינו הא' ובגמרא הרואה אריה ישים ויאמר אריה שאג מ' לא ירא
 קודם שיקדמו פקוק אחר עלה אריה מקבכו הרואה דוב רודף

אשר

אחריו אדם בלי על יבנה אותו רבינו הא' הרואה דוב שצא עליו מריב'
 יבא עד כאן הרואה ראש דוב בידו ממון אביו יהיה לו וכן האובל
 מבשרו ר"ה הרואה זאב אויב יקום עליו מהרה בגמרא הרואה נחש
 פרנסתו מודמנת לו כצבו פירוש הנחש לאלה נכפלה פרנסתו
 פרנו פירוש האדם לנחש אבדה פרנסתו אמר ליה רב ששת לתבא
 ג"ש דנכפלה פרנסתו ולא היא רב ששת תשובא קא בלמא וקטליה
 פירוש ולכך היה נוסף לבן לדורש לשבת ולהכאיתו ועכין הנחש שמרה
 פרנסתו הוא לפי שערר לשמו ומכו לו בכל מקום ואין צריך לו עמל
 להרויט פרנסתו וכצצבו הנחש מורה שאכזים שיש להם פרנסה יאכלו
 לשמו וזה יורה שיהיה הוא יותר עשיר מהם שהוא האדון והם עבדיו
 לעשות מלאכתו ויפרש להם ויאכלו ממנו והרגו אבדה פרנסתו ידוע
 ורב ששת שהקפיד הדבר לטוב טעמו מבא טעם לומר כן לפי שבשם
 פי' היה צריך מון לאכול והוא הוראה שירבו האובלים מפתו ובגמרא
 המורה רבו אובליה אכל כשהמיתו מורה שיהיה לו מון הרבה כמו
 שהראו לו תמלה ואיסי' האובלים מפתו וישאר הוא לבדו עד כאן
 הרואה נחש טוב לו כצבו רע לו ו"ל אובלים לו ואם ברה הנחש
 לפיו פרנסתו מתמעטת עד כאן דביאל הרואה נחש ישן או צעוף
 בברוכו פרנסה יבא לו הרואה נחש עם זוג עושר יבא לו הרואה נחש
 בחיקו פרנסתו מודמנת לו ר"ה הרואה נחש במ"ס אם אין לו אשה
 יא' יש לו יתאלמן רואה נחש שברח מלפניו פרנסתו בורקת ממנו
 ההורג טובה יהיה לו ואויבים נופלים מלפניו ר"ה קנר

עקרב מחלוקת יהיה לו

הנחת הב'

בדיות שאיין מזיקות הרואה איל או הרודף
 אותו פחד בלא נער יבא ד' הרואה שחורב
 צבי ואיל דם נקי יאמר הרובב על אחר מהם עבירה עשה שהבעית
 לחקצ"ה הרואה שנתכו לו במתנה אחר מהם טובה וגדולה יהיה לו
 ר"ה הרואה כלבים רבים לצון הרע מספרים עליו הרואה שהוא שוקק
 עם כלבים יתאהב מאויביו ואם נוצחם לפניו יקום ענת אויביו ר'
 רודמים אחריו יאבס ממשל הארץ דביאל הרואה כלב כונס אחריו
 אויבים יארכו לו ואם כצבו יבנהו הרואה שמתן את הכלב וכל עם
 אויביו ואם עלה עליו כ"ש שיכנס הוא לאויביו ואם הכלב יעלה עליו
 יכנסהו אויביו ואם אכל מבשרם יעתיק ממקום להכלס ולטובה ולאלו
 ואם הרג לכלב אויביו נעתק ר"ה ובגמרא הרואה כלבים ישים
 ויאמר ולכלב בבי שאלו גומר קודם שיקדמו פקוק אחר והכלבים

ענין נפש עד כאן * הרואה שיעל יסלה ואמר הרואה שיעל או
חולדה טבה טובה יהיה לו הרואה שאוכל אחד מהם דיוק יהיה לו כ"ה
ובמרא הרואה חתול בדוכתא דקרו ליה שורא נעשה לו שורה באה
בדוכתא דקרו ליה שורא נעשה לו שני דע פ' שבסם הוא הרמז
ולא בעצמות הדבר ונראה לי אם כן שהרואה בזמן הזה חתול שאין
לפיתו בשום אחד מהפטרונות אלו כיון שבזמן הזה אין קורין אותו
לא שורא ולא שורא אבל יש לפיתו בדברי רבינו האי זצמ' הרואה
חתול יוכה למכבשים נאום או בדברי האמר שאמר מיתה נקבסת
עליו מן השמים ונכל מנה * הרואה עכבר וסולדה פנים מדשות *
הרואה סוית מדבריות צרה של חכם יגיד * הרואה סוית גופות צרע
וחול' יגיד הרואה שהיא נכעט מחמת רעות כוזבים יתאמר עליו
הרואה סוית רבים מריבה באומות * הרואה שפומד בגד סיה קרובו
הוא אויבו הרואה סיה מתה אויבו ימות ובמרא הרואה שופר ישכים
ויאמר והיה ביום ההוא יתקע וגומר קודם שקדמו

פסוק אחר תקעו שופר בגבעה :

הפרק דג' בעופות

בעופות * והוא ב' בתים האחד בטוהרות
והב' בטמאות ובטהרות הוא זס הרואה
בשר או עוף מעופף גדולה יהיה לו הרואה אריות בביתו ירבה כבוד
ביתו ובמרא הרואה ארז יבנה לכמה שאלמר טכמות בחון תרובה
הבא עליה הוי ראש ישיבה ואמר רב איי אבי ראיתיה ובאתי עליה
וסלקית לגדולה הרואה תרנגול יבנה לבן זכר תרנגולים יבנה לבנים
זכרים תרנגולת יבנה לתרבינה באה גילה פירו' כוטרקון של תרנגול
פירוש לפי שאין שום כ"ח בעולם שיסיה רגיל אבל צת וגו' בתרנגול
לבן עשו ז'ל המשל בו באמרם שלא יהו ת"ס מכוים אבל באותיהם
בתרנגולים וזה מורה בעצם על הבנים ולכן נראה לי שאם ראה
תרנגול המפורסם הנקרא קאפ"ן שחורה שלא יסח לו בנים הרואה
תרנגולות הרבה שהולכות בביתו או לפכש עושר גדול וכבוד יהיה
לו רש"י ואמר אומר הרואה תרנגולות ד"ר באה יהיה לו ואמר אומר
הרואה תרנגולים צבים יולדו לו הרואה שפחה שמוכרת תרנגולים
יוכה לבנים הרואה תורים או בכי יוכה וכד' אחד מהם זכרים יהיה לו
הרואה שקד אחד מהם ירשה כושלת לו ובפס' האומה עושה מעשה
טוב האוכל מבשרם יתקיים מלך הרואה צידו כפזר בצורה טובה יבא
לו הרואה כפזר טוב לו וא"ל שלום יהיה * הרואה שתפס כפזר וכמה
יולדו צריך להתענות שאלמר בגדל נודדת מקנה הרואה שאכל אחד
מהם

מהם טוב לו הרואה שנשכו אחד מהם אין צריך לאלם ובמרא הרואה
כפזר ראה שלום שאלמר כפזרים עפות כו' וישכים ויאמר כפזרים
עפות וגו' קודם שקדמו פסוק כפזר נודדת מקנה הרואה שגד
גנה בת תהיה לו ראה תרנגולים או כל מיני עופות
כלאמים מריבה תהיה לו

הנח הב' בעופות טמאות

בעופות טמאות * הרואה כשר מעופף
עושר גדול יהיה לו ורש"י כתב לגדולה
יבנה ובפס' האומות שהכשר ירדה על המלך הפלג"ן על הדוכס
הרואה שיכוד הכשר יעשר ויסל אויבו לעבדו הרואה שיש צידו כשר
טוב לו הרואה ששטט כשר ימאל כבני אדם הרואה שאכל מבשר הכשר
יהיה נכד לאלם ר"ה הרואה עורבים עפים לעומתו טוב לו דכאל
יוסף הכד"ק אומר עובא מוזנות הרואה עורב על ראש ימות ואם
על ראש אחר ימות אויבו האמר וראה מחלום שר האופים הרואה
שתופא כן טוב וכבוד יהיה לו הרואה דיה או איה על ביתו יסלה
ויקרא * הרואה שגד אחד מהם מסלוקת יהיה לו עם מי שאלמין בו
הרואה ששטט שום אחד מהם טובה יהיה לו הרואה שאוכל מבשרם
טובות יהיו לו הרואה תכמות או קאת ובד' אחד מהם יסלה ויתרפא
הרואה אחד מהם על ביתו אבל יבא לו הרואה ששטט אחד מהם או
שטט קולם ולא ראם טוב לו הרואה שאוכל מבשרם הפסד יבא לו
הרואה שנשכו אחד מהם או שאלבד אחד מהם טובה וגדולה תבא לו
הרואה ששטט אחד מהם הפסד יבא בממונו הרואה שרדף אחד
היעכה ולא השיגה אותו האיש ירדוף אחד העושר ולא ישג רכב עליה
יעלה לגדולה בס"ס כי עוף הנקרא שיו"כ ירדה על הכס ונדק חס
לפי שהוא לבן וטהור ומכאן טרפו במעמקי המים ואינו גובש משל
אחרים ובפסוק ימי שר בנעימות קול ומת כן השכם סיו טהור ולכן
מכל טעם ומחשבה הטכמות ודורש במעמקים ובסוף ימי מלמד טכמות
וקודמותו לאחרים ומת * העוף הנקרא כולק"ז ירדה על כופא חס
שהעוף הזה כשרואה בעל חי כגוע ישתדל לעזרו בכל כחו וימנע
יעשה זה אם יראהו אדמדס וזה הדוכס לבדס יקסס בנקלה כשילכא
עור איה בעל חי אשר יראה בו מכה והרופא גס כן זה דרכו
שיעזר לפולים ובמרא כל מיני עופות ימים לסלום סוף מן קריא
וקסופא נק' ילי עד כאן * הרואה דכורים אויבו יקמו עליו הרואה
זכבים גביבה יתבון ליה :

הפרק דה' בדגים

בדגים * הדגים יורו מעות עם עמל כי משכנ

במים המתחננים ופנים הדגים כמו שפרי תצוה המצות והלוקח
דגים מאכשים מעות יקח במרפה והדואה שנספרו דגים שלו יחמר
ממנו ספרי האומות הדואה דגים ארבי יקומו עליו הדואה שלכד
דגים ברשותו בנים יוליד לביאל ואמר אומר הדואה דגים שס דע
יוליד עליו הדואה שגד דגים נסכה או ברשת סיים טובים יתן לו
הש' הדואה שגד שרבים ורמשים בים דע לו סון ממה שקורין פלעו
דולפ' וישאר הדגים יפים בין בים בין ביבשה ד' הוכתב דש' הדוא'
דגים קטנים הס' יתן לו כיות ואם גדולים יתן לו כיות גדול הדואה
שזא גד דגים בשורה טובה יבא לו ממקום אסר ואסר אומר הכד
דגים קטני הס' יתן לו מתנה מעוטה גדולים ה' יתן לו כיות גדולה
הרי בשלמו כאן ראית הס' ענמן ועתה כביא ראית

היבא מהן והוא :

הפרק הה'

ויאמר ג' כחמים 'הא' בחלב ובבינה הס'
בבנים הג' בדש והוא הא' הדואה שדים
מלאים וינק מהם כיות יגיד לביאל ראה יונק שדי אשה כיות גדול
הדואה שהא' סולב כאן או עוים עושר יהיה לו הדואה סלב עושר
גדול יהיה לו ומלו יתקן האותה סלב כבי ואל בן זכר יהיה לו וטובה
גדולה הדואה שזתה סלב כאן כיות גדול יגיד ואמר אומר מקשה
קטנה יהיה לו שזה סלב קוסיא ממון ימנא הדואה שזתה סלבים
מבסמות ממון דע לו מתקן טוב לו רכבו הא' הדואה שאוכל גבינה
לסה כיות יגיד הדואה שאוכל חמאת עוים גדולה יבא לו מתנה אחרת
בשורה טובה יבא לו הדואה שמוכר גבינה או סלב גדולה יהיה לו :

הנתח זב'

בבנים 'הדואה בבנים בקשתו תלויה בשערה
נעשית בקשתו וכן אגוים וכן קשואים וכן
כלי זכופית וכל הכשכרים במרא פי' לפי שבינה קרויה בעיאל לכן
כשהואה בבנים שלמים מורה שבקשתו תלויה ועומדת בבנים האלו ש
שהאכל הוא קטום ואם כשהכרו מעשת בקשתו כבינה או ששכשכרה
כתגלה האוכל וכן על דרך זה אגוים וקשואים וכל הכלים הכשכרים
הוא' שחבקש בנים עבדים ושפחות יקנה האוכל בנים מנושלים יבול
מסולי שחובן לבא עליו שלוקים או שבורים ידע כי בתקבלה מבלמו
דבינו הא' ודביאל אומר הדואה בנים בקשתו בתמלאה וחיים יקיסו
לו זכות יש על ידו ואם צלויים או שלוקים או שבורים בקשתו נפשת
ואמר אומר האוכל בנים סיים טובתו תרבה מבוסלים ככל מחולי
שעמיד לבא עליו האוכל בנים שלוקות סיים טובים יהיו לו במרמח

דע לו וכתב דש' כל הבנים טובים סון מביי יעלה :

הנתח הב'

בדגם 'הדואה דגם מעורב עם דבורים ארבים
סובבים אותו הדואה שיעקור קנה אל עץ ורדה
ממנו הדגם וזתה המים יבול מנדה רבינו הא' האוכל דגם דע לו
דביאל הדואה שאוכל דגם טובה טוב לו דעס דע לו דש' הדואה
שאוכל דגם מבוסל מפוק יבש סלבים יבאו לו האוכל צפית וכל אסר
דברים עשויים בדגם טוב יקח לו :

הפרק הו'

בבשר 'הדואה שאוכל כל דגה מעבור עליו
דבינו הא' ובגמרא הדואה קדרה ראה שלום
שכאמר תשפות שלום אומר דבי סביאל ובקדירה שאין דג בשד וישבים
יאמר ה' תשפות שלום לבו קודם שיקדמו פסוק אסר שזית הסיר
ער כאן 'הדואה שאוכל תבשיל מבוסל או ס' אס הוא ממון דע יהיה
לו הדואה שאוכל מלוח או יבש סלבים דעים יבא לו ואם הוא כלל
מרק והוא מתיק אמה יבאו לו הדואה שאוכל בקערה ומקנת מה
שבתוכה אותו האיס אכד מולו מן העולם
הדואה שזתה דס יבול מנדה :

השער הר' באדם

הפרק הא'

באדם עשמו ובמאורעים שכגושו כתוב
בספרי האומות כלל כל אדם מה יורה
כל אחד מהם 'הראש והכליות והאמה יורה על החולס' הכתמים
לכבים ולתמות כי דברים רבים נשא אכסנו בצד הכבים וסאחיות
כמו שגא' בכתמים הנשא 'האכלי יורו לבנים ולבנות לפי שהם
יחת ממאלת' הורעות יורו לסבדים וכלי בית ולעבדים כי כמו
שהורעות עושים כך אלו עושים ה' יורה אל המעשרים הסבאים
כי נקבל מהם העבודה שלמה כמו מה' 'האשכים יורו אל הבנים
העגבות והרגלים והאזקים יורה אל כל קיום הקיים היריבים אל
הקבוצים המעיים יורו על אוהבים עבדוים או על עושר כי כל זה
סודי ונסתר כמו המעים והכסד והדס יורו אומר כי הדס יורה זהב
כי בעד הזהב שפמים רבות נסתר דרכו 'והמנרים אמרו כי הכסד
יורה על כל התאוות והדס על העצם סלב יורה על הקיים והכנפים
עם דס או עם מנולא יורה לעבדות או להס סאער מסוקן יורו יס

ואת מהאצילים יורה בשם כי הם תחת מחללתו ומתעורר על
האויבים ואשר השערות על פושעים וכלים בלתי מוסר הסתעפות
יורה שני מקום שני מנב כפי הערכים הנראים בגבול ההתעוררות
עד כאן. הרוואה שהיא מתעבה רע לו ובגמרא כל שלום ולא טוח
פי' כל תלום יראה אדם ולא יראה שהוא מתעבה וזה נהגו הצולע
להתעבות אפי' בשבת ויש אומרי' דלוקא בשעת כניסה ונראה שהסעם
לכל זה הוא שהרוואה בן מורה שיש לו עובות שדרך להתעבות עליהם
ולכן רע לו. הרוואה שגדל קומתו שבים רבות יפיה הרוואה שהוא בן
טוב לו יאן גם בן הרוואה שהוא קולה ישמע באותה שנה. הרוואה על
בואר אדם ירכב על בואר אויבו הרוואה שגפל מן המעקה ברה גיד
הרוואה עצמו גדון במשפט ובגול ברה גיד הדומן ראש-גבול מכל
ברה הרוואה מנעו שבור ברה גיד. הרוואה בעיניו רע לו הרוואה עצמו
שמת טוב לו כלה יעלה לגדולה ואם יורד מראשו אל יפסד ביה השעה
מתאחרת לו ויעשה תשובה. הרוואה שנתן חוטמו תרון אף נסתלק
ממנו ורה"א. הרוואה שינא דם מכחדי יפלה ויתרפא ואם נתלכלך
בדם הפסיד ממנו פי' הדם הוא סימן למעוה ולכן כשראה שינא
דם מכחדי הוא סימן שיוכי המעוה שהדום בוצע אשו בחולאים
ואמרו יתרפא לפי שהדם שיוכי מכחדי המעוה הוא סימן רפואה
ואם נתלכלך בדם הפסיד ממנו להחיות כי זולת אלו ההוצאות היה
יכול להתרפות הרוואה שגפלו העוממות בנותיו או אפיונות ימותו ע"כ
הרוואה שגדלו שכי טוב לו ורה"א. אמר יאונה גדולה יבא הרוואה אן
בומת קולי גיד הרוואה אן שפור ברה בקרוב הרוואה אן מתבועע קולי
גיד הרוואה אן כועע ונפול מות גיד וזהו בתפשת המנהג להתעבות
עליו אפילו בשבת ורבים אומרים אם יכאב לו בגפילתו הוא סימן
שימות אדם שיכאב לו מיתתו מאל ואם לא יכאב לו בגפילתו היא
סימן שימות אדם שלא יכאב לו מיתתו הרוואה לחיו שגפלו יעבי רעמו
מתיס. הרוואה עצמו אלס טוב לו ואמר אומר רע לו. הרוואה זקנו
גדולה בתער רע לו במספרים טוב לו עד כאן. הרוואה שנתלס זקנו
שם רע יבא עליו רבינו הא"י ואמר אומר הרוואה מורס זקנו או נפול
ברה גיד. הרוואה משחית באצרו ואין בלאו שער אלא קערים. כ
בקצובים טוב לו ובגמרא המבלס ראש בחלום סימן יפה לו. ראש
וזקנו לו ולכל משחית הרוואה תגלסת ישיבים ויאמר ויעלס ויתלק קודם
שיקדמו. פקוק אחר ואם גולסת קר ממני כפי תני תנא קמיה דרב
במתן הקיז דם עובותיו במלס והתביא עובותיו קדורים מאי קדורים

לימחל

לימחל פי' לפי שהעובות בקראו אדומים שגאמר אם יאדמו כחולע
ור"ה אומר המקיז דם כחוטמו יתמעטו ימיו בכתפי יאבד דבר גדול
בזרועותיו הפסד מעט יבא לו הרווא' שהקיז דם הרבה טוב לו הרוואה
שיטהר רע לו הרוואה שיעא לו חבורה יתמעטו ימיו הרוואה שינא דם
מגופו ולא התגולל בו הטאתו מוכירי' וא"ל מעבירים הרווא' שישתן
דם אשמו מסלת כפלים ע"כ. הרוואה זרועותיו צמות ולכבות יאסב
מאכזים גדולים ואם מכוערים או מלובלבים אוהבי מלכדים עליו
שקרים נפלו זמן רע יבא בקצבו ידיו אינו בריך למעשה ידיו רבינו
הא"י הרוואה צפורן מוסר ורע חכמה גיד רש"י הרווא' דדיו שנתמו
ברה גיד הרוואה עצמו שינא מעיו בכיו יקבור עד כאן. הרוואה מן
החולס או מאחרים יורה על מעוה מקובצים בשם רע כי כמו שהרוואה
נסתרת ועם קרמן יבא לפרסום כן המעוה המקובצים בשם רע ספרי
האומות ובגמרא הנפכה בחלום סימן יפה לו והבי מלי' דלא קיים
לישנא אחריבא חפציו נעשים לו שגאמר מהר נועה להפתח והבי מלי'
דלא מקנח פי' הנפכה סרסבו ינא לכן הוא סימן יפה לו בלשון אחר
חפציו נעשו לו ובגמרא שלא יקנח כדי שלא ימאס ידיו והוא סימן
לשיכסוך לסכף ידיו לעשות ברכיו ובויעת אשו יאכל לחם ההשתנה
יורה על ענינים רבים כפי שני שאר עיני החלום כמו שאם יראה
שמן בבלי כסף או זהב או איזה דבר בכבד יורה שיוכיל עם אשה
בכבדת בבלי מגונה יורה אשה בעורה ספרי האומות. הרוואה שגפל
אחד מבידיו יפלה ויתרפא רש"י ואמר אומר בן יאבד. הרוואה גיד בן
זכר הרוואה גידו עומד גבורת בכים גיד ורה"א. אומר הרוואה שנתן
גידו ימות באותה שנה ואמר אומר מי שאבד שלו כחתך יחתך ורעו עד
כאן. הרוואה עצמו יתק הפסד גיד דכילא הרוואה שהוא חתוך בגלים
יין למקום דחוק. הרוואה שאחד מכרעיו חתוכה יכול כחול' גדול
ויתרפא האוכל בשר אדם רע יבא הרוואה שאוכל ראש
אדם יאכל כל אשר לו בחול'.

הפרק הב' במלך ואדים וגדולים. הרוואה מלך יעלה

לגדולה הרוואה שמדבר עמו אס נותן לו
שטס אוהב אותו ואם כעס עליו שוכא אותו. הרוואה שהמלך הומי
מלכותו קנף גדול יהיה על הארץ כל השרים עובים הם מאד רבינו
הא"י הרוואה עבד רע לו שפחה טוב לו ובגמרא תנו רבנן ג' מלכים
הם הרוואה דוד ינפה למסידות. שלמה ינפה למכמה אחאב בן עממי
ידא מן הפורענות. ג' חכמים הם רבי עקיבא ינפה למסידות רבי

אלעזר בן עזריה יבנה לגדולה ונשיאות רבי שמעאל בן אל שא ידאג
 מן הסודות פ' רבי שמעאל זה מעשה הרובי מלכות היה
 והפשיטו עורו בחי' ג' תלמיד סתמים הם בן עזאי יבנה לפסילות
 בן זמא יבנה לסכמה אחרים ידאג מן הסודות פ' שדון בגי' הכס
 הרואה שמעאל בן אברהם תפלתו באומת פ' ע"ג כי שמו אלהים
 בו הרואה פנהם פלא בעשה לו פ' כמו שבעה לפניהם וכו' אמר
 בפסוק דרך הרואה הוכא נס בעשה לו פכילא חכילא יומן נקיש כעא
 לו והבי מלי ככתבא ע"כ . וכו' פרשת ושלח אמר רבי יואל אבא
 שמעאל לכל יומן לא תוכל במלחמה וכו' ליעקב מקטטר בקופתו
 חין יתוססון ליה עד כאן דרך כלל הרואה אדם שיש בו ש"ן בשמו
 רע לו סוף מאחור שהיה כח' יש בשמו בן כאלו ראה פני שכינה
 ויוסף הדדיק אומר זה ב' כוכן ביסודתן יומן הרואה

אדם אראש הדיבס עלו ש"ל רע לו :

הפירוק הג'

בנשים ונשיבות . בספרי האומות דרך כלל
 שכל האוכל עש אלה בעולת בעל תורה
 הנלמה ור' אבא בתולה תורה עמל בלי תועלת כי היא עקרה
 בפגולתה ולזה תכשי' האוכל תורה חיות ומהעקרות תורה כוח
 וכנמרא הבא על אמו יבנה לבינה שבאמר כי אט לבינה תקדא הבא
 על אחותו יבנה לחכמה שבאמר אמר לחכמה אחותי את הבא על
 אשת איש מוכשת לו שהוא בן העולט הבא והבי מלי דלא ידע לה וללא
 הרהר מה מאורא ובראה שם העבאי הוא דרך על כן דמאי שאל
 ופי' זה שהם אמרו ששם א' אחד מ' בן עדן וכל שכן על אשת איש
 דמים גבושים יתקו . ועוד שהוא דמו לשעול סלקו ומלק חסירו בגן
 עדן דמאי לאשת איש ויוסף הדדיק אומר האוכל עש אשת איש מריב
 יגיד ואמר אומר האוכל עש אשת איש בעשה אב בית דין ועוד
 בגמרא הבא על בערה מאורקה יבנה לתורה שבאמר תורה טובה לנו
 מאה מורה קהלת יעקב עד כאן . ורבינו הא"י אומר הבא על אמו
 חיים טובים יחיה ויבנה לבינה ודכילא אומר האוכל עש בתולה טוב
 לו האוכל עש אשה מזדמנת לו והיא אהבתו טוב לו ע"כ האוכל עש
 בתולה טובי קשה יבא לו הרואה בתולה השקט יגיד האוכל עש בלה
 רע לו האוכל עש אנה חיות והנלה ומחן יבא לו הרואה דדי אשה
 פישא האוכל עש אלמנה וגרשה והיא אהבתו טוב לו האוכל עש
 זכר זמן רב יבא לו הרבה הרואה מטה מוכשת טוב יגיד עד כאן .

הרואה מוכשת פלי' או על אשה רע לו הרואה אשה סועקת או
 מרקדת

מרקדת זכות יגיד הרואה שיש לו שער כשער האשה דברו עליו דבר
 מוכשר הרואה אשה שילדת א' מקדונו ימות וכן
 הרואה אשה שילדת פתאום :

הפירוק הד'

במתים . המדבר עם מלאך המות יסלה
 ויתרפא ואם הוא על ראש יומן ולפני
 רגליו יסלה עד מות ויתרפא הרוא' ענינו שמו מעשה עשה שיקריבהו
 סכ"ה וכן הרואה תכריכי מות הרואה ענינו בארון ובקבר ברה מעבד
 עליו ואולי יכנל ממכה רבינו הא"י הרואה כי יקבר ימקד ביד אכזר
 הן בבית הקברות לין בבית האסורים ודכילא אומר הרואה ענינו
 מת מתוספו לו חיים ובגמרא תנו רבנן מת בבית קימן יפה לבית אכל
 ואתה בבית קימן טוב לכל בני הבית בטל כלים ויבא קימן רע לבית
 תרומא רב פ' במסנא וסנדלא וכל דנקיב שכבא מעלי בר מעסדא
 וחנדלא פ' בשמול מבעלים וסנדלים הוא קימן שבעל הבית יכנו
 עמו ברגליהם או שילכה רגליהם מן השוק וכן כאלקס עסר קימן
 לקבורה וחנדל גס בן לפי שהוא דק בעפר הרואה מתים בשמים אם
 הוא כריא לא יתירא כלום ואם קולה רע לו המדבר עם המת ידבר
 עם אנשים טובים ויעשה כמותם הרואה קרובו שמת שאל לבראמו
 עובר יהיה לו ואם מדקו או נשקן יתיר נשכו ברה פעבור עליו הרוא'
 מת שמת לו אש דבר ריח יבא לו ואם הוא דבר אראש התיבה שלו
 בו"ן או למ"ד יבא לדי עניות ואם המת גזל לפי א' מקדונו ימותו
 ואם נותן המת לפי בלי כחל או בלי מלחמה בכל מקום שילך יהיה
 בטוח ולא יבא רבינו הא"י וכו' . אומר ואם נתן לו המת אש דבר
 והוא אינו רוצה ליקח חמנו רע יהיה לו עד כאן . הרואה אביו ואמו
 שמתו אם אפר מיתתם שמה יחיה לו ואם בתו לו אש דבר יתיר
 ויתיר הרוא' ארסן מת או הלכיו או כבא אותו יד מגדולתו ואם הלך
 אפר המטה או כחם אכלים מעשה עשה שיקריבהו סכ"ה אליו ר"ה
 הרואה שהרג אדם נס יעשה לו הרואה קברות מעשים מוכשרים
 ובגמרא הרואה הספר מן השמים חסו עליו

ופלאוהו והבי מלי ככתבא .

הפירוק דה'

במלכודי האדם . המלכודים בכלל זכר ונקי
 וכבוד ותועלת ספרי האומות הרואה בגדים
 שאורים וכל נבע ברה היה לו הרואה שהוא תופר בגד יורה הוראה
 ואמר אומר בבין בית יגיד פ' שמו שהוא מחבר התיבה עם חתיכה
 כך ה"ס המורה הוראה מחבר ומקשר המאמרים והד"ים להבי' סג"ל

לאמתו וחסדו. מדרש שמעון. הוא הוראה אל סבור האכנים זו עש ו
לעשות הבין. הוראה שמואל מלכות מזהב'ס טוב לו מאל הוראה
שכוב עלית מדשה יאא אשה. הוראה עליו לכוב אשה עבירה עבר
ואמר אומר האשה שכוב לכוב בעלה ירשת אותו. הוראה שהוא סבור
משי גדולה תהיה לו הוראה עצמו לכוב כסף וזהב יעלה בגדולה של
חשבו מעולם ע"כ מרבינו האי ואמר אומר. הוראה שכוב מלכות
יקרים גדולה תהיה לו ואם הפשיטן ירד מגדולתו. הלכך בגד' משי
יקבלוהו בני אדם הלכך בגד'ים אדומים נרה מעבור עליו להענין
והלככים סימן למינשים טובים שבאמר אם יהיו חסידים כשמים כשגלג
לבינו רש' ודכאל אומר. הוראה עצמו לכוב בגד לבן זמן טוב יגיד
פי' הפך אדומים שאדומים רע לו. ובגמרא כל מיני נכעונים ימים
למלס סוף מן התכלת פי' תכלת ירוק ומי שפניו ירוקים הוא מלה
הוראה שנקרעו בגדיו גזר דינו מתקדע עד כאן הוראה על ראשו
כתר מלכות טובה במהרה תבא לו הורא' שכלקס בתר או מככפת מעל
ראשו ימנע מלו. הוראה עצמו שפושט בגדיו אם מלה טוב לו ואם
הוא שיאכל בגדו הפסד יגיד הוראה שכשרפו בגדיו פתאום ירויח
כלומר שליפות שאלות יעשה לו וכשם שהגרפה מהרה כך כו' הוראה
עצמו ערוס בושט או נרה יגיד רבינו האי ויוסף הקד'ק אומ' עניות
יגיד ובגמרא הוראה עצמו ערוס בחונה לארץ בלא סטא בארץ ישראל
כלא מכות פי' זה תלוי במאמר אחד שאמרו ז"ל כל הדור בחונה לארץ
דומה כמי שאין לו אלוה שבאמר כי בראשית היום וגומר אם כן העומד
בחונה לארץ עומד בסטא וזה ערוס ממנו. והעומד בא"י הוא מלא
מכות כדמיון וזה ערוס ממנו :

השער הה' בגרמים העליונים

הפרק הא' בחמה ולבנה וככבים. השמש מורה מלך אב
אדון רבבות ירח מלכה או ממלה ככבים
אחים חברים מלמדים או עמים וזה הוראה לקות שמש או ירח ירח
מות או חולי להם ספרי האומות הוראה שמה ולככה בארץ טובה יהיה
לו הוראה שמה שוקק וגם הלככה לקות קצף יהיה על אותה מדינה
הוראה שבתתן שער' שמים ואור טובה גדולה יבא על אותה מדינה
הוראה שעלה למעלה מן השמים רע יהיה לאותה מדינה מן המלך
רש'

רש' הוראה את השמש בב' מקומות ברכיק יתבה שלטון מלך בעירו
רבינו האי הוראה שמים כופלים נפילת מלך יגיד עד כאן. הוראה
ככבים שבתו מן השמים עם גדול ימותו במלחמה רש' הורא' ככבים
רוק ואמר אומר. הוראה ככבים סדירים טוב ימנא האיש ההוא כי
המלך והס'ל בידו. הוראה שהשמש משתר אותו מלך ימות וממלכות
יהיה לו הוראה שהשמש והככבים דעובים ינוס מן הממלכות.

הפרק הב' ברעמים

ברעמים. הוראה שמים מכוסים בעבים
דבר גדול יאכל. הוראה מעט ירד בלא
עמו בזעף גורה תבא על העיר. הוראה ברכיק ורעמים בלא מעט
אומ' הדור עושים חטאים וכועס הב' עליהם עד כאן. הוראה
ברקים ורעמים ומטר יסד טובה תהיה על
אותה מדינה רש' :

הפרק הג' בסערים

בסערים. בגמרא שלשה בביאים הם הוראה
הסר מלכים יבשה למס'דות ישעיה יבשה
לחכמה ירמיה ידאג מן הפורענות : ג' כתובים גדולים הם תהילים
יבשה למס'דות משלי יבשה לחכמה איוב ידאג מן הפורענות : שלשה
כתובים קטנים הם שיר השירים יבשה למס'דות קהלת יבשה לחכמה
קניות ידאג מן הפורענות : הוראה מגלת אסתר בס נעשה לו ע"כ
הוראה אגרת מדשה טוב לו. העולם אומרים שההוראה ספר תורה
שכשרק רע לו ואמר אומר הורא' ספר תורה ערוס ואמר אומ' הקורא
בספר תורה ומאמרים זה כל כך עד שמתעבין על כל אחד משלו ואפי'
בשבת ועוד אומרות הנשים שההוראה ספר תורה מכובד בן זכר יגיד
ובגמרא קמא פדק שור שנת את הפרה אמר רבי יהושע בן לוי הוראה
פי' ת בתלום סימן יפה לו מאי טעמא אמר רב אחי הויל ופתק בו
הכיתוב לטובה תחלה לכתוב וירא אלהים את האור כי טוב פי' כי עד
טוב לא בכחכה ט' ובהוראה המתפלל בתלום סימן יפה לו. אומר רב
אשי והוא דלא קיים פי' כשנעור משבת קודם שנסתלק סימן הוא
שסמוך אלל הב' ה. הוראה שחלמד בערים שר וגדול יהיה לאחרים
הוראה שהוא ראש השנה ותוקע שופר ינוס ויבקש רמנים ששונותיו
תלויים עליו הוראה שהוא קון אם ראוי לכך גדולה תהיה לו ואם לאו
קדשה יהיה לו רש' ועוד בגמרא העובה אמר יהא שמה רבא מוכנס
לו שהוא בן העולם הבא הקורא קריאת שמע ראוי שתשרה שכיב' עליו
כמשה רבינו ע"ה אלא שאין דומה זכאי לכך. המביט תפילין יבשה
גדולה שבאמר וראו כל עמי הארץ כי שם וגומר ומכיל רבי אלעזר
הגדול.

הגדול אומר אלו תפילין שבראש ע"כ ה' שני שפרי הפרט הא' ופרק
ממה שנקטו בעמרים אשר הקוברי' בעמל וטורס הרבה מאלד ומעת'
אזא אל הפרט סב' ואומר שהיה אי' אפשר שיזכרו כל פרטי פרטים
מאשר אפשר שיראה האדם במלואו אבל אלו הם ראשי פרקים וגלוי
הלוא לבד אשר יתהם יוכל הפועל להקיש ולפתור כל מה שיראה
והדבר ידוע שכל פרטי הפעולות האלו אינן ראוי לפתור כן לעולם
אבל הכל כפי המקום והזמן והמצב אשר בו פתורם ופסוק הענינים
ואשר יצאו מפי המראה והכל כפי החכמות וההשערות שביארו
בשפריס ועוד יש לדעת שכל פתרון מלומות שהזכרנו הם פתרון
הדברים הפשוטים שאפשר שיראה האדם בעצמו אבל עדין בדרך אדם
להבחין ולהוסיף מדעו להבין כל ההרכבות הנאות במלואו והראוי
לעשות בזה כדי להבין כללות המלוא הוא שכל מלוא שיהיה יראה
תמלה כל הדברים הפרטיים שבו מה מורה כל אחד מהם הכתובים
בספר הזה ואינן כתובים ידן מהכתובים או מהשערות וכאידע מה
מורה כל אחד מהם שער ויעין בדעתו ובשכלו להסכים לקצו
לפתור באופן שיהיו כלם מורים על ענין ומאורע אחד והיה זה אחד
שיראה ויאותו מלוא הדברים הנכונים וכדי שיהיה ידיעה הוית
בקצו לפתור יביא קצת מאלו המלומות שגלגלו לאנשים בזמן
שגבר ובתקופתו : יוסף מלוא שתי מלומות האלו ומהכתובים ופרעה
מלוא הפירות והשגלים וכבר ביארו כלם בשער ה' פ"א שר המשקים
והאופים כל אחד מהם מלואו כללית אחד שר המשקים ראה גפן ובה
שלשה צריגים והיא כפורית עלתה כיבה הצבילו אשכולותיה ענבים
ויקח את הענבים ויקטט אותם בכוס ויתן אותו על כף פרעה ופתר
לו יוסף שלשת הצריגים שלשה ימים הם צמוד שלשה ימים ישא פרעה
את ראשן והשיבן על כן וכתת הכוס בידו כמשפט הראשון וגו' ואם
האופים ראה שלשה סלי חורי על ראשי זה על גב זה ובסל העליון מכל
מאכל פרעה מעשה אופה והעוף אוכל אותם מן הסל מעל ראשי
ופתר לו יוסף שלשת קליט ג' ימים הם כעוד שלשת ימים ישא פרעה
את ראשן מעלך ויתנם ליתך על עץ ואכל העוף את כדך מעלך
ובתקיים במו שפתר להם ואתה תראה בשתי מלומות אלו חכמת יוסף
בפתרונות וזה שאף על פי שכלאורה כראה שאניהם ענין אחד יוסף
הקדל כיניהם מן הטעם שביארו בפרק ב' שער ו' ח"א וראה ש
שכלום שר המשקים מורה שבעוד שלשת ימים ישוב לאומרו וסלוא
שר האופים שבעוד שלשת ימים יתלה וזה שראית הבין לפני שר
המשקים

המשקים הורה לו שהדבר קרוב שיהיה יין לכבו להשקות כמו שהנפין
מתנדל לכאף ממנה יין ואשר פירשו לו שיעבור עד שיהיה זה ג' זמנים
וזה רמז שלשת צריגים אבל עדין לא נודע בזה כיס הוא רומז כל
אחד מהם איסוס אים או מלואים ולזה פירשו לו והיא כפורית וגו'
שהראו לו שהיה יבא לידו כיסא וזה שירע שקוד' שיהא יין מן הגפן
יעבור עליו ג' זמנים כן כוסר וענבים והביתו דגם הסוכר ואמר
לואר שהיה כן מיד בא ליד ענבים והוא מורה על הפתרונות וזה יור'
שהמרים הם ימים ואחריתם יתלם היין ויתן אותו על כף פרעה אבל
בשר האופים ראה שמונה להפך לפי שלא ראה את פרעה ואף על פי
שירמז העוף לו ראה שהוא לא היה מאכל אותו לא התקף היה אוכל
מעצמו מעל ראשו וזה יורה שהאוכל יאכל מעצמו מעל ראשו ולזה
פתר שלשת הסלים שלשת ימים הם ויתן הא' למד שהם ימים וכתב ה'
העליון ר"ל ביום הג' יצאו אותו ויתלוהו והמאכלים עליו לפרסם
מעליו והעוף יאכל אותם עם בצרו ובקמל אורטו' כשציה בא גלגלון
להלסם עם מדין מלש אחד מאבני מדין שראה כליל למס שפודים
מיתסר ובא ממסכה ישראל עד מוסכה מדין ופגע באוהל אה' ממסכה
מדין להפילו ופתרו לו איך זאת כלית אים שרצו גלגלון כן יראש איש
ישראל בתן האלהים בידו את מדין ואת כל סימניה וכן הו' וענין
זה שכל' למס שפודים יורה על האנשים שהם כשפודים בלחם ובכחו
יצאו מהרם על המכה מדין ויכו אותו ויפילוהו ובקמל כן גורין פדק
ד' כי מרדכי ראה מלוא בשנה השני למלך אחשורוש והנה רעש גדול
ורעש חזק ועננים ויהי בהלל ככל הארץ ומסד ורעש על כל יצאיה
וירשו אז ב' תמימים גדולי זה לקראת זה וירצו להללם כל גוי הארץ
והכס כיניהם גוי אחד קטן ויקומו כל הגוים עליו לאבד שמו ולתסוק
זכרו מן הארץ ויהי ביום ההוא חושך ואפלה לכל העולם ויגר לגוי ה'
הקטן מאלד והיו בועקים אל יי' והענינים כלליתם במונה גדולה ואין
מפריד כיניהם וירא עוד שכיית והנה מעין קטן עובר בין ב' התמימים
ויפריד ביניהם המלחמה והמנוח והוא הקטן גדל עד מאד ויהי
לכור אופק כשקף ים גדול ויהי חושך ואופק ככל הארץ וירא והנה
זרעה האמש על הארץ ויהי אז רע לכל העולם ופי' זה כי הרעש האדום
על נער היהודים בגולה והב' תמימים הם מרדכי והמן במביאר בפר'
הסיוט שהם יורו על האנשים והגוי הקטן הוא ישראל והשלוש קראשון
הורה על הבער והב' על השאפה והמעין רומז אליה שראית ממעבדי
השאפה : ובקמל חיי הפלוסיים כי סקק"ט מלם שהביאו לו למסכה

עוף הנקרא שיג"י וכח פתח ביתו ואמר עף מפתחו ובה בשער עיונו
 ובהיותו שם נראה לו שזואר העוף גדל עד שראשו מגיע השמימה
 והיה כוֹקב ומפלג את הרקיע ויהי בבקר בהיותו בבית עיונו מספר
 לתלמידיו הקלום והנה אב אפלטון הביא את אפלטון בכו למקד"ט
 ומל פניו שלמדוהו מסבתו אז אמר סקר"ט זהו העו' שראיתי שיעבור
 בסודות השמים ויפרסם העכרים הנעלמים ובהגדות היונים שאשת
 גו"ליו קיסר חלמה שהיא יושבת בהיכליה וכי גו"ליו בעלה שם ראשה
 על חיקה ונפל אבן אחת מן המבדל על ראש גו"ליו והמיתו ולמחר
 באביל זה לא הכישו אשתו לבאת סוכה ובהיותה מספרת חלומה לו בא
 עוף אחד הנקרא ריג"טו שהיו כודפים אחריו עופות רבים והמיתו
 אותו לפניו וגו' לוי כבהל מהקלום והסימן ובתירא לבאת ולו בקרא
 לענה שהיו שמה מושבעי רומה הוכרת לבאת ובאשתקד אליהם פגע
 לתוכן שלו שהיה יודע מולדו ויאמר לו הגיעו דבריד' שאמרת והגע
 לו התוכן עדין לא עברו כי אני רואה שביס זה הככבים כורעים ימי
 חייך הלך לו לבית הענה וסם המיתו אותו בכלי ברזל ועוד אדם אחד
 ראה בעמים רבות שהלך לבור דגים למימות מתחלפים ולקח דגים
 קטנים ועוד ראה שהלך לנהר גדול שבו היו דגים גדולים רבים והוא
 לוקח מהם ובמעט מהמים עלה לעושר במרן כמבואר בפרק הדגים
 שהם יורו ריוח ועוד חלם א' שהיה רואה אחד מקרוביו שהיו מספרים
 דמו מכמות רב ואמר שכתפורה עבר מעבר לים ואמר בתן את הדם
 לשולם וקרה תבך שחלה למות וכתן כל כספו לשולם בירושה וזה יורה
 שהדם רומח על הככבים שבהם מתקיים נפשו ודמן כי לכן נקראו
 המעות דמים בלשון רבותיו וגו' ועוד גנב אחד חלם כי לילה אחד
 היה הולך בבית איש אחד ונראה לו שגא במטה שהיה שוכב בה ארון
 הבית וראה הארון יסן ונפוח ומסרס ובאקרב לשדרת היסן לרוב ה
 הסרטון היה מוכיח את מעצו מלאים פכס ומוכבדים והלך וקרה לו
 שגא לבית אחד בלילה והארון יסן והוביא גביה מביתו בכמות רב
 ועליך להבין כי הסרטון הורה על האיסור והאספה והפחד שהיה לו
 בזה וקופא אחד חלם שהיה עף בערכות גדול וכשהובכר העשעשיות
 נראה לו היותו גבוה מהארץ ומתהלך בשדה ההוא ראה יאורים קטני'
 אשר בהם ראה טורט"ובאש רבות עם זככי כחש ובהיותו שם נראה לו
 שנשתנה לעוף הנקרא בולט"ו וכנגלו היה זורק הטורט"וגאש עם
 זככי כחש עוף ז' ימים שלם בעדו שר אחד לנקשת ב' ההגות ובהיותו
 בבית האר ההוא היו מקטרגים רבים שדברו בגדו על לא פשע והוא

גבר עליהם לבדו ולקלון להם ונכבד ונכבד כבוד האדם כי ההתעוררות
 יורה על גבו מקום ובפרק הסודות שהם יורה על האויבים ובפ' העיפות
 שהיו לטורט"ורה על ריפא וחכס אחד קלט גדלה את פניו הוא ב
 בעצמו ובגדו הימנית ראה השמש ובגדו השמאלית ככב מאיר השם
 ויקר לו שבקמך רב בסכנות ובכפופה הוא חלם שספרי בכו הולכו את
 בכו בהיכל אחד והיו מלבישים אותו בעלי לא בור ומ אותה העלין עשו
 לו כור וקרה לו עוף זמן מועט שהעשירו אותו למלך ושר אחד חלם
 שהיה משים בתר מלכות על ראש אשתו ומשים אותה בכסא המלוכה
 ובאותה שנה עממה שבו ממלוכה לארצה שנתקשר ממנו והוא הושיבה
 על הכסא ועוד חלם אחרון אותה מכסא המלוכה והיא ערומה
 ומתעמלה בזה ובאום גד לא יכלה לשוט שם ובאותה שנה הסירוהו
 ממלכותו ומת ומלכה אשת חלמה לבד מערב ממלכות בכה בריו לה
 בהמות רבות בצורת אריות ובאו בהיכל בכה והמלך בכה היה מלא ח
 חיים אשנים והבמה שלו דולק באש והיא ערומה להביל הככס' והק' יפה
 וספרה את החלום לפוער ופוער לה כי מלכות בכה יסכול השפלה ג
 גדולה ואמר ימים מועטים קרה מלחמה לבד מערב ובמלחמה ההיא
 מת בנה ושרים רבים ואחרים ממלכותו ואמר ראה ארבע זאבי' שהיו
 מריבים עמו בפיהם פתוח והוא בסרבו שלותם כנגדס והכה הגדול
 שבהם עד מות ויתוך שלשה ימים קרה כי לגנבן מה התגבר על ארבע
 אבנים אויבים לו ואמר חלם שאיש אחד ברומתו שבר ורועותיו ואמר
 המיתוהו אחיו ברמס' ואמר חלם שאביו כפל כבוד עמוק מאלד ובזמן
 מועט מת אביו וראשה אשת חלמה שכן השמים היה כופל סרבל בגד
 שמור שהיה מבסס אותה במורבל לאלמנות ובזמן מועט מת בעלה :
 ובגמרא בר הדיא מפאר חלמין הוא מאן דהיב ליה אגרא משער ליה
 למעלייתא ולמאן דלא יהב ליה אגרא מפאר ליה לגרעיותא אביו ורנן
 סו חלמא אביו יהיב ליה זוזא ורנן ליה זוזא אביו יהיב ליה אקריב'
 בחלמין שורק טבוס לעיניך לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהי לך
 למיכל מעובבא דלכך פירו' עתקלקל תקריקך ולא תוכל לאכול מעובב
 לכן לאביו אמר מרוח עסקך ולא יהיב לך למיכל מסדוה דלכך אמרי
 ליה אקריבן כנים ובנות תוכל לרבא אמר ליה כפשתים לאביו אמר
 ליה בכך ובכך נפישו ומנחבן בבית לעלמא ודמיון באפק כדקאזלין
 באפיה אקריבן בכך ובכך נפישו לעם אחד לאביו אמר בנה ובכך
 נפישן את אמרת לקריקך פירו' להשיאן לקרובך ואשתך אמר לקריבם
 ואכפם לך ויסבת להון לקריבה דהוי כעס אמר לרב' אחד ליה דכיהות

שכ"ב ואלו כניה ובנותיה ליד' אתתא אשרית' דאמר רבא אמר רב
ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך בתונים לעם אשר
זו אשת האב אקריבין לך אכול בשמחה למךך לאביי אמר מריוח עסקך
ואכלת ושתית וקריית פסוק ממדוה דלכך לרבא אמר ליה פסיד עסקך
עבדת ולא אכלת ושתית וקריית פסוקים לפסדות עסקך פירוש להסיג
דאיתך' אקריבין ודע רב תובא העדה לאביי אמר ליה מרישיה לרבא
אמר ליה מרישיה אקריבין וראו כל עמי הארץ ונאמר לאביי אמר ליה
כמך לך שמה דריש מתיבתא הוית אימתך נפלא בעלמא לרבא אמר
ליה כי דייבא דמלכא אתער ומתפסת בגנבה ודייבי כולי עלמא ק"ו
מינך פי' אובר המלך ישבר על ידי' גבבים ויעלילו עלך לומר איתתך
גנבתם ויתפסון כגבב ודייבי הכל ק"ו ממך לומר אם רבא נחמד כל
שכן איתפסדו וזהו ויאלו ממך למסר אתער כי דייבא דמלכא ואלו
ותפס' ליה לרבא אמר ליה מן חסא על פוס דכי פירוש ראינו חזרת
על פי הסביות לאביי אמר ליה עייף עסקך כחמא פירוש כפול יהיה
הריוח שלך בחזרת זהו רכבה וכפולה והסבית דמן על הסמורה לפי
ששביהם היו מוכרים יין לרבא אמר ליה מריש עסקך כחמא אמר ליה
מן בארעא על פוס דכי לאביי אמ' ליה בסים ממך פירוש מבוסס יהיה
ייקך ואלו כולי עלמא לחזון בארעא וסמרא מינך לרבא אמר ליה תקף
חמך ואלו כולי עלמא לחזון בארעא למיכל ביה אמריה ליה מן סביתא
דתיא דקלא לאביי אמר ליה מדלי עסקך בדקלא לרבא אמר ליה
חלי עסקך בתמרי פי' מתוק יהיה סמךך שתמכרנה כולל אמר ליה
מן רומבא דקדחא אפוס דכי פירוש רמונים גדלים בתביות לאביי
אמר עשיך עסקך כרומבא פירוש תמכרנו ביוקר לרבא אמר ליה קאי
עסקך כרומבא פי' קהו זהכל ישכאווה אמר ליה מן סביתא דכסל
לבייא לאביי אמר ליה מתבעי עסקך ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד
עסקך ושדיא ליה לכיר' אמר ליה חזין יוסבן בר סמרא דקאי ואיפסדן
פירוש מראשיתו ומוער לאביי א"ל מלכא הוית וקאי אמרעא עלך פי'
תורגמן להשמיש בקול רם לרבים כקול סמור נוער לרבא א"ל פסד
סמור גהיט מתפילך פירוש מחוק א"ל לדדי סו' לי ואיתיה אמר ליה
אם כן ו' דפסד סמור ודאי גהיט מתפ' לך פירוש וכל פסד סמור ת
תפסד בשם הוא פסד ו' ובתפילין של רבא כתבו הקוסם מלא ואס"כ
מחקו למחוק אול רבא לחזיה לגביה א' לשואי דשא גדיפא דכסל פי'
דלת סוכן שבתית א"ל איתתך שכבא פירוש אשתך האמרת את הבית
כדלת ו' הבגלת ממות א"ל חא' כי' ושי' דגמור פירוש השיש

הפנמות והסלמות שכתבו א"ל כניה ובנותיה שכבן א"ל חא' חרי
יבי דפרקן אמר ליה חרי נש' מנרשט אמר ליה חא' חרי גרגלדי
דלפתא פירוש ראש' לפנות א"ל חרי גולטי בלעת פירוש מכות במקל
עב ברשא' לפנות אול רבא ההיא חמא ויטיב במדרשא כולי' ונמא הוא
הכחו חרי סג' כהורי דהו קאי מככו בהדי הדדי אול רבא למחוקינהו
ומחורו חרי דלו למחוי' אחרית' אמר מקסי' תרין חא' לסוף אתא ר'
רבא ויהיב ליה אגרא אמר ליה חא' אשיפה דנפל פירוש סומת סכרי
בעלה אמר ליה בגבסם בלא חכרי קבית פירוש יתרחבו קרעוניתך אמר
ליה חא' תפדכא דאביי נפל וכסיכיה אבקה פי' בית אביי נפל וכסהו
עמר הפודס ממפולת הסומה אמר ליה אביי שכיב ומתיבתיה איתא ל'
לגבך אמר ליה חא' אפדנא דידי דנפל ואלו כולי עלמא וס'לו
לכבתא לרבא אמר ליה שמעתך מיבדרן בעלמא אמר ליה חא'
דבקע ראשי וכתר מוקרי פי'ו' מוסי' אמר ליה אודרא חבי סדיא כסיק
פירוש המוכין יבאין מן הכר שבמראשותך אמר ליה אקרין הלל
מכרסא פי' הלל שאנו קורין בעמס קדו' הכל חכרי א"ל נסי מתרחשי
לך הוה קא אול' בהדי' כי ארסא אמ' בסדי גברא דמתרחש ליה כיסא
למה לי בהדי' דקא סליק נפל ספרא מיביה אשכחיה רבא ונמא דסוה
בתיב ביה כל הסלמות הולכים אחר הפה' אמר רשע בדידך קיימא
כלהו משילכא לך בר מברתיה דרב סקדא פי' אשמו של רבא בת רב
סקדא תיפה יהי רעוא דלמסר הוא גברא בידא דמלכותא דלא
מרחמו עליה אמר מאי אעביד במירי דקללת סבס אשיטו בחכס הו'
באם וכל שכן רבא דבדיכא קא לייט אמר אקוס ואגלי דאמר מר ג'
גלות מבפרת עון קס גלה לבי רומא' אול יתיב אפתחא דריש טורויא
דמלכא פי' סומר אובר המלך ריש טורויא חא' קלמא אמר ליה חא'
סלמא דעיל מחט באבבעי אמר ליה הב לי חא' ולא יהיב ליה אמר ליה
ולא מירי אמר ליה חא' דנפל תכלא פירוש תולעת בתריתן אבבעותי
אמר ליה הב לי חא' ולא יהיב ליה ולא א"ל אמר ליה חא' דנפל תכלא
בכלא ידא אמר ליה נפל תכלא בכלא שיראי דמלכא פי' מעליש של
מלך שמו בי מלכא ואיתיה לריש טורויא קא קטלי ליה אמר ליה חא'
אמאי איתיהא להאי דסוה ידע ולא אמר איתיהא לכר הדיא אמר ליה
אמנו חא' דידך סרבו שיראי דמלכא כפיתו תרין ארזי בכלא אסרו
סד פדעי לסד ארזא וסד ברעי לסד ארזא וסדו לסבלא עד דאבתליק
רישיה אול כל סד לסד וקס אדוכתיה ואבתליק בתרין פירוש היו שני
ארזים כטועים רמוקים זה מזה והקריבו ראשיהם ואסרום בחבל ואלו

בהיותם קרובים הפילו לבד הדף ארבע והבטיחו רגליהם למעלה כנגד
ראשי הארזים ואסרו רגליהם רגליהם אחד לאחד ואחד ורגליו הב' לאחד ה
האחר ואמר כך הווינו הקבל שהיה מדבק ראשי הארזים כל אחד
לחבירו ובהפירדם נחלק כל הדף לשתי חתיכות שאין בן דמא בן אסונו
של רבי יאמנאל ראיתי ב' לסיי אבאמי אמר ליה ב' גדולי רומי יעשו
עליך רעה וימנו פירוש וקם הלמייס איעבו אמר ליה ב' קפרא לרבי
ראיתי קוממי אבאמי אמר ליה פרוץ אף נסתלק ממך פירוש לפי שפרוץ
אף נכבד בחנוכה שמתחמם ויוציא ממנו הכל אמר ליה ראיתי שתי ידי
שבתוכו אמר ליה לא תבטרך למעשה ידיך אמר ליה ראיתי ב' רגלי
שבתוכו אמר ליה על סוס אתה רוכב הואי לאמרי לי באדר מיתת
וכיין לא פות אמר ליה באדרותא מיתת ר"ל באדר ובכבוד תמות ולא
אתית לידי נסיון אמר ליה הווא מיכה לרבי יאמנאל ראיתי שאבי
מאקה גמן וית לותיש אמר ליה אמו בעל פי' השמן הוא בן הוית כיון
שיוצא ממנו ואם זה סודה שהוא היה נשקה את אמו אמר ליה הואי ד
דקטוף לי ככבא פירוש ראיתי ככב אמר ליה ב' ישראל גבבת פירוש
שנמשלו לככבים אמר ליה הואי דבלעתיא לככבא אמר ליה ב' ישראל
ובבת ואכלת דמיה אמר ליה הואי עיני דנשקן אהדדי אמר ליה אסונו
בעל אמר ליה הואי דנשקן שהרא אמר ליה אשת ישראל בעל אמר ליה
הואי דדריכבא אהדדי אמר ליה בערה מאורסה בעל פירוש לפי שהיו
רגליהם נעצות לה סופה בכניסתה לסופה אמר ליה הואי טובא מפלי
והוא מתתאי אמר ליה משכבו הסך פירוש הוא למעלה והוא מלמטה
אמר ליה הואי עורבא דהדרו לשפריה אמר ליה אשתך ונתת מאכא
הרבה א"ל הואי יוצי דהדרו לפוריי א"ל נאם הרבה עמאת אמר ליה
הואי דכחט ב' יוצי ופסקן אמר ליה תרתי נשי בשבת ובערתיכון שלא
גע אמר ליה הואי דקל פכא בפי אמר ליה אבא קמאלת פירוש מים
העשית א"ל כללו אינכחו בי ב' מהא דליתיה אדהבי והבי אתיא ה
הסא אתתא ואמר ליה היא גלימא דמנחת דגברא כלוכי הוא דמת
ואלסדה אמר ליה הואי דאמר לי שכן כך אבון נכסי בקטורקיא ב'ו
בכחוב בחלק הראשון ובמדרג איכה פהוק א' קד כומי עכד ג
גרימא מעבר סלחין כו' והוא כחוב גס כן שם
ואין להאריך יותר ואבא אל:

החלק דג' בפסקי הדוכים המתחמם וכתלים בגימרי
המלום ואכיתוב אותם כפי מה שאמנאל
בגמרא

בגמרא ובפוסקין א"ל ואבא כל הסכדות הנמנאי' בכל דין מהם ואפרש
דברייהם כל מה שאוכל ואם יראה איזה סכדת וסופה לא' מהסכות
אביאנהו ואלין בעדו ועוד אם אמנאל איזה דין מסודש שלא במכא
בגמרא ובפוסקין א"ל אפשר שיארכע הלכה למעשה אכיתוב בו מה
שיראה לי משדשי הגמרא ודברי הפוסקים וזה החלי הנה כל הדוכים
הנמנאים בעיניי החלמות הם בכנסים תחת סוג אחד והוא לתת ד
דרך ותיקון לכל מלום רע לבטל אותו ודתיקון זהו בשלשה פנים הא'
לפיתעבות עליו והשנית לנצות עליו העצת מלום השלישית להסיר הכדור
או הכדר או השבועה שבעלום לכן בחלק החלק הזה
תלוקה לאזכרה לשלשה פעמים:

השער דה' בדין תענית מלום:

השער דהב' בדין סכנת מלום:

השער דהג' בדין הערת מלום:

השער דהא' בדין תענית מלום חלקתיו למעשה פרכים:

הפרק דהא' בחיוב תענית על מלום רע ומעלמו:

הפרק דהב' לבאר שדרך שיהיה התענית בו כיום
ועם לזה:

הפרק דהג' לראות אם מותר להשתעבות בשבת אם לאו
ולראות היך הוא יותר מקובל ומועיל להטל
המלום רע תענית השבת יותר מתענית קסול ועם לזה:

הפרק דהד' בדוכים הגדולים ליום התענית:

הפרק דהה' בדין תעניתא לתעניתיה:

הפרק דהא' בחיוב התענית ותועלתו גריסין בפרק קמא
לתעבות ואבת אמר רב יפה תענית למלום
כא

כאש לנעורית ואמר רב חסדא וכו' ביום ואמר רב יוסף ואפילו בשבת
 ועבין זה הוא שכתבא לאדם מלוס דע לא יאמר כבד בגורא גורא
 אגדה סתקוס אלא על כל פנים יש לו תקנה בתשובה ותחבובי ואפילו
 בתלוס היותר דע שגולס כדאמרין בפרק קמא דברכות אמר רבי
 חנין אפילו בעל המלומות אומר לו לאדם למחר הוא מת אל ימנע
 עמו מן הרחמים שכאמר כי ברוח מלומות והבלים הרבה את האשים
 ירא שהורדעם הדין ודאי אינה אלא הערה מן השמים שצאה אליו
 להודיעו שיפאש במעשיו ויחזור בתשובה ולכן ראוי לו להתענות
 ולחזור בתשובה ולבקש עליו רחמים ואם יעשה כן הב"ה יקבל תעבותו
 ותשובתו ותפלתו ויבטל מעליו כל גזרות קשות ורעות שבגזר עליו
 ומהר בהסירות כלות האש לנעורית ולגמרי שלא יאמר ממנו אלא בל
 יתבטל כמו שאורף האש הנעורית ואינו משאיר ממנו כלום לא בשארף
 האש את העצים שלעולם יאמר מהם אור מוכל מאש ואף שמואל דבי
 הוה סו' חלמא בישא דהוה אמר הפלומות האור ידברו לא לספור ע
 עמו מתעבית הוה אמר כן אלא לכתם את עמו ועם כל זה הוה
 חתענה ומבקש עליו רחמים כמציא אס כן שהתעבית הזה מועיל מאד
 ואין לדמותו צאם כל ובמעט נראה לי שהוא טובה ואין ראות לאדם
 לטמור עמו ממנו ונראה לי שיש להתענות על מלוס דע שחלם לו
 חבדו ואפילו בשבת שהרי אמרו בגמרא שמתקיים יותר וכן נראה לי
 שיש לזכור להתענות על מלוס שחלם את' על הזכור ונפשות עגומות
 עליהם ואפילו בשבת וכל שכן אם חלם אותו גדול הדור ומי שקבל
 להתענות למחר על דבר מה או שהיה תעבית כבוד וחלם בלילה מלוס
 דע שראוי להתענות עליו כראש לי שצריך להתענות

יום אחר ואין די באותו תעבית :
חפרק הב' לבאר מאמר רב חסדא שאמר שצריך שיהיה
 בו ביום לפי שיש לשאול ולומר ולמה לא ילוס
 אדם תעבית זה על מנת לפרעו ביום אחר כמו שהוא הדין בשאר
 תעביות שאינן של כבוד ולפי אומר לי שהטעם בזה הוא כדי שלא
 יתעבב שום זמן שכל עוד שיתעבב יותר דע הוא זה מב' בחינות :
 הא' שאם יתעבב שם באתענות זה הזמן יבא לפועל גזרת החלום
 ואז לא יועיל התשובה והתפלה שכבר חל עליו הרע ההוא : והבחינה
 הב' היא שכל המקרים הרעים המתרגשים לבא על האדם ראוי לו
 להשתדל להבליה מהרה בחיותו בחינתו ואין ראוי להניח הענין להתקרב
 כי אז לא יוכל לכבות הנערה כמו שצדקו זה ממדרכי שבאידע ה
 הגורא

הגורא שגורא על עמו שם השתדלותו להבליה מהרה ולא רצה להמתין
 אפי' שעה אחת שכאמר כי אם המדע תסריש בעת הזאת וכן הענין
 פה כיון שידע אדם שזה הרע נגזר עליו ראוי לו להשתדל מהרה
 להבליה כי אם יתעבב אולי אז לא יועיל לו אום דבר כמו שיועיל תיד
 בעת הגורא ובמידותי תעביות להרי"טבא ו"ל טעם אחר אמר לפיכך
 אמרו בו ביום קודם שיתקרב דעתו ויסור פחד לבו שחל אחר כך
 לא יחזור בתשובה עד כאן וכן כתב המאירי בשם גאון פרק ב' אמר
 בוזת תעבית מלוס הוא כדי שימנעוהו למעשיו הרעים ויפאש ב
 בדרכיו וישוב לש"י וכבר גלו זה גלו מבואר במאמר קבד אמר רב
 חסדא חלמא בישא עדיף מחלמא טבא וכוונתו בזה היא שחלומות
 הרעים יתחילוהו וירעילוהו לשוב מעונותיו על ידי יראתו ותביאם
 היראה להעיר את האהבה והיא הבונה גם כן באמרים והאשים עשה
 שראו מלפניו זה מלוס דע ומכאן שאם לא יתענה קמוץ למלומות בעוד
 היות יראת המלוס על פניו אולי יבזז לומר כי החלומות האור ידברו
 הנריכוסו להתענות קמוץ למלומות עד כאן אב"ה הרי"טבא ו"ל כתב
 בפסוק שלחני כי עלה השמר טעם אחר כבון מאד אמר ו"ל יש לקבל
 ששקודת כל ימי השנה במסרה ביד מלאכים ממונים עליהם איש יומו
 וכאלו הם מקבלים הריון לילד המעשה הנעשה ביום ההוא כי על זה
 תקנו היום הרע עולם והנה המלאכים הממונים על הימים כל אחד
 קרוי יום הה' כי לא ידע מה ילד יום והמלאכים הממונים על הלילה
 כל אחד קרוי לילה כמ"ש מלאך הממונה על ההריון לילה שמו דכתיב
 והלילה אמר הורה גבר ואין פקודה בוגעת בפבריתת אפי' כחלל כימה
 ומכאן אמרו אם ראית ת"ס שגבר עבירה ביום אל תהרהר אחריו
 בלילה כי ודאי עשה תשובה כי חזקה על חכם שידע סתרי הענינים
 האלו ולא ירבה אשר היום או הלילה יכתוב עליו שטנה כי קשה הדבר
 אפי' ליתקן את אשר עושו וזהו טעם יפה תעבית לחלוס וכו' ואמר
 רב חסדא וכו' ביום עכ"ל : ואמר כך מצאתי דבריו אלו וקדוש אליהם
 בספר הזוהר בפד שם אמור אל הכהנים ו"ל שם תבינן יפה תעבית ל
 לחלוס כאש לנעורית ועקרא דתעביתא בההוא יומא ממש ולא ביומא
 אחרא עלאה וכד איהו שרי בתעביתא דחלמא קוליכבא דההוא יומא
 לא אעדי עד דליתבטל ההוא גורא ואי דמי ליה ליומא אחרא הא
 שולטבא דאחרא הוא ולא על יומא ביומא אחרא דפברית כהאי בוכא
 לית לך יום דלא אתמניא עליה יומא עלאה לעילא וכע"ב כס
 לאתמרת דלא יעבד ענינו בההוא יומא ולא איתפגיס קמיה שאר

ימין אחריו כו' הרי שאלו להתענות ביום החלום מהם ולא ללנות
 תעניתו ולכרעו עד שכן אחר רב יוסף ואפילו בשבת ובכחלי ש' אדם
 באדם ולא יכול להתענות אותו יום שלא כמקור מעמי זה להתענות לא
 יתענה היום היותר קדוש שכול יום לעין בזה מי שחלש לל ערב ת
 תענה בליל או ליל ערב יום הכסופים חלום רע בעל יתענה לתי
 סכריך להפסיק מבעוד יום ואם כן לא יוכל להתענות בו ביום
 ולנאובים אלה בדין אחר וממנו ראו לדון בזה והוא מי שגדר
 להתענות שני וחמשי כל השנה ואירע ערב תענה בליל או בל
 כיכל יענה והתענה יקעוד פעם א' ביום ממך להקיעת החמה ד
 דקיימא לן כמין דאמר מיעבין לשמות עד כאן' וכחאם לי דהוא
 הדין מי שגדר יום מוסק כל השנה ואירע אותו יום ערב י"ה אוכל
 ממך להקיעת החמה אף על גב דקיימ' לן דכל האוכל וזאתה בתשי
 כו' ואם כן אכחו גם כן כאמר בגדון אלפכיו אזה חולס יתענה
 אותו יום עד ממך להקיעת החמה ולא קודם כן בערב תענה בליל
 בין בערב יום הכסופים שהרי מן הדין היה להתענות כל היום ולא
 היה די בתענית שעות אלא ש' אחר המו שהיה גם כן מן הדין לתי
 שגדר להתענות כל השנה שני וחמשי להשלים תעניתו לגמרי שהרי
 תענית גמור בלד ולא תענית שעות ובגדרים י' לו ליל אחר לאן
 בני אדם ולאן תענית פתח כל היום משמע ואפילו הכי מזהם ד'י
 אפשר באופן אחר יבא יד' בדרו בזה כמו כן כאן יבא יד' תשוב אף
 על פי שלא השלים תעניתו כיון ש' אפשר בעבין אחר כל שכן לדעת
 המכרי שכתב שבתענית חלום אין צריך שיספק עליו
 מהם כשאר תעניות וכו' שיתבאר בפרק דל'

הפירק דג' בתענית שבת והוא נחלק לב' דבורים: הא'
 א' מותר להתענות בשבתות וימים טובים
 תענית חלום אם לאו הב' להראו' אף הוא יתיר מקובל ומעיל לכסל
 החלום תענית השבת יתיר מתענית החול ומעט לה' ואסתכלהראן
 ברכיין בירושלמי דתעניות רבי אסא ורבי אבהו מזהם רבי יוחי ב
 תיבא אחר אסור להתענות בשבת עד ש' שבות ואין צריך לומר ש'
 שאסור להתענות בו כל היום ואפילו בלד להתענות כל הימים ושנע
 בו שבתות וימים טובים אמריין בריה פירק קינס ין דלוקה ואין צריך
 סתרת מהם ואפילו הכי תענית חלום היתיר להתענות בשבת כדאמר
 רב יוסף ואפילו בשבת וכן ה' דאמריין פירק אין עומדין כל היום
 בתעני' בשבת קורעין לו גזר ד'כו אל שבעים אהי מערבי לה רבנא
 בתענית

בתענית חלום כמו שיתבאר בפרק שיתבאר זה אבל בתיבו חסוקים וי
 שהתירו חכמי' תענית חלום בשבת היינו כשהחלום קשה הרבה לפי
 דעת החולס ומכחך עליו לפי שאינו יודע מה הוא וכו' אין לו ע
 שבת וכשהוא מתענה סובר שהתענית יועיל וטוב לו מאכל לה וזתה
 לפי שהתעניות תמיד עומת כסאו והרי זה לו עונג שבת שנה לאיש
 כוח היתיר לו לישב בתענית חלום בשבת וראית על מקור להתענות
 תענית כזה בשבת מדאמריין בהגדה שיתכו תלמידיו אל רבי עקיבא
 שהיה בוכה בשבת אמרו לו למדיתכו רבינו וקראת לשבת עונג אמר
 להם זהו עונג שלי ובירושמי בשבת רבי אלעזר היה ר' עקיבא בוכה
 אחריו אמרו לו תלמידיו רבי ממני מה אהה בוכה והלא ש' הוא
 אמר להם זהו עונג שלי וקצת קשה על זה ש' כן אין אמרו דלית
 תעניתא לתעניתיה על מה שכתבטל מעונג שבת שנהא שמה ש'
 שהתענה בשבת קבל כער ובאביו הוא מתענה ואין אדם כן אמרו
 שהתענית הוא עונג לו ונראה שהקושיא הזאת הכניס לבת המדרש
 לומר שאין צריך דלית' תעניתא לתעניתיה על תענית חלום בשבת
 כמו שיתבאר בפרק דה' ב"ה וכן כתב המאירי שכן אין לו עונג
 שבת אלא גדול מזה מה צורך להתענות למחר אבל נראה לי שזאת
 אינה קושיא כלל שהכוונה מהם ו"ל אינה לומר שהוא עונג מהם אלא
 רצו לומר שמי שחלם בשבת חלום רע א"ל ליתלט מעבר כי אם לא
 יתענה הרי נפשו עגומה ואם יתענה הרי יסגף עבמו
 בתעניתו במעוט סלבו ודמו זה צער לו אבל אמרו חכמי' לבסור בקע
 במיעוטו והם שצרי ואמרו שיתיר גדול הוא צערו כשלא יתענה
 מכשתענה שכתענה אף על פי שהיה לו צער על התענית יהיה
 לו מתקום אחר כהת רוח כסאבו אזה יועיל לכסל הרע הכגור עליו
 והרי יש כאן צער מדר ועונג מדר ועל דה הצער אמרו דלית' ת
 תעניתא לתעניתיה ועם זה יתכפר לו אותו המעט מן הצער שקבל
 ומה שכתב מכות אלה קטירות ונ"ל לו העונג לבד וקיים המכונה
 אבל אם לא יתענה עומת כסאו על החלום שהיה כל כך גדול אפס'
 מאה תעניות לא יכפרו על הצער הגדול שקבל באותה שבת וזה
 תבואר אף על פי ש' ש' כן בדבריהם' סוף דבר כד' זה מלדעת
 זו שמותר להתענות בשבת תענית חלום ונראה ש' דעת זו הכל
 תלוי בסברת החולס אם נפשו עגומה עליו לפי שנהא לו זהו חלום
 רע יתענה ואם לאו אל יתענה אבל ה' אליעזר ממ"ן ו"ל כתב אין
 להתענו' אלא על חלום אלהי שבעים ור' עמרם ור' קלוימוס

ואבי העזרי ורבי אביה ז"ל כתבו שבזמן הזה אין להתענות בשבת
 מעבית סלום כלל לפי שאין אנו בקיים בפתרון הסלמות לידע איזה
 דע ואיזה עוב ואין מתעבין בשבת מספק וכן כתב רבינו האי ואנשי
 לא חייב להיטב בהעבית ביוםא לשבתא לא יתא יותר מט' שאלא שאל
 סל בשבת כדסה התעבית יד' יום א' עד כאן ונחמילה ממנו ז"ל
 כדסה לי שטענה זאת אינה שטענה לאסור תעבית סלום בשבת שהרי
 בפי' א"ל אנוסד להתענות מעבית סלום בשבת ודאי שחבמים היו
 מתעבין עליו ואפילו הכי ידוע שבזהיה סל להם ס' ט' ט' ט' ט' ט' ט'
 דומים איתו עד למחר כחזו אס' כן כדסה שהיה להם יותר מועד
 מעבית סלום בשבת מתעבית תעבית ב' א' וכבר נוסגין כל העולם ל
 להתענות אפילו בשבת על גלגה סלמות לבד וזה ראה ספר עורה
 שגאריך' או יום הכפורים בשבת כעילה וקורות ביתו או שבו שכלו
 וכן מלאתי בספר אחד שמתעבין על גלגה סלמות אלו לבד אפילו
 בשבת ולא על שאר סלמות כלל ובספר אחד מלאתי ארבע סלמות
 כן שגריך הדואה איתס להתענות ולא אחר בשבת ואלו הם הדואה
 יום הכפורים ולא אחר בשבת כעילה וקורות בספר עורה' וסמואל
 אזה' ומי שנופל לו שן' ומי שדואה סלום וכשאו עגומה עליו יעשה
 אחד תשלש דברים יום או יתן דקדק או יעבדו בפי' גלגה אכל
 שום דבר מכל זה לא נזכר בשום ספר שהיה ראוי לסמוך עליו ולקך
 ראוי להתענות על כל סלום אדאיה לנו שהוא

דע אפילו בשבת

הדבור הרבי

לפני שהוא יותר מקובל מעבית השבת
 מתעבית סלום גרסין שפר' אין עומדין
 כל הושב בתעבית בשבת קורעין לו גזר דיוט של שבעים שנה' ונרץ
 לכאך למח אחר דוקא בשבת יותר מבסול ואס' קומים לאדרבא היה
 ראוי להיות כהפך לדי' שבאר הימים שאין בתעבית בסול עובד שבת
 ולא בסול מכות גלגה סגודות מתקבל וראוי שיעל אכל
 בשבת שיש בו אסור בסול עובד שבת ובסול מכות גלגה סגודות שאין
 ראוי שיתקבל כל כך ורצ' ז"ל כתב בשבת לפי שהתעבית קשה בשבת
 שהכל מתענגים וסוף מתעבה כוחו לומר שכל אחר שהתעבה ב
 בשבת דוקא ולא בסול לפי שבשבת בערו מרובה יותר מבסול לפי שזה
 היום היה לו לשמח ולעידן עבדו בעובד שבת והוא מתעבה לכך עבדו
 יותר גדול בשבת מבסול ואס' תאמר שכל עוד שאתה מוסיף בעבדי
 אתה מוסיף עבדו בסול עובד שבת יש להשיב שזה אינו שהרי הא
 עבד

אשר בתעבית שהרי לכפר על כחול עובד שבת הגדול ואס' כן הרי
 הוא אילו התעבה בעבדי גדול שהרי בסול עובד שבת ליכא כיון שהוא
 מתקנו בתעבית הראשון הנה ו' היא כוונת הדבר בהתח' הספק הזה
 אכל לא כתובנה דעתו כי לגמרי שאך יתכן שמעט עבדי יותר יסיה
 קנה לבטל גזרת שבעים שנה ועבדי ביטול שבאר הימים לא יבטל
 גזרת ב' או ד' שנים שבראש היום שדבר גדול יש בשבת מבאר הימי'
 ועל כן כריך אבי להודיעך מה שמתאפי בחדרש הוסיף שתיין הספק
 הנה באופן אחר יותר כבדן על דרך השכל אמרו בסוף אמר אל' ה
 הכהנים ז"ל האי מאן דשרי בעעביתא בשבתא עבד גריעותא לשבת'
 או לא אי תימא דלא עבד גריעותא הא שגודתא מהימנותא כקיל
 מיביה ועכסיה סגיהא מדותא לשבת בטל מיניה אחר ליה מלה דא
 שמואל דלא הוא ד' אגסין עליה מלגילא מכל כבי עלמא בגין דהאי
 ימא מדותא הוא לגילא וספא מדות דכל קדוין מדותא דכל מ
 מהימנותא ביה אשתכח ואפילו דשנים דגהינס נוסים בההיא ימא
 והאי דרכה לית ליה מדות לית ליה כייסא ושביא דא מכל עילאין
 וספאין כלל שאין עליה מאי אלא דעלוי הוא בעעביתא ובשעתא
 דעתיקא קדישא אפגלי בההיא ימא ואשתכח האי בעעביתא כלותיה
 סלקא וקמא וכדן איתקעו כל גזרי דיכין לאתגורו על ס' ואפילו
 אשתכחו בבי מלכא עליה לביס כלל איתקע בגין דבשעתא דעתיקא
 אפגליא כל סדוא וכל חידו אשתכח בגין דאפגליא בהלולא דמלכא
 ועל דא פסיק קורעין לו גזר דיוט של שבעים שנה דהא אף על פי
 דאשכחו עליה כל אינון שבעים שנהי כדרי מלכא דהוא אפגלי כהו כלל
 איתקע בגין דעתיקא קדיש' נטיל ליה לברכא וסבי מתערי עליה
 בהלמא למלכא דעבד הלולא לבריה וגזר סדוא על כלל בההיא ימא
 בהלולא כל עלמ' הוא סדוא ובכח סד הוא עבדי תפיס בקולרא עבדי
 אחר וזה כל כבי עלמא מדאין בהלולא דברי ודא עופס בקולרא מיד
 פקיד ונפקיה ליה ואפילו ליה מקדוין כך האי דשרי בתעביתא כבי
 עלמא מדאין והוא עבדי וסאי אשתכח בקולרא אף על גב דאשכחו
 עליה כל אלן שבעים שנה דאמנן כלל איתקע ולא אריה עליה דיכא
 כיומא אחרא אית ליה רשות לתקע ליה בההיא ימא כל שכן שבת
 דלית לך יום דלא אשתכח ביה חילא ומאן דשרי בתעביתא דאמא
 בההיא ימא לא סלק סדוא ימא עד דקע דיכיה דשבעים שנה
 כיומא דשבת בניכיה כן בההיא ימא ממש
 ולא כיומא אחרא עד כאן :

הפריק הר'

בד' כ'ס הנריכ'ס ל'וס התענית ו'ס' כ'ו שנה

דבורים הראשון בענין ענכו' הכ' בענין

אם נרץ להגליש התענית הזה עד כאן הסככים והדבור הראשון
 בענין י'ס כ'ו כ' ד'כ'ס' הראשון אם אומרים בו עכנו אם לאו השנית
 לבאר אם אומרו היכן אומרו והרץ הראשון אם י'ס לומר בו עכנו אם
 לאו הוא כחלק לב' הראשון אם י'ס לאומרו כחלק הכ' אם י'ס לאומרו
 אפילו בשבת ואומר באחד שהיה י'ס מן המפרשים שכתבו אין לאומרו
 בל' דק'מא' ל'ן כשחזר לאמר כל תענית של' קבלה היחיד מבעוד
 יום איכה תענית ואינו יכול לומר בו עכנו אבל בהסתכלות הטוב אין
 לטענו מפי זה לפי ש'ס לתרץ ולומר דדוקא בתענית גדלה אמרו
 בן אבל במקוים כגון כבוד וסליס אין נרץ קבלה ואומרים בו עכנו
 וכן כתב המ'ר'י שחזר זהו רגל להעניות על סלמותיו הרי הוא
 אכלו כמקובל מאתמול ואומר עכנו ולענין עכנו בתענית שבת ראיתי
 כתוב בש'ס רבי שמואל בר דוד ו"ל שהתענה בשבת או ביום טוב
 תענית סלום אומר אחר תפלתו אלהי כוונן שבת המקדש קיים וכו'
 ואינו אומר עכנו וכן קבל מרבותיו ולא ידעתי טעם להכריז' או למה
 לא יאמר עכנו בשבת ש'ס תענית התירו בו למה לא יתירו לומר בו
 תענה ובקשה וענינו שהוא מענין התענית לכן כראה בכל שאר ה'
 הפוסקים שאמרו שאומר יעכו אפילו בשבת וכן כתב רב עמרם
 במדורו והתוספות כרץ אין עומדין בש'ס כ'הג' ודאיס לזה מן ה'
 הירושלמי פרק תפלת השחר דג'ס'ס'ן התם ראש חדש שחל בו תענית
 איך הוא נזכר במוסף על ראש חדש רבי ועירא אמר בהודאה רבי
 פתן בר ממל אמר בעבודה רבי אביא' אמר בעבודה ד' הרי שאף על
 פי שאין תענית בראש חדש כדעתן אין גזרין תענית כבוד בראש
 חדש מוכנה ופזרים ואם התפלו אין מפסיקין כשהוכרחו הסבור ל'
 להתענות מפני איזה דבר אומר עכנו ככל הסלמות ולזה שאל שאף
 אומר במוסף ואם כן י'ס ללמוד ממנו שהוא הדין לשבת' והרץ הכ'
 הוא כחלק ג'ס כן לב' הראשון באזה מקום מן התפילה אומרו השנית
 בשתמאל לומר שאומרו באה' כבוד י'ס לבאר אם מותר אם לא ואומר
 בראש שהנה בחול אין שפק אומרים אותו בשומע תפילה אבל בשבת
 כחלקו י'ס אומרים שאומר אותו בעבודה ומכ'א'יס ראייה מן הירושלמי
 שהוכרחו לעיל שחלקו היכן אומר עליה כבוד עכנו במוסף ומס'ין
 דבעבודה ליחיד המתענה שיאמר אותו בעבודה ובעיני הראיה
 רקוקה מאד שלא דהת' כבוד אמרו שגליס כבוד יאמר אותו בעבוד'
 אבל

אבל יסיד לא אחרי ועוד דדוקא כחלקו ש'ס במוסף אבל בשאר תפלות
 מאמע שפ'ט'א' להם על כן כראה יתר כסון מה שכתבו התוספות
 בפרק אין עומדין בש'ס כ'ה' שאומרו באה' כבוד קודם שיעקור
 רגליו וד'ה אומר שאומרו אחר שיעקור רגליו והנה לדעת האומרים
 אותו בעוד התפלה פ'ט'א' שותם אבל לדעת האומרים אומר אותו
 אחר תפלתו י'ס לראות אם מותר אם לאו ואומר שהנה מדברי ה'
 פתוספות כראה שותם מדכתב אפילו קובע בדבר לעצמו אין לקום
 כיון שאינו בתוך שמונה עשר ומדברי הרא' ש'ס כראה שכוללו באה'י
 כבוד בל'א התימה :

הדבור הב'

ד'ג' שהמדרכי כתב ש'ס התר בתענית סלום

השאר התעניות שאר התעניות בד' סומות

מי שיקבל עליו תענית בסתם סתם תענית ש'ס מאמע דק'מא' ל'ן
 לכל תענית של'א שקעה עליו שמה אינו תענית ואינו יכול לאכול
 קודם זאת הסככים ואם אכל קודם אינו תענית אבל בתענית של'
 טערת ימי תשובה ותענית סלום כיון שאין מקבלים אותן בתפילה
 ובער בעלמא קטיל עליה אין נרץ להגליש וראיה מדעתן אב'י מאמר
 מתעבין ולא משלימים ומשבי עליהו התם לכערא קא מכונן והא בער
 וכן משני ארבי אליעזר בר דדוק וכן העידו על ר'א'בן ו"ל שאל היה
 מתענה בשבת ימי תשובה עד שקיעת החמה אלא אחרי באתו מבית
 הכנסת מיד היה אוכל אף על פי של'א שקעה חמה ואפילו הכי היה
 מתפלל עכנו :

הפריק הה'

בדין תענית לתעניותיה וגם הוא כחלק לב'

דבורים' הראשון לבאר אם נרץ דל'יתס

תענית לתענית הימים שאסורים להתענות או לא' השנית לבאר
 בשתמאל לומר שנתן אם נרץ שיהיה ביום הראשון
 הבא אחריו או איזה יום שירצה :

הדבור הא'

גרסינן בפרק אין עומדין הוסיף בתענית

בשבת קורעים לו גזר ד'ינו של שבעים

מנה ופזרים ונפרעים ממנו דין עונם שבת מ'אי תקבליה לית'ת
 תעניתא לתעניותיה רוב המפרשים מפראי ממירא' או בתענית סלום
 וכן במדרש ת'ליס' וכן פירש רבינו האי ורבינו סבאל' והכ'מכ'ס
 והרוקח אבל מקצת הפוסקים ו"ל לא מפראי' לה בתענית סלום וזה
 שהמדרכי כתב ו"ל תימא דאמרין בשבת יפה תענית לסלום וכו' ולא
 קאמר התם לקורעים לו ולא אסורים ונפרעים ושמעתי בש'ס הרא' ש'
 ו"ל אין

ו"ל שאין צריך ליתב תעביתא לתעביתא הלוט בשבת וכן כתב הר"א
 אב ב"ד הירוש' ב"מ' בדעות שלו וס' דקדמך קיוצט בתעבית בו' בר"ה
 שכל לחיות בשבת מיירי ומוזכרים ונפרעים לפי שהוא גרס להתעבות
 בשביל קטליו ולכן צריך ליתב תעביתא אבל היוצט בתעבית חלוט
 אין מוזכרים ונפרעים ממנו כי מה יכול לצפות בעל כרחו צריך
 להתעבות וכן מוכח בגמ' תעבית בהד"א שאין צריך ליתב תעבית'
 לתעבית חלוט בשבת כי כשהוא מבטל הגזירה אין לו עונש גדול מזה
 והדעת היא שאין לו גס כן במדע' בריה' לה"ל גמ' ותעבות לה"ל
 וכו' וכו' לברכה וכתב והעולם כהנו להיפך לישב בתעביתא לתעביתא
 לתעבית חלוט ולא לתעבית שבת שכל בר"ה ואין לו לחסות בידים לשי
 שנהגו בו חכמים ואכא' מעשה ואבי המסכר אימור שהמכסה שיהא הוא
 שכל המתעבה בשבת על אי זה דבר שיהיה חוזר ומתעבה תעבית
 לתעביתא ולכן כראיה לי לקיים מהגמ' ולבטל דעתו ואומר שמעו
 אינו מתעבין לבלק ביהם כלל לפי שכו' שהוא גורם על עבדו
 להתעבות בשביל קטליו כן גרס' דלגורו עליה מן אמר הרע שהראו
 לו שהרי חלוט רע אינו צא' אלא בשביל קטל ועון כי אין מיתה בלא
 קטל בו' וכן כמו שהוא עונש לו בטול הגזירה שהראו לו בתלמוד לפי
 שהטות על עבדו שיתבטל בתעביתו והמ"ש יפה תעבית להלוט כו' כן
 הוא עונש לו תעבית תשובה שדע' שיתכפרו לו עונותיו בתעביתו
 וכו' ל' לדעתם היוצט בתעבית בשבת קורעים לו כו' וגם מה שכתב
 הר"א ו"ל בזה בלק בין ב' תעביות שלו תעבית' חלוט ברא' נכנס
 לדבר שהרי חכמים התיירו לו ואין בזה פון אחר קטל ואין צריך
 ליתב תעביתא לתעביתא אבל מ' שרונה להתעבות בשבת להכניע
 יצאו שלא קצתה ברשות אלא באיסור צריך ליתב תעביתא
 לתעביתא להשבת האיסור שעה לבטל עונש שבת ושלא קעודות
 אינו מתעבין קד' דגם המתעבה בשבת של ראש השנה בראות נכנס
 בדעת רוב הפוסקים וזה דבר תלוי במתלוקת הפוסקים ואינו דבר
 מסוק בתלמוד שאסור להתעבות כמו שהדבר תלוי במתלוקת הפוסקים
 אם מתעבין על תעבית חלוט אם לא וכמו שכתבאר ועו' שאין הדעת
 סתם ש"ס בגמרא היוצט בתעבית בשבת במתעבה באיסור קאמר
 דלאו בריש' עסקין ואם היה כן היה לו לומר מי שבער והתעבה
 בשבת צריך ליתב כו' ועוד אפילו אם תמא לומר שהוא אסור
 ובתעבית חלוט מותר וברשות נכנס' יש לומר שזה הכוונה אינו אלא
 בסכא' זה אישב בתעביתא לתעביתא שבהתירו חכמים לא יתירו
 אלא

אלא בתכא' זה וכל זמן שיקשה לו מה שכתב הוא עבדו שאפי' קאמר
 שמתעבית חלוט בדעות נכנס' יש לו לישב בתעביתא לתעביתא לפי
 שהוא גרס בקטל שטמא דלגורו עליה מן אמר להתעבות בשבת ומה
 שהראו להרא' לדעתן שלא הזכיר בספר אין עומדין חלוט כלל ולא
 בספר קמ' דשבת ותעבית' ועומדין בספרין ודליתב בתעבית' במסילה
 בראיה לי שאינה ראיה שהרי באלה דעות בתלמוד ואינו מוזכרים גלה
 כאלן מה שספר כאלן וחסר כאלן מה שגלה כאלן וכן תיבא הדעת דברים
 בתלמוד ונעבין א' מפורדים עד שהפוסקים הוכרחו לאקפסם ולקבצם
 כלם ואף שדן א' בעבדו למעשים לא יתבאר על אמתו אלא מנ'
 וג' מקומות ולא בתלמוד בלבד אלא אפילו בשפוט' כמנ' הרבם כזה
 ואם כן לפי דעת זאת בכל התעביות הנכנס' בשבת על כל צדק
 ליתב תעביתא לתעביתא וכן משה' מודרש הוהר' בס' רש' איתו
 מאמר דערק אין עומדין בשלום מיירי שהזכיר אינו אלא תלו' כנזכר
 לעיל ויש לי עד כאן שיער וילין בעד' שבעבין חלוט אמרו וכו' ק'
 קורעין לו ברא' דיוט' שאלו תעבית' תשובה מיירי הי"ל מכתבים לו
 קטליו של שבעים שנה אבל באומרו קורעים לו ברא' דיוט' כראיה
 שכל קריעת גזר דין מדבר והיינו תעבית חלוט שגור עליו גזרה
 ועבדיו מודיעין אותם לו ואינה קושיא לי למה לא הזכיר שש חלוט
 דלדבריה בראיה לי שהוא כדי לכלול בו תעבית יסיה של חלוט או של
 גרה או תשובה ואינני בזה סתלק על הכי אפלי' רבנני אבל
 באתי להקים טענת רוב הפוסקים הנופלת שהפלות הפוסקים עליה
 בטענות דקו' ודלדעות קדים והקמותיה אינו בלחיות גזירות דקו'
 בראיות וכו' כדי לקיים מהגמ' ויתר מזה אינו לומר בכלל שהוא
 חרין זוט' או סול המועד או סוכה או כמים שהמתעבה בזה
 תעבית' חלוט צריך ליתב תעביתא לתעביתא וראיה לזו מן הירושלמי
 דערק קמ' דמגילה דאמרין דתש' אמר רבי יוחנן אומר הייתי יושב
 ובמה מעשה גמורו תעבית' במסכה בלוד ואחרו עליו על רבי אע"פ
 שספר על רבי יהושע בלוי והתעבו על מה שאמרו תעבית' ותימר בטלה
 מגבת תעבית' הרי לך הדיוט' שאמרו שהמתעבה במסכה צריך
 להתעבות תעביתא לתעביתא' ומה ודאי יש ללמוד לפוסקים ולסול
 המועד שס' ויתר סמכים מחכמה דמ"כ' שהמתעבה בזה צריך
 ליתב תעביתא לתעביתא ור"ס' יש אומרים שחומר בתעבית' נעבית'
 ש"ס' ממגלת תעבית' הוא וכבר בטלה ואם כן אין צריך להתעבות
 עליו תעביתא לתעביתא ואין בראיה מדעתן אין גומדין תעבית' טבוק
 בראיה

בראש סדר סכוכה ופזרים הרי סכוכה ופזרים אים אף על גב דלא
 בטלה אבל י' לומר שאין זאת ראיה גמורה לפי שכבר אפשר לומר
 שאי' המנהג בשנת קודם שבטלה ויא' היו אים אבל עתה שבטלה אינן
 שוין אבל י' להביא ראיה גמורה מן הירושלמי מרן קמא דמנהג ככל
 מתעבין מן תעביות וימים טובים וראש חודשים וסולו של מועד
 וסכוכה ופזרים דהא ודאי אחר שבטלה כאמר כיון דהאמוראים א'
 אמרוה וכן כתב הר' אלעזר אדוניש ב'תעב' בראש סדר דלית
 תעביות לתעביות ועוד בראש ל' שהתעבנה בערב יום הכפורים
 שגם כן נר' דלית תעביות לתעביות מאז דמסוי' הוא לאכול
 ולשתות ולהתעב בו כל דאמרינן כל האוכל ושותה בט' מעלה עליו
 הכינוח כדל' התעבה ט' ו' סוף דבר שבכל הימים שאסור להתעבות
 המתעבה בהם נר' דלית תעביות לתעביות ועוד כתוב בהנהגות
 שהכלה בידיו שהתעבה ב' ד' תעביות סלום נר' דלית תעביות כל ימי
 ב' ד' כ' הימים והר' מע' התעבה פעם אחת ב' ד' תעביות סלום
 ובבב' ד' התעבה כל ימי הימים של ראש השנה :

הדבור ה'ב'

לכאן אש זה התעביות ה'ב' נר' דלית
 יום הראשון הבא אחריו או ד' שיהיה בארץ
 יום שיהיה וזכר' ו' בראש שהוא סוכה שניר' שיהיה מיד ביום א'
 אחריו הבא ראשון אכתב על הא' דאמרינן לית תעביות על תעביות
 יתעבה למחר וכן במנא בחדר' משל' דאמר רב כחנן לית תעביות
 על תעביות כ' בשבת וכן משמע על ל' שבא דל' תעביות אכראש
 שגל' וסמוך לו נר' אבל י' ספרים דל' גרסי אלא תעביות ל'
 לתעביות וכן כתב הר' אף אבל במרדכי הביא אהר' דאמר מביב' דר'
 הדין לאלה שיהיה בתעביות סלום בשבת ולא יכלה להתעבות ב' ימים
 רצופים לעשות תעביות באחד ענין השבוע אף על פי שלא יהיה ב'
 א' וכן בראש מהר' שבי' ו' וזכר' שאלה לו על זה ו' אין קושא
 על מה אמרתי מה שכתב במד' משל' דודאי אש יכול לנשותו ב'
 ביום א' י' לעשות כן ולא אמרתי אלא בתי אמרתי עבדו סלום לעשות
 תעביות אחר תעביות מיד יתכן עד יום אחר שאין זה דוקא שיתעבה
 מיד על מה שהתעבה בשבת שאין הכוונה אלא שאף י' פי' שיש לו רשות
 להתעבות על סלומו בשבת לפי שהסוכה הוא לו אפילו הכי יבא ממנו
 ויתעבט על מה שהתעבה ט' כ' והר' כן ס' אש ו' הדין יסר שכתב
 ס' בל' סלום שאין נר' שיהיה התעביות מיד ביום ראשון של א'
 אחריו וכן בראש מדברי הר' כ' ו' ב' ד' כ' מ'תעביות תעביות ומק'
 מקום

מקום ראוי להחמיר לעשותו יום א' דוקא דמשמע ממדרג'
 היותר פשוט ויקהל אנריך שיהיה יום א' דוקא
 על פי הסוד יעוין אש :

השער ה'ב'

בדן העבית סלום וסוף יסלק לב' פרקים :

הפרק ה'א'

בהעבית סלום הכוכב :

הפרק ה'ב'

בהעבית סלום הנשכח :

הפרק ה'א'

בהעבית סלום הכוכב : הוא נחלק לשמשה

דבורים הראשון בדברי הגמרא ה'ב' בביאור

מנסחא הכוכב בה השלישית בביאור הכוכב ה'ל' לזכור הדברים

שדרכו המפורשים בה הסמיכות לבאר אמת כוונתה

ולתתן הקושיות אשר בעב' בה :

הדבור ה'א'

בדברי הגמרא גרסינן בהרואה : הרואה

סלום ונפשו עגומה עליו ילך ויטיבנו בעמי

שלשה ולימא להו קלמא טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא

זהם עובין ואמריס קלמא טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא

קו' קלמא קו' קלמא טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא

ומיין לגורו עליה מן שמי' דלס' טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא טבא קו' קלמא

שלשה הפוכות ושלשה פרוות ושלשה גמנות שלשה הפוכות שכתב

הפכת מספד' למסול ל' פתחת שקי ותאורכי' שמה : או תשמש בתפלה

במסול בפורים וקנים יסדו : ולא אבה י' אלהיך לשמוע אל כלעם

והסוף י' אלהיך : שלשה פרוות שכתב פרו' בלום נפשי מקרב ל'

כי ברכים היו עמדי' וסדו י' י' אבון ובאו ביון ברכה ושמחת עולם

על ראשם שגון ושמחת יסדו וכו' יגון ואכמה ואמר העם אל אלו

היו כעת ימות אשר עשה היצו' או דולה הו'ת בישאל' סליה פי' י'

אש יסול משערת ראשו וגומר ויסדו העם את יסדו' ולא מת' שלשה

אלמות

תלומות שאלוהים בורא בים שפיתים גלום גלום לרחוק ולקרוב אמר יי
ורפאיתו ורומ לבנה את עמאלי ראש השליש לך דוד ועמך בן יד
גלום גלום לך וגלום לעורך כי עורך אלהיך ויקבלם דוד ויתנם
בראשי הגדוד ואמרתם כה לפי ואמה גלום וביתן
גלום וכל אשר לך גלום :

הדבור הב'

לכאך הנפסא הנכונה בלשון ההטבה לפי
שם גודסים בה גרמא אחרת והוא בג'
דברים הראשון שאמרים בלשון הטובות מלא טבא חיות לא חוא
ואבי אמת לאחד תסבני הדור שהם מפניק ידי אומרים בן וגוער
לאומרים חואי מאוס דתרגום ראיתי חיות לא חואי והכי הוא ליטבא
דקרא דכתיב דביאל סלמא דחיות ופאריה וכן חלם חיות ויטהלכני א
אבל אינו נכון בעיני אלף הכוסס האלפתי חואי בי"ד לפי שלשון
חכמים ז"ל להוד ולשון ארמי ומוקרא לקוד ואתם אם תתעב בכל
המדות הנמאיות בעולם לא תמא בהן אמת שיהיה כעב בה אלא
חואי השבית שאמרים אבעה ומכין לכדון עליה מן שמיא והנה אף
על פי שבעין הגרמאיות האלה שיש אין לשבות אלא לומר לגודון כיון
שכל המדות ובכל הסדורים והתקונים כעוב בהן בן :

הדבור הג'

לכאך הכנת ההטבה וזוהי אומר שהכונס
בה הוא שמי שאלם גלום גלום עגומה
עליו וירצה להשינו יאקוף שלשה בבי אדם ויאמר אתם אורבי דעו
שגלום טוב חלמתי וכן יאמר שלשה פעמים כי כן הוא הלשון ויש
מפרשים שגדך לומר הלשון הזה בתחית לפי שהכונה בו שהוא שואל
להם אמת אורבי אמרו לי הטוב גראיתי הוא טוב אז לא והם עומים
לו אוראי טוב הוא ועוב יהיה וכו' ואין זה ככון בעיני שאלם כן היה
לו לומר חלמא דחואי טבא ועוד שאלם כן לא היה לו לשואל לא פעם
אחת והם יעבו לו לכן כדאף שהכונה בו לשפוט כיון לשפוטו לטובה
ולזה אומר להם אורבי דעו באמת שגלום טוב ראיתי והם עומים זמן
הוא האמת וזהו אומר חיותו שלש פעמים והם מקיימים דבריו שלש
שלש פעמים כנגד השלש אמת הוא והטובה כשפוצה לומר לו
הטוב שגך אמת הוא שגלום טוב ועוב יהיה כלומר הנה עתה הוא ט
טוב פתחתי ואם תאמר אף על פי שזוהי טוב אולי לאזה מן הטבות
לא יתקיים לו"א ועבא להו לעתיד שיתקיים כמו שזוהי ולא יתבטל
בתומו הטוב ואם אולי הוא דב הטוב ממשלש ואומרים לו שהם
ישיהא לטוב עדי שז' פעמים יגדון עליו שיהיה טוב ועוד שזוהי לומר
טבא

טבא הוא ועבא להו עם היות שכבר הזכיר ראשונה לומר לו
שאף על פי שאמרו שאלם הוא דב יהפכוהו ק"כ ויגור עליו שבע
פעמים שיהיה טוב מפני שיש מקום לומר שהוא דב שעדיין אנו
אומרים מה שאמרו תמלה דהא ודאי טבא ועבא להו חרי כזה
שהטוב והטובים פתחו פיהם לטוב וזו כונת

הדבור הד'

לכאך הדברים שחלשו האחרונים בזה
יותר ממה שזכר בגמרא הנה מנאטי
שחלשו האחרונים בהטבה ארבע דברים יותר ממה שזכר בגמרא
והם שלשה מהם בחלש תנאים שהתנו בזה שזכר בגמרא והאחר
בפסוקים שהוקשו לומר על אלו שזכרו בגמרא השלשה הראשונים
הם הראשון בתנאי שהתנו בהטבה והשנים הנשארים בתנאי שהתנו
בפסוקי ההטבה הראשון שבעמיות שהטבה הוא זמן שגמרא כדאף
בפירוש שאין לזכור לשון ההטבה אלא פעם אחת והמפרשים חלשו
ואמרו שגדך להוסיף בהזכרת זה יותר אלא שנתמלכו במספר ה
הפעמים שבתוספות כתבו בשם מפרשים דשבע פעמים גדך לומר
אותו וכן לעבות אחריו וכו' לא היה גדיל לאומרו אלא שלש פעמים
עד כאן ובספר כל בו הביא שם אומרים אותו שמה פעמים
ובזמננו זה כבר נתפשט המנהג ביהודים לומר אותו שבע פעמים
ועם היות שכן ראוי לעשות לבית ידי כלם שהרי בכלל ז' ה' ונ'
הנה מנאטי לו קצת טעם שהוא כנגד שבעה ומכין לגורו עליה מן
שמיא הכה והו הדבר הראשון שחלשו בעצמות לשון ההטבה ואמנם
השנים שכתבו בפסוקי ההטבה הראשון הוא שלש אורה כדאף שכול
לשנות הפסוקים האלו באמרים שזכרו בהם הפוכות פדויות גלומות
כאלו כמו שהוא בר"ה בעלכית זכרונות אופרות אוראי אף על פי
שיחדו להם פסוקים הכתובים בסדורים אס ובר אחרים מעניין יבא
במבואר בר"ה אבל ראיתי קצת שאף על פי ששם יכול לשבות כאן
אין לשבות כלל אלא דוקא אלו ובסדר הזה שהזכירום וראיה לזה שלא
אמרו כאן כמו שאמרו בר"ה אומר מלכיות זכרונות אופרות ולא פרט
שום פסוק לפי ששם הכינוי הבחירה לכל אדם שיבחר לעצמו איזה פ
מסוק יירצה שיהיה מעניין בשמירת התנאים שהתנו שם ובזמן שבראיה
חמ"ס בגמרא בשלמא זכרונות ואופרות איכא טובא בו אבל כאן
שפרט וקדר הכתובים היא גופא קא משמע לן דדוקא אלו ובסדר
הזה ולא אחרים אף על פי שיהיו מעניין וגם לא אלו בסדר אחר

ואמנם מה ענין זה בכלל להיות כן יתבאר בדבור שאמר זה ב' הומו
הדבר הראשון שרצו להשיג מהטוב והשפית הוא שכן הגמרא ב
בראיה שהפסוקים האלו אומר אותן המולס כלן והשגה אכזב אשר
עמו אין עובים לו בפסוקים כלל והו' שאמר ואומר שלשה הפסוקים כו'
דמשמע שכלן אומרים הוא ולא הם תדע שהרי לא אמר והם עובים
כמו שאמר בעצמות הטובה והאחרונים מדעו והנסיגו שכללן כדבר
הפסוקים ומדויות ובלמות אומר הוא הפסוק הראשון והם עובים לו
השנים האחרונים ובראיה ל' ש' להם סוף מהם שפסוקים ופסוקיו
הפסוק הראשון שכל אחד מהם הוא מדבר בעדו והשני האחרון
שכל אחד מהם הוא בלשון שלישי המדבר שבראיה שהוא המדבר ב
בראשון והם המדברים ש' באחרונים ומה שלא התעורר זה במלומות
שאלו פסוק הראשון הוא בלשון שלישי לפי שלא מנא פסוק באות
במו שיתבאר הד' בענין פוסקות הפסוקים שהוסיפו האחרונים וזה
אומר שהנה מן הראשון בראיה ש' נדון להזכיר אחרים אלא אלו
אבל האחרונים הוסיפו עליהם אחרים ש' אומרים אחר זה ה'
שמעתי שמעך יראתי והם עובים לו שארית הפסוק ה' פעלך בקרב
שנים מיהו בקרב שנים עודע בדנו רחם תזכור וכן שלשה פעמים
ו' אומרים אותו שבע פעמים וכן כתוב בספר כל בו ועוד יש א'
אומרים על זה ש' למעלות אלא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי
עזרי מעם ה' עושה אמר ואין צ' אומר הוא והם עובים ואומרי
לו שאר המומות עד סוף וכן שלשה פעמים ועוד יש אומרים עוד עני
אודת חיים והם עובים ואומרים לו שבע הממות את סוף בעימות
בימיו כח והענין בכל אלו הוא לפי שחזי הכתוב שאומר המולס
הוא בלשון מדבר בעדו והוא בלשון שלישי המדבר וכלן לשון תפלה
מתחשבת לענין שהוא ואילו היו מובאים פסוקים אחרים בתנאים אלו
היו אותן גם כן : ועוד תקנו לומר לו אחר הכל לך אכול בשמחה
לסוף ומה בלב טוב יבך כי כבר רצה אלהים את מעשך והכונה
בפסוק הזה לפי שכל המולמים שעושים להם הטובה זאת נוהגים
להתענות בזה ובלילה אחר התענית עושים הטובה ולכן אומרים לו
אחר הכל עתה אחר מעשית כל זה לך אכול ולא תתענה יותר שכבר
רצה אלהים את מעשך כמה מעשית בתעניתך ובתשובתך ולפי זה
מי שעושים לו הטובה ולא התענה או מי שחזרין בקרב שערין אינו
מין אכילה אין לומר הכתוב הזה אין שיהיה הכל נוהגים לאומרו
ובענין הד' ש' אין לאומרו חסדי שבראש עיבות אבל ואם ירצה
לאומרו

לאומרו יאמר אותו בפסוק לך בשמחה אכול לו
לך אכול לסוף בשמחה :

הדבור הזה

לכאור אמתת כוונת הטובה ולתקן
הקושי והשאלות הנופלים בה ועל זה

אומר שהנה כפי ההבנה הפשוטה יש לשאול מה שמונה שאלות
הראשונה למה סמריכו שלשה ב' אדם ולא עשרה בכל דבר שנקדש
וכיון שלא הוכרחו בו עשרה היה די באחד או בב' למה שלשה דוקא
ב' למה המל לשון ההטבה שלשה פעמים תלמא טבא חזאי תלמא טבא
טבא חזאי תלמא טבא חזאי וכן בתשובת העובים תלמא טבא חזאי תלמא
טבא חזאי תלמא טבא חזאי הג' למה היו העבדים האלו ג' גם כן
והם הפסוקים פדויות סלמות ולמה לא אמר גם כן שמונה או כמות
באולות או הנלות ואמר ג' אלו דוקא הד' למה באו כל אחד מאלו
בשלשה פסוקים לא פחות ולא יותר הם' למה הביאו הפסוקים האלו
ולא זולתן שהרי יש אחרים רבים מענין הד' למה אלו הג' פסוקים
אומר הוא האחד והם שנים והיה ראוי שיאמרו הם' או הוא כל השלשה
בבראיה מן הגמרא שכן שנתפס זה בפי הכל ודאי יש לו טעם הו'
מה טעם באו השלשה פסוקים אל הפסוק האחד מהם בלשון מדבר
בעדו והשנית הנאמרים בלשון שלישי המדבר : הם' שאלה תמנא
שהפסוקים האלו לא הביאום כסדר כלל לפי שהפסוקים באו מן התורה
מן הנביאים ומן הכתובים והפדויות והשלמות לא באו אלא מן
הכתובים ומן הנביאים והיה ראוי שכתובות יזכיר תחלה פסוק
התורה ואחר כך פסוק הנביאים ואחר כך פסוק הכתובים וכן
בפדויות ובשלמות יזכיר בכל אחד מהם פסוקי הנביאים תחלה
ואחר כך פסוקי הכתובים כסדר מעלתן והוא לך בן עשה כזו אס'
מהם כלל ואם עשה בן מאוס דככל מקום דבר קדושה נקדמים
לדבר קטנה כדליתא במסכת סופרים ועוד מאוס מעלין בקדש ואין
מוסדין עדיין יקשה למה לא נמשך אחר הקדר היה בשלמות שהרי
הזכיר פסוק הנביאים תחלה הנה כל אלו איך על פי שאין קושיות
סוקות הם שאלות אשר כל בעל שכל ראוי למת לב אלהים כי ודאי לא
נפלו הדברים על דרך מקרה : ועל זה אומר שהער כל זה יחיש
בהשקפת עינין אחר ראוי להקדימו לביאור ענין הטובה הזאת מיניה
ובזה יתברר כל השאלות האלו יפה יפה וזה שאלה תמנא שכל הרעות
האפשריות לבא על האדם הם נכנסים תחת שלשה מינים וזה כי לא
ימצא לו יתן מן הרעות המביעות לנפש אחר המות באותן שהזכירם

תורה ובכרתה הכסף ההיא ובכרתו הכסף והכסף וז"ל אין
 לו חלק לעולם הבא סופו יורש גמולו וזוהי הדבר הגדול שזכרנו לו
 יהיו ענין הכסף והגמול אל הגוף וזה ב' מינים הראשון הדבר המגיע
 אל הגוף בעצמו כגון מיתת הגוף מפי העולם הזה השנית שאינו
 כובע לא במיתת הגוף ולא במיתת הגוף אלא מן מהם כגון שיסיה
 ביקורין ופלאים רעים ומלחמה ופחד ופחדון כים ואחר מיני פ
 פורעניות ויסורין המתרגשים לבא על האדם עד כאן והמבורך
 באלהים אמן יתברך להיות ככול משלשה אלה ויהיה מושפע מהפסס
 ואלהם רמז הסכס במדות שאמר ההבלות המכירות ג' והפדיות
 אין להם קץ יראה שכל אחת מהם נחלקת לפדיות רבים וגם אליהם
 רמז ו"ל בראש קמא דקדושין כל העושה מצוה אחת מטיבין לו
 ומאריך ימים וכוונתו את הארץ וכל שאינו כן דוק אם נעשה
 שוראי על הג' אלה כוונתו וכוונתו אין לי להאריך ובאמר חס כן
 שלשלת רמז רבותיו ו"ל בהשכות פדיות שלמות כמו שאבאר
 אבל כריך שפדע עוד שכל אחד מהם הוא על שלשה אופנים וזו
 שהרע שהוא ממש או מהגוף וזוהי או יעלה ויבא
 יגיע אל גופו ועצמו אל אדם או לזולתו

מהידידים קרוביו

ומיזעיו

או קהל רב מישראל אשר הוא מכללן :

ועתה

בא וראה אין כוונתו בזה לג' משלשות וזה שהלכות
 רע שכלם האדם לא ימלט מחיות מורה לו אחד
 מהמינים באחד משלשה אופנים הנזכרים לכן בהיות קטולם הזה
 בספק מה הוראתו כי אין לו בו אלא שפשו עוונתו עליו והעניינות
 שהיא הוא הוראה על רוע הוראתו לכן אנו בוללים אותו כלן כלומר
 אם זה המלך מורה זה המין מהרע אנו מתפללים שיכילנו ה' ואם
 זולת זה גט כן ולזה מוכיח אותו אחד לאחד ואם לא לקחם כאותו
 קדר שאמרנו לפי שהם רבו להקדים בזה הרע הגדול לקטן וידוע
 שהענינה הנפשית והנפשית ראו לשם יותר מהיסודין
 אבל סכמים ו"ל הוכיחו הקובות
 כפדר היותו :

ועתה

אביאנו בעיניך אשר לא תוכל להכניסו וזה שכנגד
 המין הראשון כג' אופניו אומר ההשכות וכפס
 מתפלל

מתפלל בצדו ובגדל ביתו ובפני הרבים כי כן דאף לאדם להנפול
 ולהתענות ולהתפלל על פני הרבים כעל נעמו כמו שהיה עושה דוד
 שאמר ואני בתלותם לבוש שק וכנגד האופן הראשון שהיה במיתת
 גופו ועצמו אומר הפסס מספדי למחול לי ולזה הוא מדבר בעדו
 וירצה לפי זאת הכוונה המספד שהיה ראוי להצאית לי רוצה לומר
 בצדלי בענין מיתתי והוא האמעת קול בקיפס והנה ימי רבון מ
 מלכך שפדפסו למחול לי שהוא האמעת קול גם כן בצדדים
 ובמחולות ולי כמו על ובא הסכס עבר במקום עמיד ורבים כן
 פתחת שקי ותאמר שמה רוצה לומר אותו השק שהיו עתידים ללבוש
 עלי ובצדלי יסיה בהפך שתאמר עלי אומר אל תמס שאם מן לבוש
 גם כן ומספדי ואפי על דרך בבית תפלת ולפי אזה הפסוק מורה
 על עצמו וגופו לזה היה מורה כאות שאמר אותו הוא בעצמו ולא
 באחרים שאומרים הם ואלו המורה היא על מיתת אהבו או קדושו
 יתיד או רבים לזה אומרים הם או תשאת בתולה כו' רוצה לומר בין
 שיהיה המורה באשה או באנשים בנשים או זקנים יהיה אחד מאלו
 או כלם יהי רבון שהאשה תשאת במחול במקום המספד והפסס א
 אכלם ואכלם דוקא כקט שהאכלו נעשה על מת ואני אכנסם מהבון
 והאכמה שהיו עתידים ליקח על זה ואם המורה היא על קהל או
 קהלות מישראל ומורה שיהיו בעבר שאל והרג חס ושלוש לפי שכל
 דור ודור עומדים עלינו לכלותינו מתפלל לה' בה שיכילנו מידם פא
 ולמד אין הדין הפסוק המתים לעבין זה באומרו ויהפוך ה' אליהן
 לך את הקללה לברכה שזה הפסוק באמר על כלל ישראל בזה העם
 הרע רוצה לקללם ולקחיתם וכמו שאמר ו"ל שהקללה היה כלם
 והס' הפך את הקללה לברכה וכמו שאמר הנביא וכוז בא מה יען
 כו' הרי אלו שלשה הסוכות על המין הראשון ואופניו ואמנם בקצ
 בזה פסוקים שזכר בהם לשון הפסס לפי שזה זה מתייחס לעבין סגור
 לפי שהגוף הוא וכפסד ובהיות זה האיש כגור למיתה והס' מביא
 הרי בהפך הוא מן העפר אל החיים מההפך אל העבירות אבל
 בזה שיהיה כנשית אין כופל בה לשון זה כל כך אבל כופל בה לשון
 פדיון לפי שאין במהותה שני והפסד כלל אלא שבמקום שהיתה כ
 באסרת בגיהנם יבא לחירות להתעבר מזה השכירה ואם זה זכר עוד
 שלשה פסוקים הרומזים לשלשה מיני רעות כפשות יסודית וכללת
 מעט ויותר כולל ובקצ פסוקים שזכר בהם לשון פדיון וקראת פדיון
 להפדיל ביון ולכן ההשכות לפי שזה זה תמכאיו ברוב מתייחס וסמוך
 לזה

לכנס כמו שאמר ויקר פדיון כפשוטו ונתן פדיון כפשוטו אלא פדה את
כפשוטו וזה כמו שאמרתי לפי שהכנס כפשוטו וכלתי בעל תכלית בלתי
הוא וכפשוטו לכך כופל זה לשון פדיון והזכיר השלשה אופני העונש
הכפשי אמר בגד הראשון פדה בשלום כפשי כפשי דוקא כקס וכלשון
מדבר בעדו לפי שזה הפסוק באמר על כפשי עמנו ולזה אומר אותו
הוא ופירושו הכתוב לפי כוונה זו כך הוא ה' פדה בשלום כפשי להלחם
עמי בענשי גהינם ולזה קיים ואמר כי ברחמים היו עמדי רנה לומר
כי קודם קריעת גור דרכי הייתי כגור לצאת עם הרשעים בגהינם
וכנה הרשעים בשם רבים לפי שידוע שאכזר העולם רובן רשעים כמו
שאמרנו ז"ל כי ביה' גור עולמים העולם הזה והעולם הבא וידוע
העולם הבא לפי שהנדיקים בו הועשים כי העולם על נדיק אחד מ
מפקקים שאלהם ונדיק יסוד עולם וכנגד האופן השלישי אם זה
העולם מורה על אכזריות בפשט קהל רב ממשאל שיכרתו הכפשות ההן
וידוע בגהינם לזה אומר ופדיון ה' יסוכון כו' ושמחת עולם על
ראשם שזה דמיון אל כועס הכפשות של ישראל שיזכו כלם לו בזמן ביאת
משיחו וכו' ואמרנו ז"ל פרק רבי עקיבא ושמחת שמעולם על ראשם
דהיינו הכתרים שסירטו האמיתי שם בלי ספק על כועס שפע זה
השכינה שיזכו הכפשות לעולם הבא אשר תהיה המיתת כמבואר
למחין וכנגד האופן השביעי אם זה העולם מורה על אכזריות כפשות
קדושים ומידעו שיכרתו הכפשות ההן מתוך הקהל הנה על זה אומרים
ויפדו העם את יחזקאל ולא מת מיתה של גהינם שהצילוהו מעונש
החרס שנכשל בו והיה ראוי לידון בגהינם עליו ומה שלא הזכיר
בסדר הראשון תהלה על היסודים ואמר על הרבים הסנה כזה
לדעת לפי שבגמרא לעבין הגוף קרוב אדם אבל עמנו וגופו לכן
ראוי להתפלל תהלה על הסנה גופו ואמר כך להכלת קרוביו ואמר כך
להכלת הרמקאים ומהו אבל בעיני הכפשי אין שם שום קורבה כמש"ה
כל הכפשות לי הנה כפשי האב וכפשי הבן ולכן ראוי להתפלל תהלה
על עמנו כי קרוב אדם אבל עמנו וכפשי אבל כפשות וולתו אין שם
קורבה אחת על סברתה כזכור ולכן ראוי להתפלל תהלה על הרבים
לפי שהרע יותר כולל ואמר כך על הכפשות היסודים שהרע יותר
הרע הנה אלו הן השלשה מיני רעות נפשיות ומעשה נעתק לבאר
המין השלשה מהרעות שאיכו כוגע לא במיתת הגוף ולא במיתה ה'
אכפשי אלא סוף מהם כגון דברים הטובים בחייו של אדם בעולם
זה כגון שיחה ביקורים או כאלו שהוא מתפלל לשם יתברך

שיבתיו לפי שטובים מזכות ופרכה טובים ושלום ולכן השם ה'
האמיתי הוא שלמות וברוך הוא ולזה בקש בזה פסוקים שזכור בשם
שלום ועל שלום עמנו אמר ברא כיב שפתיים שלום שלום להחוק
ולקרוב אמר ה' ורפאתו רובה לומר אתה ה' אלהי בורא כיב שפתיים
יהי רבון מלפניך שיחי בשלום הקרובים עם הרמקאים ולא יתקדשו
זה עם זה באופן של איש הזה המולד יהיה לו רפואה ושלום ולכן אמר
בגמרא יסוד ורפאתו ובכן בהכרח שימלא לו מזכות ופרכה ושלום
כי בזמן מלחמה יש בעד ורעב בעולם אבל בזמן שלום יש שפע ואין
שטן ואין פגע רע וכן נדמו בפסוק הזה רפואת הגוף והמדת ה'
החלשים שאמר ורפאתו ויהיה כוונת הכתוב לפי זה כי יהי רבון
שיחה שלום בין הכפשות הגופניות של זה האדם באופן שיחה לו
רפואה שלמה וראוי היה שיבא בבאן פסוק בגמרא מדבר בעדו כמו
שעשה בגמרא אלא שלא נמצא אלא פסוק שלום יהיה לי ופסוק או
יחוק במצוה יעשה שלום לי והראשון לא הזכיר לפי שאמר לעבין
רשעים והאבי מוכי שאלוה על הב' ה' ואמר כך הזכיר והפסוק ב'
בשלום היסודים ולזה אומר ורבות לבזה את עמאלי לפי שאמר בו
שלום לך ושלום לעורך כי עורך אלהיך שהכוונה שלום יהיה לך ושלום
למיעתך הקובץ ומידעך ששם בעוריתך הרי שהזכיר לו ילעזרתי
ואמר כך כלל בזה אף את הרבים ולזה אמר ואלה שלום ושלום לך
שלום שכלל בזה לו ולקיימנו ולכל ישראל שכל שלום עמנו אמר
ואתה שלום ועל קרוביו ואכזר ביהו אמר וביתך שלום ועל כל השאר
אמר וכל אשר לך שלום הרי ששפר בעדו ופגד ביהו ופגד כל קהל
ישראל נמצא שבגמרא פסוקים אלו באחד מהם הזכיר לו לבדו ובב'
לו ולקיימנו ובגמרא לו ולקיימנו ולכל ישראל ובכן בגמרא פי' ההפכה
הואת על כבוד ואתה פדע ותשגיל ממוצא דברי שכתבתי בזה אהנה
הויתו כל הפסוקים אשר העירותי תתלם ודוק ותשכח

כי אין לי כאן מקום להאריך

הפרק הב'

בהעבית מלום הכפשות והוא במלך לב'
דבורים הראשון בדברי הגמרא בזה ה'
במה שיש למדע עליה והו' הדבור הראשון בדברי הגמרא גרסינן
בהמראה הא' מאן דהוא תלמיא ולא ידע מאי הוא ליקום בעדל' ד'
דפדסי בהכי ידיו ולימא הכי רבוכו של עולם איני שגן ושלמותי שגן
הלום תלמיא ואיני ידע מהו בין תלמיא לעומי ובין שגמלי לי חכמי
ובין תלמיא אבי על אמרים אס טובים הם פוקס ואמנם ויתקיי

במלכותו של יוסף הקדוש ואם נדיבים רפואה רפואה כמו מנה על
די מזה וכאן ירשו על ידי אלהים וכבר נעתי מדים וכבר נעתי בעמך
וכבר נעתי על חוקיהם וכבר נעתי קללת כללם הרשע עליהם לברכה כן
עשהו לי את חלונותי לטובה ויהי לשלום ולכבוד דעתיה דכסוף ב
בהדי כהני ויחזקו כולי עלמא אמן וכי מהדרי בהני אפיהון לימא
השוכן בגבורת שלום ישים עלי שלום ויאמר אדיר במרום שוכן
בגבורה אתה שלום ואמן שלום יהי רצון מלפניך
שמים עלינו שלום :

הדבור דהב' בנה שדשו האחרונים והוא בכלל בב'
דברים :

הדבור דהא' הוא שדשו מלשון הגמרא בראה שלא
נתקנה בקשה זו אלא בשעת המלחמה
לבשרי מדקאמר ולא ידע מאי הוא אבל האחרונים הנהיגו לאומרה
אפילו בשעת המלחמה אלא שאינו ידע שערבו ובראה שדדן עמהם
שגמרא דברה עם הבקיאיש בשערובות ולכן אמר ולא ידע מאי
הוא ולא אמר ולא ידע מאי קאמר דלא היה שייך להם כן אבל אנו
שאין אנו בקיאיש רוב הלכותינו הם כאלו לא ידע מאי הוא ומה לי
לא ידע מאי הוא אלא ידע מאי קאמר וכן בראה שדבר הר"ף
מדאכל לשון הגמרא ואמר האי דקרא חלמא ולא
ידע מהו אי טבא הוא אי ביטא
הוא לימא בו' :

הדבור דהב' הוא שגמרא הגמרא בראה שאין לומר בקשה
זו אלא בשעת המלחמה ונאשים כפיהם כנוכח
אבל העולם נהגו לאומרה אפילו בשעת שאין הכהנים נושאים אלא
שליש כבוד אומר כרבת כהנים בתפילה ובראה שגם כזה הדין עמהם
שאף על פי שגמרא הזכירו נשיאות כפים היינו לפי שהם בכל יום
היו הכהנים נושאים כפיהם אבל לנו שאין נושאים מה שאומר שליש
נכור הוא במהם נשיאות כפים :

הדבור דהג' הוא לומר שיש לומר בקשה זו אפילו בשעת
ועל זה מביא אנו להודיעך שגמרא
בתשובת הגאונים שאין אומרים אותה בשעת לפי שהיא תפלה ואין
מתפללין בשבת ואמר המעלה מכבד חזקתם אבי אומר שיש לאומרה
אפילו בשבת שהרי תעבית היתרו בו על שלום דע מפני שכתב עבדו
עליו לומר בו בקשה ותקבול על זה לא כל שכן והם ז"ל תקבול קוה
ואמרו

ואמרו אף מתענה בשבת על חלונות מותר לאומרה שכן שיתירין לו
להתענות גם ראוי להתיר לו לאומרה אבל בשאר מתענה כיון שאין
מתירין לו להתענות גם אין להתיר לו לאומרה אבל בהתענות ה
טוב בראה שאפילו בשאר מתענה יכול לאומרה שאף על פי שלא
היתירו לו תעבית בהלום בזה יש להתיר בקשה שהרי יתר קשה הוא
להתענות בו מלומר בו בקשה תדע שהתעבית בקושי הפירושו מפני
שכתב עבדו עליו כמבואר בחוקינו אבל הפך הבקשה אינו כל כך
קשה שהרי קנת בקשות אנו אומרים בשבת בנדרות ובכל התפלה
וכשם שהיתרו אותן יש להתיר גם זו כל שכן לפי מה שכתבנו במקומו
להתענות על כל שלום שכתב עבדו עליו אפילו בשבת הראוי להתיר
גם בזה לומר בו בקשה על כל שלום שאינו ידע מהו וכשם עבדו
עליו זה הבראה לי לעניות דעתי ואין בוונתי בזה לשלום על דברי
הגאונים הם ושלום אלא באתי במגלת ספר זה כעוב עלי לקיים ה
המנהג אשר בעי היסודים שאומרים בקשה זו אפילו בשבת ולהראות
שהוא ככון מן העשם שאתרבו :

השער הג' בדין התרת שלום והוא יחלק גם כן לב'
פרקים :

הפרק הא' בדין התרת גדוהו במלחמה :

הפרק הב' בדין גדוהו או כשנע בשלום :

הפרק הג' בדין התרת גדוהו במלחמה גרמין ברים
בדמים אמר רב יוסף גדוהו במלחמה בדין
עשה בני אדם להתיר לו והוא דמתנו הלכתא אבל תנו ולא מתנו
לא ואי ליכא דמתנו אפילו תנו ולא מתנו ואי ליכא לייל וליתוב ב
בפירוש דרכים ויהיב חלמא לבי עשרה עד למקלע ליה עשרה
דגמרי הלכתא אמר ליה רבינא לרב אבי ידע מן שמתיה ממו
דלגדיה ליה אמר ליה לשמותיה שויה למאריא לא לשויה שליח אמר
ליה רב אחא בריה דרבינא לרב אבי שמתיה וסרו ליה קתלמא מאי
אמר ליה קשם שאי אשכח לכר בלא תבן כן אי אשכח לשלום בלא
דברים בטלים פירוש ולפיכך בעי הדרק אחרת מהלכתא לפי שאשכח
שמה שהתירוהו במלחמה היו דברים בטלים וכעוב בשאלות דאפילו
ראה

כאם שאזה או עבד או קטן מכלין אותו בדרך ההתרה שאמרנו ומה
שהתמירו כל זה בשלום יתבר מכלוהו בהקין לפי שהיה מן השמים
ובענין עשה דתני כו' כתב הרמ"ב ש"ל פרק שביעי מהלכות ת
תלמוד תורה בדרך עשה בני אדם שאזנים הלכות להתייר ואם לא
מבא טורח אחריהם עד פרסה לא מבא מתירין לו עשה
שודעים לקרות לא מבא מתירין לו אפילו שאין יודעי לקרות
לא מבא במקומו עשה מתירין לו אפילו שלשה עד כאן ואיני יודע
מכין לו כל זה שהרי בפירוש בראש מן הגמרא דאין לו התרה עד
שימבא עשה דמתירי הלכות ואמר מבאפי דבריו אלו בשאלות דרב
אמאי ובראין דברי הרא"ש שכתב שאין לו התרה עד
שימבא עשה דמתנו ויתנו :

הפרק הב'

בבבב או כשבע בשלום כתב הרמ"ב ש"ל
ראיתי לחומי שהיה כוהג לעשות בן כונה
לומר להבכין עשה דמתנו כו' אף במי שדבר או כשבע ובודאי ד
דעוה דכדריס אין ראיה אלא כשאלה שמשיעו אחר ואפילו כו
אכשר דלא דמיא להא וגם הוא בראש שאומר שאין לו עקר בדבר
היה אלא שנהנו ולכך אי לא משכס עשה כשאלה סני ולא בעי
למיוז לפרשת דרכים עד כאן וכן כתב הרא"ש ש"ל בשאלה שביעית
לשאלת מי שדבר בשלום על דעת רבים שלא יאכל בבית פלוני ומן
פלוני אם בדרך להתירי אפילו שלא לדבר מזה
בדרך אם יכול להתיר אפילו שלא לדבר מזה

השובה

לא באמרו דברים בגמרא אלא כדוהו בשלום לא
בשם בעלמא אפי' קושא לרומא דמלתא אפילו
בבכריס ושבועות ומכל מקום בהתברר בפני ג' בבכריס דעלמא קני
והכ"ה מדאמרין הריזה שלום וכסאו עגומס עליו וכו' וראיתי ב
כתאבות הגאונים ש"ל ששאלו על מי שנשבע או כדכ בשלום והשיבו
מביאין עשה בני אדם דידעי למקרי ומתמי ליה ויתירו דכדו עכ"ל
ואבי המסבר מבאפי תשובה לגאון ש"ל מי שנשבע בשלום אין לו
לקיים את שבועתו ולא באמר שלום על עצמו שהרי בהקין אינו חייב
עד שיהו פניו ולבו שוים והיאך יתחייב בשבועת שלום אלא אם כנה
לעשות מזה יתרה שכתב מתיר לו כענין כדוהו בשלום אמריא בני
אדם ומתירין לו אף על גב שאינו בדרך דקיימא לן דברי סלומות
לא מעלין ולא מורידין עד כאן אבל הרא"ש ש"ל כתב הנודר או
הנשבע

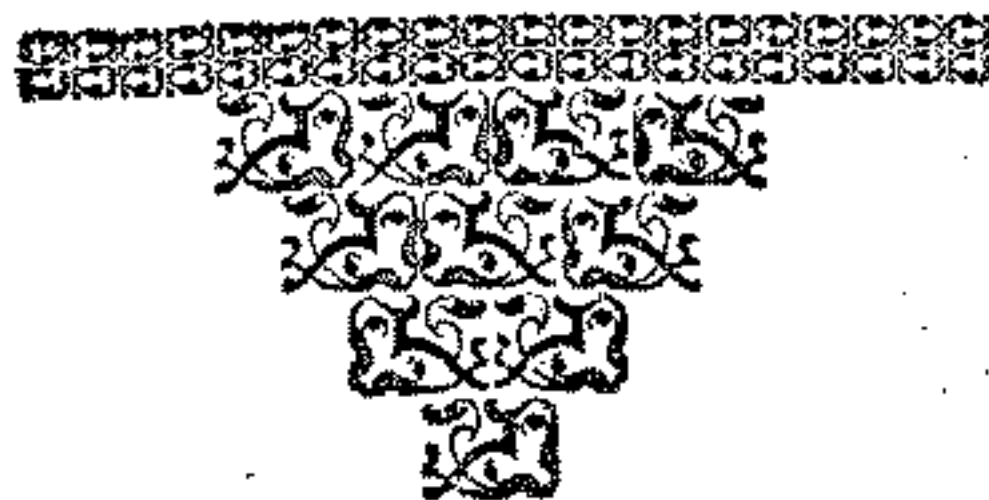
הנשבע בשלום שאינו כלום ואין בדרך שאלה כלל ועקר :
עד כאן הגיע מה שראיתי לכתוב בחלק השלישית היום
וכו בשלמו ונבעלו שפיר וס
הספר כלס :

ועתה

ראוי לי להודות ולהלל ולשבח ולפאר לרומם
ולכבד בכל מיני שירות וקושבות ותהלות
לאל נורא עליון על כל דברי עיני וזה הספר אשר עד פה עורר
והגעני ה' ידני לראות באור פורעו אמן
חס ובשלם שנה לאל בורא
עולם :

הלמא טבא חומי חלמא טבא חומי

הלמא טבא חומי :

שואל בן הדיוט רבי יצחק פיהם ז"ל ה"ה ה"ד
 מארץ צומה הדומה לרוב תועלות היוצאים מ
 מתרון סלומות זה ראיתי להביא לבית הדפוס * ואלו כי אכתבו
 בגלותי לא הזכירו השם יתברך מכל וכל * שהרי ראיתי איך הדורות
 מתמעטים * הראשונים היו נביאים * ואחר כך נשמתא לבית קול *
 ועבדיו בסלומות וזהו שכתב בשוב ה' שיבת עמו קיינו כסולמים * על
 ידי מתרון סלומות זה ידע ויבין כי מן השמים הודיעוהו בתאמר
 אליו איך ל"ג בלום חיון לילה בנפול מרדמה על אנשים ב
 בתבונות עלי משכב * אז ילה חיון אנשים וגומר באתי להודיע
 באמרה כי צפתית הספר הגדול * מיומי הם הסכתוש אשר סברו
 מתרון סלומות * ובאשר עמדת על הגהת הספר מנאחי שגם רש"י
 עשה מתרון סלומות * ואם בן מי ראה אלו יבואים לפתור סלומות
 ה"ה יוסף קנדיק והאחר והנמרא ורבינו האי גאון ורש"י ומכמי ה
 האומות כל אלה סברו אל עמק אזה הוא עמק הסלומות שבהם
 מהשם יתברך להודיע לבני האדם גבורותיו אשר עיני אל
 הסרים * יקויים בכו כי עין בעין יראו בשוב
 ה' כיון וכן יהי כבודו אמן :

הפועל במלאכת הקדש יהודה לייב ועבדו בן מהו"ר
 מרדכי גימפל מ"ס ז"ל מק"ק סוגיא סבירה

